

საქართველო

ფასი | ღირსი

განმარტვობა

info@geworld.net

სელისუფლაბა მორიგ პროვოკაციას აწყობს

8

**ვიხილ
სააკაშვილი
ახალ შარში
2 გაეხვ**

**5 ჰილარი
კლინტონის
ვიზიტის
წინა დღეს
ბელგრადში
გეინაღუმი
განიმართა**

**რეზო ამაშუკელი:
მე არ ვინდებ,
სააკაშვილი
ჩუსებთან
ამერიკელების
ხელით
მოვიხილოთ;
მე ვინდებ, რომ
მას ქართველმა
ამოქკრას
14 პანდური**

**20 შინაგან
საქმეთა
მინისტრს
ტყუილში
საქუთაირი
უწყება ამხელს**

ახალი მსოფლიო წესრიგი და საქართველოს ყალბი იმედიები

6

**საქართველოს გაბთლიანებას
მსოფლოდ
აფხაზეთში
დაბადებული
ქართველი
თუ შექმნებს...**

4

**ნათი მსაჯულთა ინსტიტუტი
ქართულ სასამართლოს
22 საბოლოოდ დაასამარებს**

**ამბოხება ეკვადორში:
30 ხსს სამხრეთ ამერიკაში
ჩავესის მომხრეებს დაერიცა**

**31 ამტარდავის მოქმედი მერიის
ინიხიანტივით ეპროვა გავრეებს
ჰომოსექსუალისტებად გაზრდის**

სიკვდილი რეცეპტით!

9

შეფარებულები

მიხეილ სააკაშვილი, საქართველოს პრეზიდენტი:
ჩიკაგოშიც კი არ აქვთ პირველი კლასიდან კომპიუტერებით სწავლება. ეს მეტოდი ამერიკაშიც ახლა შემოდის. მათ ჩვენ დავასწარით და ამაში უჩვეულო არაფერია. უბრალოდ, მათ ამაში ამდენი ფული არ აქვთ ჩასადები, რამდენიც — ჩვენ. იმდენად უკან ვართ, რომ ფული უნდა ჩავდეთ იქ, საიდანაც ყველაზე მეტი შედეგის მიღება შეიძლება.

ინტერპრესნიუსი

ედუარდ შევარდნაძე, ექსპრეზიდენტი:
თუ ავღანეთში იარაღი საქართველოს გავლით შევა, ეს, ფაქტობრივად, ომი ავღანეთთან. თანაც, არსებობს კიდევ ერთი საფრთხე. ამერიკას უკვე ეჭვი ეპარება ავღანეთში თავისი ოპერაციის წარმატებაში და ჯარების გამოყვანას ფიქრობს. შეიძლება ისე მოხდეს, რომ ერთ დღესაც ამერიკულმა ჯარებმა იქაურობა დატოვონ და ავღანელებს მხოლოდ ქართველები შევრჩეთ.

„ახავალ-დასავალი“

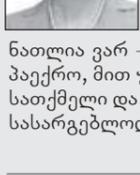
ნონა გაფრინდაშვილი, მსოფლიო ჩემპიონი:
ვერაფერს რომ ვერ მიძებნიან, იმას გაიძახიან, ნონა გაფრინდაშვილი პოლიტიკოსი არ არის! თქვე დალოცვილებო, ქვეყნის სიყვარულს დაიმახს, რომ სამშობლო გადასარჩენია, მაინცდამაინც პოლიტიკოსობა სჭირდება? მე ჩემი ქვეყნის, ჩემი მომავალი თაობების გადასარჩენად ვიბრძვი და ამისათვის მაინცდამაინც პოლიტიკოსი უნდა ვიყო?

„ახავალ-დასავალი“

კარმელ გოგიანი, პოლიტოლოგი:
ნატოს კარი კი ღიაა, მაგრამ იქ საქართველოს არავინ შეუშვებს! საქართველოს ნატოში გაწევრება არ არის პილარი კლინტონისა თუ რას-მუსენის საქმე! ვიდრე ნატოში იქნება „ძველი ევროპა“ — გერმანია, საფრანგეთი, იტალია და სხვები ჩვენ ალიანსში არ მიგვიღებენ!

„ახავალ-დასავალი“

ნინო გურჯანაძე, „დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქართველოს“ ლიდერი:
არანაირი სურვილი არ მაქვს, ჩემს ნათლიამას — მე გუბაზის შვილის ნათლია ვარ — მაინცდამაინც, ტელეეკრანზე ვეპაექრო, მით უფრო, რომ ძალიან ბევრი რამ მაქვს სათქმელი და არ მგონია, ეს დებატები „ფორუმის“ სასარგებლოდ დამთავრდეს.

„კვირის ქრონიკა“

სოსო ცინცარიშვილი, პოლიტოლოგი:
ჩვენ უკუპროცესებთან გვაქვს საქმე. ოპოზიციის ლიდერების უმეტესობა უფრო კომფორტულად გრძნობს თავს, თუკი რაიმე ტიპის ახალი პასუხისმგებლობა არ წარმოჩნდება ხალხის წინაშე. ისინი ვერ თავისუფლდებიან პოლიტიკური დაპირისპირების ხიზლისგან და ხალხთან საუბარიც სურთ მხოლოდ საკუთარი პარტიული განდიდების მოლოდინით.

„კვირის პალიტრა“

ზაზა ზახარიაშვილი, ექსპერტი:
ხელისუფლებას ძალზე მძიმე ხვედრი ელის. ატრაქციონები, შადრევნები და შეღებოლი ფასადები იმის სარეკლამოდ უნდა, რომ ყველაფერი კარგად არის, სინამდვილეში კი ეს ყველაფერი გრძობაა კიბოთი დაავადებული ადამიანის სახეზე. ეს დადასტურდა თომას ჰამარბერგის დასკვნითაც, რომელიც დასავლეთს სჭირდება, რომ დარწმუნებულიყოს იმ დიაგნოზში, რაც საქართველოს დაუსვა: საქართველოში არის ავტორიტარული რეჟიმი. ეს დასკვნა კიდევ ერთხელ დაარწმუნებს ევროპას, რომ, თუ დაეხმარებიან, საქართველოს დემოკრატიას კი არა, ავტორიტარიზმს შეუწყობენ ხელს.

„კვირის პალიტრა“

მიხეილ სააკაშვილი ახალ შარში გაეხვე

საკაშვილის ხელისუფლება მალე შეიძლება მორიგი გაუგებრობის ეპიცენტრში აღმოჩნდეს. საუბარი ეხება მის პოზიციას რუსეთის მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში განეწვევასთან დაკავშირებით, იმ გაურკვეველობას, რომელიც ბოლო დროს ამ პოზიციის გარშემო გაჩნდა. ყველაფერი შეერთებულ შტატებში ვიზიტად მყოფი ნიკა გილაურის განცხადებებიდან დაიწყო.

სხვისი თაყაში

გილაურის განცხადებებიდან მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებმა გამოიტანეს დასკვნა, რომ სააკაშვილის ხელისუფლებას ახალ შედარებაში უკეთესი პოზიციის მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში (შემდგომში) განეწვევება და კომენტატორებმა ამაში გარკვეული ლოგიკა დაინახეს, რადგან გილაურის გამოსვლამდე რამდენიმე დღით ადრე რუსეთისა და აშშ-ის ოფიციალურმა პირებმა საჯაროდ გამოაცხადეს, რომ მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში დასრულებული ყველა სადაო საკითხი მოხსნეს და ურთიერთსასარგებლო შეთანხმებებს მიაღწიეს, ხოლო ვინაიდან სააკაშვილის ხელისუფლება ვაშინგტონის სატელიტად მოიაზრება, მისი მხრიდან პრეტენზიების მოხსნა ამ კონტექსტში სავსებით ლოგიკური ჩანდა.

თუმცა გილაურის პრეს-მდივანმა მალევე განაცხადა, რომ პრემიერ-მინისტრის სიტყვები არასწორად იქნა ინტერპრეტირებული, შესაბამისად, საქართველო არ შეინანაღმდეგება რუსეთის განეწვევას მსოფლიო მდოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის თბილისის გარკვეულ მოთხოვნებს დათანხმდება. რა თქმა უნდა, ჩვენ შეგვიძლია დავუშვათ, რომ გილაური ქრონიკული კოგნიტიური დისონანსის გამო აზრს მწყობრად ვერ აყალიბებს (ეჭვი ამასთან დაკავშირებით არაერთგზის გამოიქვამა), თუმცა ამ კლინიკურ

ვერსიას თავი რომ დავანებოთ, ვნახავთ, რომ როგორც ნესი, მსგავსი საინფორმაციო გაუგებრობა (განცხადება და მისი შემდგომი კორექტირება) ჩნდება იმ შემთხვევაში, როდესაც სახელმწიფოს რალაც საკითხზე შევაჭრება სურს.

რა ანგარიშგასახევი პოზიციები არსებობს დასავლეთში დასავლეთის განეწვევასთან დაკავშირებით? ოპიანს ადმინისტრაცია ამ იდეას მხარს უჭერს, რადგან მიიჩნევს, რომ ახალ რეალობაში რუსეთის ეკონომიკაზე (და შესაბამისად, კრემლის პოლიტიკაზე) ზემოქმედების მეტი ბერკეტი გაუჩნდება. ამ მიდგომას, პრინციპში, იზიარებენ ოპიანს ოპონენტები, თუმცა მათ არ სურთ, რომ ადმინისტრაციამ საგარეო პოლიტიკაში მნიშვნელოვან წარმატებას მიაღწიოს და ამასთანავე, ზოგადად „გადატვირთვას“ ეწინააღმდეგებიან. რაც შეეხება მსოფლიო ოფიციალური პოზიციის თანხმად, მსოფლიო განეწვევება რუსეთისთვის ახალ პერსპექტივებს დაუკავშირდება, თუმცა არსებობს საკმაოდ გავლენიანი ჯგუფი, რომლის წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ ამ ნაბიჯმა შეიძლება ქვეყნის ეკონომიკური სუვერენიტეტი შეზღუდოს.

ჯამში, ის ოთხი პოზიცია ამდენს იმ სივრცეს, რომელიც, როგორც ჩანს, სააკაშვილის ხელისუფ-

ლება აპირებს საკუთარი თავის წამოწყებას და მის ხელთ არსებული კონფიციენს (მსოფლიო განეწვევაზე ვეტოს უფლება) სანაცვლოდ მაქსიმალური გონსუპიანის მიღებას. თუ ყოველივე ამას განვიხილავთ როგორც ლაბორატორიაში, ვაკუუმში, ჩატარებულ ექსპერიმენტს, ეს მიდგომა შეიძლება ლოგიკურად მოგვეჩვენოს, თუმცა რეალობაში ზესახელმწიფოების ურთიერთობებში წინააღმდეგობების მიხედვით დასრულდება (გაიხსენოთ 2008 წლის აგვისტო).

მარტივად რომ ვთქვათ, თუ ადამიანი სადმე კაზინოს დაინახავს, ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ მასში აუცილებლად უნდა შევარდეს, მაგიდასთან მიიჭრას და ერთ კარტზე მთელი თავისი ქონება დადოს. არა იმიტომ, რომ ვა-ბანკზე წასვლის უნარი ვარაუდითაა ან რისკის წარმატების მოტანა არ შეუძლია. არა, საქმე გაცილებით მარტივადია, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში ეს დახურული კლუბია, კრუპიე უცხო ადამიანის ფსონს, უბრალოდ, არ მიიღებს, ხოლო შემდეგ შემოვა შევიცარი და ქუჩიდან შემოვარდნილ მოთამაშეს დაბრუნდებიან გაიყვანს; შეიძლება ერთი-ორი პანლური ამოჰკრას კიდევ.

საკაშვილის ხელისუფლების სავარაუდო ბათილა, ერთი შეხედვით, ლოგიკურია. მსოფლიო განეწვევასთან დაკავშირებული სააკაშვილის ხელისუფლების წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ ამ ნაბიჯმა შეიძლება ქვეყნის ეკონომიკური სუვერენიტეტი შეზღუდოს.

ფილი დარჩებოდა ის ჯგუფი შტატებში, რომელსაც სურს, რომ ოპიანს ადმინისტრაციის საგარეო პოლიტიკა „აბუქსავდეს“. ამ გზით კრემლისგან რაიმე პოლიტიკური დამოკიდებულება გამოერიცხულია, მოსკოვი არაფერს ვაუწყებს მსოფლიო განეწვევასთან დაკავშირებით. ადმინისტრაციის პოლიტიკა „აბუქსავდეს“. ამ გზით კრემლისგან რაიმე პოლიტიკური დამოკიდებულება გამოერიცხულია, მოსკოვი არაფერს ვაუწყებს მსოფლიო განეწვევასთან დაკავშირებით. ადმინისტრაციის პოლიტიკა „აბუქსავდეს“.

ადმინისტრაცია, რომ ვლადიმირ სოკორომა ჯემსტაუნის ფონდისა და ჩემპიონად (ალბათ, დამთხვევით ან აზრების კითხვის უნარითაა დაჯილდოებული) სააკაშვილის ხელისუფლების ფარულ მესიჯებს ახმაინებს, გამოაქვეყნა სტატია, სადაც ის მოუხდევს აშშ-ის ადმინისტრაციას, შეარბილოს ემბარგოს საქართველოსთვის იარაღის მონოდებაზე. იარაღი, რასაკვირველია, მხოლოდ ერთი თემია, საუბარი შეიძლება შეეხოს ფინანსური დახმარების გაზრდასა და, რაც მთავარია, სააკაშვილისა და მისი ხელისუფლების შენარჩუნების გარანტიებს. საინტერესოა, რა რეაგირება შეიძლება მოახდინოს თეთრმა სახლმა მსგავს შეთავაზებებზე.

მორაშები მოქალაქე გზავს

ეს სიტუაცია საკმაოდ ორგანიზაციის გამოიყურება: სააკაშვილის ხელისუფლება მსოფლიოში ალიქსავეა როგორც ვაშინგტონის სატელიტი, თუ ის შეინანაღმდება მსოფლიო განეწვევასთან დაკავშირებით. სააკაშვილის ხელისუფლების წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ ამ ნაბიჯმა შეიძლება ქვეყნის ეკონომიკური სუვერენიტეტი შეზღუდოს.

გაისად „თურქი მესხები“ დაბრუნდებიან

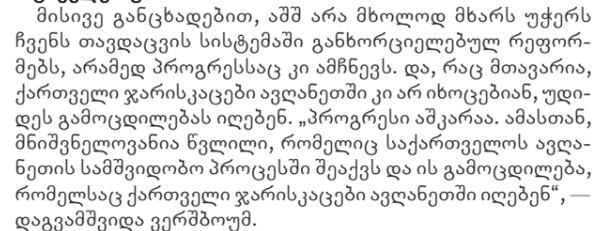
რეინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის მოადგილის — ელენე თევდორაძის ინფორმაციით, 2011 წლიდან საქართველოში ე. წ. თურქი-მესხების დაბრუნების პროცესი დაიწყება.

შესაბამისი კანონი უკვე მოქმედებს და ყველა იმ პირს, რომელმაც რეპატრიანტის სტატუსის მიღების თხოვნით საქართველოს დევნილთა სამინისტროს მიმართა, საქართველოში ჩამოსვლისა და საცხოვრებელი ადგილის შერჩევის საშუალება მიეცემა, თუმცა სახელმწიფოს მათი განსახლების ხარჯების გაღების ვალდებულება არ აუღია და სახლების შეძენა საკუთარი სახსრებით მოუწევთ. შეგახსენებთ, საუბარია რამდენიმე ათეულ ათას ე. წ. თურქ-მესხზე, რომლებიც გასული საუკუნის 40-იან წლებში საბჭოთა ხელისუფლებამ საქართველოს სამხრეთ რეგიონებიდან ცენტრალურ აზიაში გადაასახლა.

ქართული ჯარის პროგრესი აქტიურად

ამერიკა თანახმაა, თავდაცვის სისტემა გვექონდეს. როგორც აშშ-ის თავდაცვის მინისტრის თანაშემწე ალექსანდრე ვერშოუმ ბრძანა, „აშშ მხარს უჭერს საქართველოს უფლებას, თავდაცვისუნარიანი იყოს და თავდაცვის ისეთი სისტემა გააჩნდეს, რომელიც მის უსაფრთხოებას უზრუნველყოფს“.

მისივე განცხადებით, აშშ არა მხოლოდ მხარს უჭერს ჩვენს თავდაცვის სისტემაში განხორციელებულ რეფორმებს, არამედ პროგრესსაც კი ამჩნევს. და, რაც მთავარია, ქართველი ჯარისკაცები ავღანეთში კი არ იხოვებიან, უდიდეს გამოცდილებას იღებენ. „პროგრესი აშკარაა. ამასთან, მნიშვნელოვანია წვლილი, რომელიც საქართველოს ავღანეთის სამშვიდობო პროცესში შეაქვს და ის გამოცდილება, რომელსაც ქართველი ჯარისკაცები ავღანეთში იღებენ“, — დაგვახსენა ვერშოომ.

საქართველო

ზუსტად, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ბაშა, რადგან ამ ვითარებას მხოლოდ ორი ახსნა ექნება — ან ის საკუთარ სატელიტს ვერ აკონტროლებს, ან კიდევ საკითხს მისი ხელით ძირავს, თანაც ძალზე მოუქნელად, რადგან ორი ზესახელმწიფოს ურთიერთობებში გაცილებით ნატიფი და შენიღბული ინტრიგები გამოიყენება. როგორც ამბობენ დაკვირვებულ პენსიონერები პალერმოში, „თუ კაპო-დიტუტი-კაპი (ნათლიმამა; „ყველა ბოსის ბოსი“) დაკარგავს სახეს, ის ყველაფერს დაკარგავს“, მსგავს იდეებს სახის დაკარგვასა და ღირსებაზე იაპონელი პენსიონერებიც ავითარებენ, თუმცა მათ თხრობაში სიტყვა „ხარაკირი“ და ბასრი საგნები ფიგურირებს, ჩვენ კი ამ აღმოსავლურ ეგზოტიკაში ჩაღრმავებისთვის დრო და ადგილი არ გვაქვს.

სახელმწიფო მდივანმა პილარი კლინტონმა, პრემიერ გილაურთან შეხვედრის შემდეგ, საკმაოდ მკაფიოდ მიანიშნა იმ დახმარებაზე, რომელიც სააკაშვილის ხელისუფლებამ შეიძლება მიიღოს. ეს ძველი პროგრამების გაგრძელება და ოფიციალური თბილისის კარგი ყოფაქცევის შემთხვევაში მათი გაფართოებაა; აგრეთვე, რუსეთის წინააღმდეგ მიმართული რიტორიკის გაძლიერება, რომლის ერთ-ერთი ნიშნუში კლინტონმა იქვე წარმოადგინა, მოუწოდა რა რუსეთს, საქართველოს ტერიტორიიდან ჯარები გაიყვანოს. ალბათ, მართებული იქნება სიტყვა „რიტორიკის“ ხმარება, რადგან ვიდრე აშშ-ის ხელისუფლება ამ თემასთან დაკავშირებით შესაბამის რეზოლუციებსა და გადაწყვეტილებებს არ მიიღებს (ამის გაკეთებას ნამდვილად არ ჩქარობს), მსგავსი სიტყვიერი პასაჟები კრემლისთვის იმდენადვე „საგრძობი“ იქნება, როგორც თოვლის ფანტელები სანადიროდ გასული თეთრი დათისთვის.

პენსიონის გადასახდელად ეს გამოიყურება ის, თითქოს ვიღაც თეთრ სხლში, ოვალურ კაბინეტში, შვიდა, გაკვირვებული ბარაკ ობამას გაგიღაზა ფხეაში შემოაღა და რაღაც პირობების ნაშრომად დაიწყო

სადაც პილარი კლინტონის გამოსვლის შემდეგ, ნიკა გილაურმა გააკეთა განცხადება, რომელიც მედიამ აღიქვა, როგორც თანხმობა რუსეთის მსო-ში განევრებაზე, სწორედ იმიტომ, რომ ის მოვლენათა განვითარების ლოკაში სავსებით ბუნებრივად ჯდება. საბოლოოდ, სააკაშვილის ხელისუფლებას ორი ვარიანტი ჰქონდა: ან მორჩილად გაეზიარებინათ თეთრი სახლის პოზიცია მსო-სთან დაკავშირებით (ამერიკელები მას, სავარაუდოდ, დააფასებდნენ), ან კიდევ ხისტად დაეფიქსირებინათ, რომ საკუთარ პოზიციას არ შეცვლის. თუმცა მან მესამე გზა აირჩია — პრემიერის ბუნდოვანი განცხადება, შემდეგ მისი თანმდევი, არანაკლებ ბუნდოვანი განცხადებები; მოკლედ, ისეთი გაურკვევლობის შექმნა, რომელიც შეეაჭრებინა, თამაში შესვლის სურვილზე მაინც ნებს, თუმცა, როგორც უკვე ვთქვით, ამ თანხმობის სააკაშვილის ჩართვას არავინ დაუშვავს. ვაშინგტონის გადასახდელად ეს გამოიყურება ისა, თითქოს ვიღაც თეთრ სხლში, ოვალურ კაბინეტში, შვიდა, გაკვირვებული ბარაკ ობამას გაგიღაზა ფხეაში შემოაღა და რაღაც პირობების ნაშრომად დაიწყო.

ვის ის, სავარაუდოდ, მხოლოდ ინსტრუმენტია, უბრალოდ, ერთი ბიჭუნა „მესამე საფაროდან“, ხანდახან სასაცილო, მეტნილად კი მომავლებურებელი. რამდენი ჰყავდათ ასეთი, რამდენი ეყოლებათ კიდევ...

შავი კატაბი სპირტო სამზარეულოში
ობამას ადმინისტრაციის მოთმინების ფილა შეიძლება საბოლოოდ აივსოს. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში (რუსეთის განევრება მსო-ში), თუ სააკაშვილის ხელისუფლება გააგრძელებს მისი პოზიციის დაცვას, მემარჯვენეები მემარჯვენეობენ, რესპუბლიკელები რესპუბლიკელობენ. „A это разве нормально?“ — ვარლამ არავიძის თქმის არ იყოს. გამორიცხული არაა, რომ ისინი ვერ ხედავენ, რომ მათ ცხვირწინ შესაძლებლობების უზარმაზარი ფანჯარა ღიაა.

ბაშაშეხვედრა

ირინა სარიკვილი, პოლიტიკური პარტია „იმედის“ თავმჯდომარე:

თუ ვინმე აპირებს სახელმწიფო გადატრიალებას, გამომეხმაროს! მიემართავ ნინო ბურჯანაძეს, მაღვა ნათელაშვილს, გუბაზ სანიკიძეს, კახა შარტავას, ლევან გაჩეჩილაძეს, გიორგი თარგამაძეს, ირაკლი ოქრუაშვილს, ირაკლი ალასანიას, დავით გამყრელიძეს: გაიგეთ, ადამიანებო, სააკაშვილის მოცილების ერთადერთი გზა არის სახელმწიფო გადატრიალება!
„ასავალ-დასავალი“

ავთონილ მარგიანი, პოლიტიკური კავშირის „ერთიანი საქართველოს“ თავმჯდომარე:

მან უარყო ილიას გზა და საქართველო მასონების ქვეყნად აქცია. მიშა ყვარყვარია! საერთაშორისო პოლიტიკურ ძალებს რა ანაღვლებთ, ხომ გაგივარა: „შინაური გიჟი სატირალია, სხვისი გიჟი კი — საცინარი“. დამოუკიდებელ საქართველოს უფალი მესამედ ცდის. ორი პრეზიდენტი ვადის ვასვლამდე წავიდა. ჰოდა, მესამე და სამართალი!
„ასავალ-დასავალი“

ვალვა ნათელაშვილი, ლეიბორისტული პარტიის ლიდერი:

მე წარმომადგენია ასე: ვიკრიბებით, მთელ საქართველოს მოვუნოდებთ, რომ გამოვიდეს გარეთ და ვუშვებთ სააკაშვილს. აი, ეს არის, მეტი არაფერი. ახლა რაღაც ციფრული, ბიომეტრიული. რა დროს ეგ არის, როცა თავზე დაგვახმო კონსტიტუცია და გვიჯდება მონარქად? რა დროს ლირიზმითა და რომანტიკით დაკავება?
„კვირის ქრონიკა“

ჯანსულ ჩარკვიანი, გაზეთ „ქართული სიტყვის“ მთავარი რედაქტორი, პოეტი:

ჩვენი ხელისუფლების წევრებისთვის არაფერი უბედურება არ იქნება, არაფერი ტრაგედია არ იქნება, თუკი აქედან გავყრი. მაგათ გარეთ ფულიც აქვთ, ბანკებში საქმეებიც აქვთ, სადაც წავლენ, იქაურები იქნებიან. უნდათ, კაცებზე დაქორწინდებიან, უნდათ — ქალებზე...
„კვირის ქრონიკა“

გუბაზ სანიკიძე, „ერთიანი ფორუმის“ ერთ-ერთი ლიდერი:

ამ შემოდგომაზე ჩვენ — ქართველმა ხალხმა, უნდა გავარკვიოთ, რა გვინდა? ვეგუებით კვდომას, ვეგუებით ჩვენი ტერიტორიებისა და საცხოვრისის ნელ-ნელა დაკარგვას, ვეგუებით საქართველოს დახერხვას და გაყიდვას, თუ ვრჩებით როგორც სუბიექტი მსოფლიო პოლიტიკურ რუკაზე?
„ასავალ-დასავალი“

გინო ხუსუაშვილი, ექსპერტი:

არავითარი მნიშვნელობა არ აქვს, პრეზიდენტის ფონდის ბიუჯეტი ორმოცდაათი მილიონი იქნება თუ ასი — რეალურად ხელისუფლებას აქვს ყველანაირი მექანიზმი, რომ მთელი ბიუჯეტი ისე დახარჯოს, როგორც ამას საჭიროდ მიიჩნევს. საქართველოში მოხდა ადრე არსებული ტოტალური კორუფციის ტრანსფორმირება, რის შედეგადაც ზოგი ბიუჯეტის ეხანის, ზოგი მთავრობის საფულეს და ზოგიც პრეზიდენტის სალაროს.
„კვირის პალიტრა“

რამო ესაპი, რეჟისორი:

შრომი იცავს ადამიანს გახრწნისაგან, მაგრამ ართმევენ შრომის უფლებას. შემადრწუნებელია ფიქრი იმაზე, რომ, როცა ქვეყანაში უმუშევართა ურიცხვი ჯარი დგას, ასიათასობით ლტოლვილი გვყავს, ამ დროს, ასეთ უმძიმეს გარემოში, უამრავი უცხოელი ჩამოგყავს სამუშაოდ.
„კვირის პალიტრა“

ლიბერთი მონიკა

საქართველოს გაბთლიანებას მხოლოდ აფხაზეთში დაბადებული ქართველი თუ შეძლებს...

გაზეთ „ილორში“ ამასწინათ გამოქვეყნებული, ბატონ მახტანბეგ აბაშიანი ინტერვიუს გადმოხედვა, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პრობლემატიკის მიმართ საზოგადოების განსაკუთრებულმა ინტერესმა და ამ პრობლემის მოგვარების პერსპექტივაზე რესპოდენტის მეტად რეალურმა მოსაზრებებმა გადაგვანყვებინა. გათავაზობთ ამ ინტერვიუს მცირეოდენი შემოკლებით, თვით თემას კი „საქართველო და მსოფლიოს“ უახლოეს ნომერებში დავუბრუნდებით.

— ბატონო ვახტანგ, დიდი ხანია, არ გამოჩენილხართ პრესის ფურცლებზე...

— ძალიან დაკავებული ვარ. ოჯახური მეურნეობის გაძლოლა, პრაქტიკულად, თავისუფალ დროს აღარ მიტოვებ. თავისა და ოჯახის რჩენის სხვა საშუალება კი მე არ გამაჩნია. ჩემი პრესაში გამოჩენა ხშირად დაკავშირებული იყო ხელისუფლებასთან, რათა ხელისუფლებას კიდევ ერთხელ მოეხდინა ჩემი კომპრომეტაცია. მერნმუნეთ, როგორც კი აქტიური პოლიტიკური პროცესების მონაწილე გავხდებოდი, კვლავ მოვეცევი ხელისუფლების მიერ ანგაჟირებული მედიის თვალთახედვის არეში.

— თქვენი აზრით, რამ განაპირობა ის, რომ მძიმე ფაზის საქართველო გვერდით არ ამოუდგა ზვიად გამსახურდიას და მის თანამებრძოლებს?

— ჩვენ მაშინ ისეთი მონსტრი დავიპოვეთ, რომ მასთან გამკლავება მოგვიანებით თვით ძველმა მოსახლეობამ ვეუბნებოდა. ეს ვახლდათ ამერიკის პოლიტიკური ელიტა და მისი ბინძური მილიონები. ედუარდ შევარდნაძემ ამერიკელთა ხელშეწყობით გერმანიის გაერთიანების შედეგად ნაშრომი მილიარდებიდან 67 მილიონი დოლარი დახარჯა იმისთვის, რომ დაქირავებული კრიმინალების ხელით დაემხო ჩვენი ლეგიტიმური ხელისუფლება და ვერაგულად მოეკლა ზვიად გამსახურდია. ხელისუფლების უზურპირების შემდეგ კი შევარდნაძემ ვერ გაიმეტა 10 მილიონი დოლარი იმ რუსი გენერლისთვის, რომელიც ამბობდა, რომ ამ ფულის სანაცვლოდ აფხაზეთს ორ დღეში გაგინძობდა. აქედან რუსი გენერლისი და ქართველებს გაგინძობდა. თუმცა ეს უკვე საუბრის სხვა თემაა.

— ამაზე მოგვიანებით ვი-საუბროთ. თუ შეიძლება, ცოტა რამ მოგვითხრეთ თქვენი ბიოგრაფიიდან.

— ცხოვრებაში ერთი საათი არ გამოიტარებია უსაქმოდ. ახლა ვილატები მიკვირებენ, ლოთი ქობალია პურის მანქანაზე ექსპედიტორად მუშაობდაო. ვერ გამიგია, რატომ არის სამარცხვინო ნებისმიერი სამუშაო?! ხალხს პურს

ვაძლევდი, ხომ არ ვართმევდი. ბოლოს და ბოლოს, ჩემი გვარი „ქობალია“ მეგრულ ენაზე პურს ნიშნავს. ეს ხუმრობით, სერიოზულად კი, დღეს თობითაც ხშირად ვმუშაობ და არც ეს მიმანია სამარცხვინოდ. ჩვენს ხელისუფლებაში მოკალათებულმა იმ მუქთახორებმა იკითხონ, დღეს რომ ხალხს ნურბელებივით ასხედან კისერზე. მათ აუცილებლად მოჰკითხავს ხალხი. მე კი წელიწადზე მეტი ვიყავი უმაღლეს ხელისუფლებაში და ჩვენი დამხობის შემდეგ არავინ მომდგომია კარზე — უკანონოდ ნაშრომი ქონება ჩამაბარეს. ნურასოდეს გადავლებთ პარალელს გამსახურდიას ხელისუფლებისა და დღევანდელი ხელისუფლების წარმომადგენელთა პატიოსნებას შორის, თორემ ხალხის რისხვას დაიმსახურებთ.

— თქვენ ერთი წელიწადი სიკვდილისჯილთა საკანში გაატარეთ...

— არავის ვუსურვებ იმის განცდას, რაც მე მაშინ განვიცადე. კარის ყოველ გაღებაზე კამერაში მყოფ მეგობრებს ვემშვიდობებოდი, რადგან მეგონა, რომ უკვე დასახვრეტად გავყავი. ძლიერი სულისკვეთებისა და ფსიქოლოგის გარეშე ამგვარ სტრესს ვერც ერთი ადამიანი ვერ გაუძლებს. მაგრამ იმდენი მოვახერხე, რომ სიკვდილის მოლოდინში ლექსების წიგნიც კი დავწერე, რომელიც მოგვიანებით გამოვეცი. როგორც ჩანს, შევარდნაძის დანაშაულებრივ გარემოცვაშიც იყვნენ გულისხმიერი ადამიანები, რომელთაც იცოდნენ, რომ ჩემ მიმართ ნამოყენებული ბრალდებები უსაფუძვლო იყო. მე ხომ სამშობლოს საკეთილდღეოდ ვიბრძოდი და არა პირადი გამორჩენის მიზნით. ამიტომ დახვრეტა ხანგრძლივი პატიმრობით შემიცვალეს.

— დავუბრუნდეთ აფხაზეთის თემას. იყო ბრალდება თქვენ მიმართ, რომ დევნილებს ვალზე არ ატარებდით, რის გამოც ბევრმა ქუბურის უღელტეხილზე გადასვლა არჩია, რასაც დიდი მსხვერპლი მოჰყვა...

— ესეც შევარდნაძის ხროვის მიერ აგორებული პიარის იყო. მსხვერპლი უფრო დიდი იქნებოდა, ჩვენ რომ გალიოჩაშვილის გზაზე კორიდორი

არ უნდა დაგვანდეს, რომ ჩვენ ქართველები ვართ და ქართველად უნდა დავრჩეთ. ეპროსაბჭოში გავწვრდებით, ეპროკავშირში თუ სსპა როელით საქართველოს ორგანიზაციაში

არ გავგეკეთებინა, სადაც ასორმოდიათი ათასმა დევნილმა დააღწია თავი დიდ გასაჭირს. ეს ხალხიც რომ ქუბურით ნასულიყო, თუ წარმოგიდგენიათ, რამდენი ადამიანი ვერ ჩააღწევდა სამშვიდობო ზონას (თუ არ ვცდები, ამ მოვლენებს ვრცელი წერილი უძღვნა გაზეთმა „ილორმა“, რომლის ავტორი დავით ქობალია გახლდათ). სწორედ ეს მსხვერპლი სჭირდებოდა შევარდნაძეს ეროვნული მოძრაობის დისკრედიტაციისთვის, რომელიც ვერ აფხაზეთში იყო მომძლავრებული, შემდეგ კი სამეგრელოში გადმოინაცვლა. ამიტომაც შეუბრუნდა მისთვის „სამეგრელო“ — უდანაშაულო ხალხს ძარცვავდა და ხოცავდა. ზოგიერთი ყოფილი მხედრობის ახლა ჩვენი მეგობრები და გულახდლად გვეუბნებიან, „ზემოდან“ ბრძანება გვექონდა, რომ, რაც შეიძლება, მკაცრად და დაუნდობლად გვემოქმედა, თორემ ჩვენ თვითონ დავხვრეტდნენო. ამიტომ არის აუცილებელი ედუარდ შევარდნაძის გასამართლება მაშინაც კი, თუ იგი უკვე ცოცხალი აღარ იქნება! ამით ჩვენ შევძლებთ „შევარდნაძის“ სინდრომისგან განთავისუფლებას, რომელიც დღეს სულისმხუთავ მაჯლა-

ვუნად აწევს სრულიად საქართველოს.

— მაშინ თქვენც გედებოდათ ბრალად რამდენიმე დანაშაულის ჩადენა.

— ვიცი, რაც დავინც გყავთ მხედველობაში. მაბრალდებნი ისეთ რამეს, რის შესახებაც მხოლოდ რამდენიმე დღის შემდეგ შევიტყვევ. როცა სასამართლოს სხდომაზე ბოლქვამის მკვლელობა დამაბრალეს, წინააღმდეგობა არ გამიწვია, რადგან ვიცოდი, რომ მაინც დახვრეტას მომისჯიდნენ. შეიძლება კანონის წინაშე მაშინ არ ვიყავი მართალი, მაგრამ მოვიქეცი ისე, როგორც მაშაკაცს ეკადრება. შემდეგ, როცა პოლიტიკას დავუბრუნდი, ხელისუფლებამ ჩემი განეიტრალება ამ საკითხის გააქტიურებით გადაწყვიტა. მე საჯაროდ გავაკეთე განცხადება იმის თაობაზე, რომ საზოგადოების თანდასწრებით შევხვდებოდი დალუპული ჟურნალისტის ნათესავებს, რათა ჩემი უდანაშაულობა დამემტკიცებინა, მაგრამ მათ ეს არ მოსიურვეს. კიდევ ერთხელ ვაცხადებ, რომ მზად ვარ შევხვედ ბოლქვამის დედას, დას და მის ნათესავებს (რომლებმაც პირველი დღიდანვე იცინან, რომ მე ამ საქმესთან საერთოდ არაფერი მაკავშირებს!), რათა ერთხელ და სამუდამოდ დადგინდეს ქმშარიტება.

— მოდი კვლავ აფხაზეთის თემას დავუბრუნდეთ. რა აზრის ხართ საქართველოს ხელისუფლების ბოლოდროინდელ განცხადებაზე აფხაზეთთან სახალხო დიპლომატიის განვითარებით კონფლიქტის მოწესრიგების თაობაზე?

— გულუბრყვილო უნდა იყო ადამიანი, რომ ამგვარი განცხადებები ირწმუნო. როგორც იტყვიან, ჩვენი ხელისუფლების „სიტყვა სხვაა, საქმე სხვაა...“ ვერც ერთი სახალხო დიპლომატიის ვერ მოგვიტანს სასურველ შედეგს მანამ, ვიდრე საბოლოოდ არ

ქურსაპტრში კი, საბედნიეროდ, ამგვარი ადამიანი გამოკვეთილია, რომელსაც საკმაოდ დიდი პოლიტიკური წონა გააჩნია, თანაც, არა მხოლოდ საქართველოში. მოვადრო და ამ ადამიანის ვინაობას დავაპონსაკრებთ!

— ხშირად ხომ არ იცვლებოდა პოლიტიკური შეხედულებები? ამას წინათ ხომ ზურაბ ნოღაიდელის გვერდით გიხილეთ...

— მე ყოველთვის მქონდა ჩემი ადგილი, მაშინ, როცა რიგითი მუშაკი ვიყავი და მაშინაც, როცა ურთულესი პოლიტიკური და სამხედრო ბატალიების ცენტრში ვიმყოფებოდი. არ ვარ ის ადამიანი, რომელიც ნამდაუნუმ იცვლის შეხედულებებს და პოზიციებს. ღმერთმა დამიფაროს, რომ ამ სიბერეში ვეძებო ჩემი ადგილი საზოგადოებაში. უბრალოდ, მინდა ერთმანეთს დავუკავშირო ის პოლიტიკური ძალები, რომლებიც შეძლებენ საქართველოში ხელისუფლების ხელში ადგებას და ქვეყანას ისწიან ამ დიდი გასაჭირისგან. დღევანდელი ქართული ოპოზიციური სპექტრის ასე დაშლა „ნაციონალთა“ გამანადგურებელი სტრატეგიის ნაწილია, რადგან ასე დაცალკევებულ და გათითოკაცებულ საქართველოში ისინი დაუბრკოლებლად განახორციელებენ თავიანთ ვერაგულ გეგმებს. ამიტომ არის აუცილებელი რეალურ და არა მოჩვენებით ოპოზიციურ ძალთა გაერთიანება, რისთვისაც ყველაფერს გავაკეთებ...

— იქნებ, ის მაინც გავგიმხილოთ, თქვენი თანამებრძოლების გარდა, კიდევ რომელი პოლიტიკოსის მიმართ ხართ გამსჭვალული გარკვეული პატივისცემითა და ნდობით?

— არ დავგიმალავთ. შალერისად სანდო და ძლიერი პოლიტიკურ ფიგურად მიმაჩნია სახალხო მოძრაობა „სამებრძოლო“ თავმჯდომარე, ცნობილი პოლიტიკოსი ბატონი ალექსანდრე ჭაჭია. მან ეს მოძრაობა შევარდნაძის ბანდიტური ხელისუფლების მუქარის ფონზე და მათი სურვილის საწინააღმდეგოდ ჩამოაყალიბა

აფხაზეთისა და სააზერბაიჯანო დაბრუნებასა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენას მხოლოდ აფხაზეთში დაბადებული და გაზრდილი ქართველი თუ შეძლებს, როელსაც იქ ნათესავთა და წინაპართა სფლავები ელოდება. ქართულ პოლიტიკურ სპექტრში კი, საბედნიეროდ, ამგვარი ადამიანი გამოკვეთილია, როელსაც საკმაოდ დიდი პოლიტიკური წონა გააჩნია, თანაც, არა მხოლოდ საქართველოში. მოვადრო და ამ ადამიანის ვინაობას დავაპონსაკრებთ!

მაშინ, როცა სამეგრელოს მოსახლეობას სახელისუფლო ბანდორშირები ანიკებდნენ. იცოდა, რომ დიდი საფრთხე ელოდა, მაგრამ მაინც არ დაინია უკან და სამეგრელოს თავისი ღირსეული ადგილი მიუჩინა მაშინ, როცა ამ ულამაზეს კუთხეს შესული ბანდორშირები ომახიანად მღეროდნენ: **ქართლ-კახეთი, იმერეთი, გურია და რაჭა, ყველა ჩემი სამშობლოა, სამეგრელოს გარდა!**

შემდეგ, როცა წავიკითხე მის მიერ ოთხმოცდაათიან წლებში მომზადებული კონცეფცია — „საქართველოს პროვინციულ-სახელმწიფო-ეკონომიკური სტრატეგია და პროვინციული იდეა“, რომელსაც საქართველოს კორუმპირებულმა ხელისუფლებამ დუმილით აუარა გვერდი, დავრწმუნდი, რომ ამ ადამიანს გააჩნია ქვეყნის წინაშე არსებული პრობლემების განალიზებისა და მისი გადაჭრის გზების გამოვლილების ფერმენალური უნარი. თითქმის წინასწარმეტყველებურაა მის მიერ ჯერ კიდევ 15-20 წლის წინათ დაწერილი სტატიები, სადაც იგი დიდი უბედურების მოახლოების თაობაზე აფრთხილებდა ქართველ ხალხს. სამწუხაროდ, ყოველი მისი გაფრთხილება ავი სიზმარით აგვიხდა. დროა, სწორედ ამგვარმა პრინციპულმა და საქმის მცოდნე პროფესიონალმა გაიკაფონ გზა საქართველოს ხელისუფლებას.

— იქნებ, რამდენიმე სიტყვით გამოხატოთ თქვენი დამოკიდებულება გაზეთ „ილორისადმი“ და სრულიად მისი მკითხველებისადმი.

— „ილორი“ არა მხოლოდ ჩემი საყვარელი გაზეთია და მას საკმაოდ დიდი ავტორიტეტი გააჩნია არა მარტო სამეგრელოს რეგიონში. მასში გამოქვეყნებული წერილებიდან განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს ისტორიულ თემებზე შექმნილი სტატიები. განსაკუთრებით გვაინტერესებს კოლხეთის მდიდარი ისტორია, სამეგრელოსთან დაკავშირებული პრობლემური საკითხები. სადაო არაა — თუ საკუთარი ისტორია არ იცი, ვერც მომავალს დაინახავ. ტრადიცია მხოლოდ ცხოვრების წესი არაა, იგი ჩვენი წინაპრების გულისთქმაა, ის ფენომენია, რომელმაც შემოგვინახა ყოველი ქართველისათვის წმინდა სამებად ქცეული „ენა, მამული, სარწმუნეობა“. მადლობის მეტი არაფერი გვეთქმის თქვენი გაზეთის მიმართ, რომელიც ყოველ ქართველს წინაპართა მდიდარი ტრადიციების დაცვისკენ მოუწოდებს. **არ უნდა დაგვანდნა და, რომ ჩვენ ქართველები ვართ და ქართველებად უნდა დავრჩეთ, ევროსაბჭოში გავეწევრდებით, ევროკავშირში თუ სხვა რომელიმე საერთაშორისო ორგანიზაციაში.** გაზეთ „ილორის“ მკითხველებს და სრულიად საქართველოს ვუსურვებ, რომ გამოიჩინონ მეტი სიფხიზე და პრინციპულობა, რათა ჩვენი მრავალტანჯული სამშობლოს სათავეში არასოდეს მოექცნენ ის შემთხვევითი, კორუმპირებული, ანგარებიანი პოლიტიკოსები, რომელთა უაზრო და მოღალატურ ქმედებებს უფსკრულიან მიპყავს ბრძოლის ქარტილებში ათასგზის გამოვლილი საქართველო!

გაზეთი „ილორი“ №88, 2010 წლის 12-19 ოქტომბერი

ჰილარი კლინტონის ჩასვლის წინა დღეს სერბეთის დედაქალაქში გაივლილური გაიგარდა

ამერიკის ხელისუფლების მაღალი რანგის წარმომადგენლებსა და დიპლომატებს, მართალია, ოსტაპ ბენდერივით არ განუცხადებიათ, — ალუმს მე ჩავიბარებო, მაგრამ პენტაგონის მიერ იავარქმნილი იუგოსლავიის ყოფილ დედაქალაქში, ათასობით მართლმადიდებელი სერბის თვალწინ, „ჩაიბარეს“ ტაკოცანცარა პედერასტების ალუმში, ანუ, როგორც თვითონ უწოდეს, „სიამაყის ალუმში“. მეგობარი ამერიკელების ხელშეწყობით მართლმადიდებელ სერბეთში მოხდა ის, რასაც მალე ვიხილავთ თბილისშიც. კერძოდ კი, აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის — ჰილარი კლინტონის ბელგრადში ჩასვლის წინ 1500-მა მამათმავალმა და ლესბოსელმა ისეთი პომპეზურობით ჩაიარა ქალაქის ცენტრში, თითქოს ალზევდა ახალი იერუსალიმი.

ეს მოხდა გასულ კვირადღეს, 10 ოქტომბერს. გასულ ორშაბათს კი ხელისუფლების შეპყვე ტელეარხებით გავრცელდა ინფორმაცია, რომ საქართველოს პარლამენტში საბჭოთა სიმბოლიკის აკრძალვის კანონს ამზადებენ. ისეთი ზარზეიმით მოგვიწოდეს, თითქოს ამაზე დამოკიდებული ჩვენი აღმატებული წინსვლა და საყოველთაო ბედნიერებაა.

სად გეგები, სად კლინტონი, სად ჩვენი თავგამოდება? სადა და — ევროკავშირში!

უმიზეზოდ არაფერი ხდება ერთობლარული მსოფლიო სივრცის ედემბალებში. უპირატესად — ვიდაცის გულის მოსაგებად, თავის მოსაწონებლად, ერთგულეების დასამტკიცებლად: გადმოგდებულ ლუქმას მინაზე დაცემას არ აცლიან.

ძალიან მშვიდი ან კარგად განვრთილი ძალის თვისებაა — ჰაერშივე იჭერს ნაწყალობებს.

„ალეე, ჰოპ!“ ეს ლუქმა ევროკავშირში განეგრების დაპირებაა: დღეს არა, — ხვალ! ხვალ არა, — როცა იქნება!

ჰილარი კლინტონი სწორედ ამ დაპირების მისაცემად ჩავიდა ბელგრადში. ბორის ტადიჩის ხელისუფლებამ აჩვენა, რომ მოიხსნა ზნეობის ყველა ბორკილი და მიადგინა ადამიანის სრული თავისუფლების ნორვანულ სტადიას — პედერასტულ თავისუფლებას.

ესე იგი, მზადაა ევროკავშირის ქალწულბერივ სინდემში შესაბოჯებლად! ჩვენი კანონმდებლებიც ამისთვის გაისარჯნენ. გაისარჯნენ კი არა გველის კანი გაიძვრეს, ჰინდის წყალში ჩადგნენ და მის მდინარეებას გაატანეს მამათა ცოდვები თავიანთის — პერსონალურის დატოვების უფლებით.

მიაბიჯებდნენ ბელგრადის პროსპექტებზე ამჟღავნებულნი მამრნი მამრთაგან და მდედრნი მდედრთაგან, რომლებიც ინოვაციან „გეი“, და მიაცილებდა მათ ხუთი ათასამდე პოლიციელი, ნიაც რომ არ დაეკრა მოულოდნელად: „ბარაშკაჯან, არ შაგცივდეს!“

არამარტო პოლიციელები იცავდნენ „უაბჯრო ვაჟკაცთა“ და „კდემამოსილ მანდილოსანთა“ ლაშქარს — პედერასტების უსაფრ-

თხობას გარანტად ედგნენ სერბეთის ხელისუფლების წარმომადგენლები და ადგილობრივი პოლიტიკოსების, სერბეთში ევროკომისიისა და ეუთოს მისიის ხელმძღვანელები **პენსენ დე-ჯერი** და **დიმიტრიოს კიპარი** და, რაც კიდევ უფრო განამტკიცებდა „ჩრეულთა“ „ძალგულოვნებას“, მათ მხარდამხარ მოწყვებოდა აშშ-ის ელჩი ბელგრადში **მერი უორლი**.

დაჰკრეს. მაინც დაჰკრეს და ისე, რომ მტერსაც არ უსურვებს კაცი.

კაცებს ვგულისხმობ. „გეიადლუმის დროს ბელგრადში მასობრივი არეულობა მოხდა მსვლელობით უქმყოფლო ასობით მოქალაქის მონაწილეობით“, — იტყობინება Lenta.ru.

მამათმავლებს სერიოზულად გადაუვიდნენ სკინ-ჰედები და რადიკალები, პოლიცია კედლად რომ არ აღმართულიყო და მკერდით არ დაეცვა გადედლებული კაცები და გამამლებული ქალები.

„პოლიციელებმა შეძლეს გაეფანტათ თავდასხმელები, — ამჟღავნებს შემფოთებულ მსოფლიოს ITAP-TACC და გვამცნობს, რომ — მათ ჩაამსხვრიეს მაღაზიების ვიტრინები, შეესივნენ ერთ-ერთი ადგილობრივი ტელეარხის შენობას, ქვები დაუშინეს ავსტრიის საელჩოს, საფრანგეთის საელჩოს წინ მდგარი ავტომანქანა დაწვეს.“

სხვა საინფორმაციო სააგენტო აზუსტებს და განავრცობს დეტალებს: „არეულობის მონაწილეებმა ცეცხლი წაუკიდეს სერბეთის მმართველი დემოკრატიული პარტიის შტაბბინას, ბელგრადის ცენტრში დაარბიეს რამდენიმე მაღაზია

სერბეთის პოლიცია სასტიკად გაუსწორდა იმ ადამიანებს, რომლებიც პედაგოგებს «სიამაყის ალუმის» ჩაუღას ხდილობდნენ

და შეეცადნენ, გაჭრილიყვნენ პარლამენტისკენ, მაგრამ პოლიციელებმა შეაჩერეს.“
წავიდოდნენ, აბა, რა იქნებოდა, როცა სერბეთის პრეზიდენტი კატეგორიულად აცხადებს: „სერბეთი ყველა თავისი მოქალაქის უფლებას დაიცავს, მათი ცხოვრების წესის მიუხედავად. ჩვენ ვერ მოვიტყვებთ მათ წინააღმდეგ მი-

მართულ ვერავითარ მუქარას!“
თურმე პედერასტობა „ცხოვრების წესი“ ყოფილა და არა უზნეობა. ეს ერთი. მეორე. ვერ მოითმენ და, ხომ ავირ-დავირის მასობრივი არეულობით 2001 წელს ბელგრადი, 2010-შიც იგივე მოგინყვებს და მომდევნო ნებადართულ ალუმში თავად მოგინყვებს მონაწილეთა შორის ჩადგო-

მა, სერბეთის ბატონო პრეზიდენტი, თქვენ უმაღლესობავ, ბორის ტადიჩ!

ხოლო თუ ასეთი „თავისუფლებითა“ მოკირწყლული ევროკავშირისკენ მიმავალი გზა, თუ მის დროშას აწერია: „მამათმავლებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!“, ეს კავშირც მისი პატრონისა იყოს, ის ევროსაბჭოც და ამ ორს მიყოლებული ნატოც! ჩვენ კი თავი დავგანებთ.

გოლოსიტყვაობის ნაცვლად:

ბელგრადის არეულობების დროს 158 ადამიანი დაშავდა, დაჭრილთა შორის 110 პოლიციელია. დაიჭრებოდნენ და დაშავდებოდნენ, რადგან შეტაკება საომარ ოპერაციას ჰგავდა: „გეიადლუმის მონაწილედ ედგებოდა პოლიციელებს დაუშინეს ქვები და აალებადი ნაზავით სავსე ბოთლები. პოლიციამ საპასუხოდ გამოიყენა ცრემლსადენი გაზი... დაკავებულია 200 კაცზე მეტი. უმრავლესობას წარედგინება ბრალდება ხულიგნობის მუხლით, რაც ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას ერთ წლამდე ვადით“.

ზემოთ ნახსენებ კანონს საქართველოს პარლამენტი მიიღებს, მაგრამ ჰაერში დასაჭერ ლუქმას არავინ გადმოგვიგდებს, გინდა უკანა ფეხებზე დავდგეთ, გინდა — ფინტიკოვას პოზაში!

არამაჰ სანებლია

პედაგოგებს უსაფრთხოებას გააჩნებდა ედგნენ სერბეთის ხელისუფლების წარმომადგენლები და ადგილობრივი პოლიტიკოსები, სერბეთში ევროკომისიისა და ეუთოს მისიის ხელმძღვანელები პენსენ დე-ჯერი და დიმიტრიოს კიპარი და, რაც კიდევ უფრო განამტკიცებდა „ჩრეულთა“ „ძალგულოვნებას“, მათ მხარდამხარ მოწყვებოდა აშშ-ის ელჩი ბელგრადში მერი უორლი

ახალი მსოფლიო წესრიგი და საქართველოს ყალბი იმედი

ამერიკაში დიდი ხმაური გამოიწვია 29 სექტემბერს ყოველკვირეულ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ჟურნალ „Newsweek“-ში გამოქვეყნებულმა სტატიამ „ახალი მსოფლიო წესრიგი“, რომელშიც ავტორი ჯოელ კოტკინი ამტკიცებს, რომ დღევანდელ, პოსტკომუნისტურ მსოფლიოში ეთნიკური, რელიგიური და რასობრივი კავშირები თანდათან უფრო მნიშვნელოვანი ხდება, ვიდრე არსებული პოლიტიკური საზღვრები და მსოფლიოს დაყოფის ახალ საინტერესო და ორიგინალურ მოდელს გვთავაზობს (თუმცა იქ მსოფლიოს ყველა ქვეყნიდან, მათ შორის ყველაზე პატარა აფრიკული სახელმწიფოების ჩათვლით, მაინცდამაინც დღევანდელი საქართველო არის გამოჩენილი). იმავე თემას ეხმიანება პოლემიკა წამყვან ამერიკულ გამოცემაში American Conservative, რომლის ავტორია ვიქტორ დევის ჰანსონი. ვიდრე ამ იდეას ჩვენს სამეზობლოში შევამოწმებდეთ, გავეცნოთ ამათ ზოგიერთ მოსაზრებას.

კიდევ უფრო აქტუალურია, ვინაიდან „ის პოლიტიკური რუკები, რომლებზეც შემოხაზული იყო სხვადასხვა ქვეყნის ბლოკები, რომელთაგანაც ერთნი შეერთებული შტატების, ხოლო მეორენი საბჭოთა კავშირის გავლენის სფეროები იყვნენ, უცებ არა

მაგრამ ლაპარაკი ყოფილი მესამე მსოფლიოს, დღეს კი გამოღვიძებული „ბრიზ“-ის (ბრაზილია, რუსეთი, ინდოეთი, ჩინეთი) ახალ მსოფლიო სუპერძალად გარდაქმნაზე ამავე თეორიით არააქტუალური ჩანს, თუნდაც იმიტომ, რომ ამ ქვეყნებს არ აქვთ ეთ-

და აღნიშნავს ამერიკულ ექსპერტიზულ სახელმწიფო კალას; „დასავლეთი ევროპალებს არ სურს ნატოს დასავლეთით გაფართოება“; „ევროკავშირის პოლიტიკური და ეკონომიკური კურსის ფორმირებაში კვლავ დასავ-

პერიული სახელმწიფოს მაგვირად დღეს მათ უფრო აინტერესებთ თურქულენოვან ქვეყანათა თანდათანობითი შემოერთება და ლიბერალური ისლამური ერთობის ლიდერობა.

„აღრე ევროკავშირის არ სჭირდება თურქეთი; დღეს თურქეთს არ სჭირდება ევროკავშირი“, — ამტკიცებს ჰანსონი. თუმცა თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი დავუთოლლუ ამას, ცხადია, არ დაეთანხმება.

ძალიან დაბინძურებს ამ ორივე კვირის წინათ თომას დე ვალის მიერ გამოქვეყნებული სტატია — „კმარა სახელმწიფოების სა-ჭადრაკო დაფა ალქაზა“. სათაურში მკითხველი ადვილად შეამჩნევს გამოძახილს ზბიგნევი ბუჟინსკის ძალიან ცნობილ ნიგნთან. აქ მე მხოლოდ რამდენიმე ციტირებას გავაკეთებ და მერე ერთად გავანალიზოთ: არასწორად შეჩვენებულმა ლამაზმა მეტაფორამ „დიდი აბრეშუმის გზა“ (ამაზე საავტორო უფლებები პრეტენზიას შევარდნაძე აცხადებს. — რ.კ.) შუა საუკუნეებში გადაგვადგო. ასევე, როდესაც ამ რეგიონს დიდი სახელმწიფოების გეოპოლიტიკური თამაშების არეალად თვლიან, როგორც ეს საუკუნეების განმავლობაში იყო, ადგილობრივი მოსახლეობის ინტერესებს არავინ არ ითვალისწინებს. მსგავსმა მეტაფორებმა „რეგიონის პატარა ქვეყნებს ყალბი იმედი ჩაუსახა იმასთან დაკავშირებით, რომ დასავლეთისთვის მათ ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვთ და ამავე დროს რუსეთიც უკიდურესად გააღიზიანეს!“.

ანალოგიურია მისი მეორე ციტატაც: „სამხრეთ კავკასია რომ დასავლეთის სტრატეგიულად უმნიშვნელო რეგიონად გამოეცხადებინა, ამას ამ ხალხებისთვის

საქართველოს უფრო თუ პროკავშირული ლაპარაკი გააკონსოლიდირებს რუსეთს და ახალი იმედი

პირველ ყოვლისა, მათი თეზისია, რომ „ნაციონალიზმი ბრუნდება და ეყრდნობა მძლავრ გაერთიანებებს ენობრივ, ისტორიულ, სარწმუნოებრივ და კულტურულ (ანუ ყოფით — რ.კ.) კავშირებს“. ჩვენთვის ისაა საინტერესო, რომ დღეს ამერიკელები, და საერთოდ დასავლეთის სამყარო, „ნაციონალიზმს“ განიხილავენ არა მის ვინაობა, ანუ ეთნიკური ფორმით, როგორც ამას საბჭოთა პროპაგანდა ახდენდა, არამედ საკმაოდ ფართო ფორმით. არადა, საბჭოთა პერიოდში ნაციონალიზმს ეწოდებოდა „ნაციონალურ-სოციალური იდეოლოგია“, თუმცა არც ამერიკა და არც დასავლეთ ევროპა აქამდე ნაციონალიზმს არც ვინროდ და არც ფართო ფორმით არ სწყალობდა: ამერიკა ირანის, რუმინების, რუსებისა და კულტურების ისეთი კომპლექსი, იმ, ცხადია, მარავეთარ ნაციონალიზმზე ვერ ლაპარაკობდნენ; ხოლო ევროპა-

შირი ამერიკის შიდა-გარეული მთავრობის მხარეს მრავალპარტიული კონსერვატიული პოლიტიკა, რომელიც მთავრობის მხარეს მრავალპარტიული პოლიტიკის სახელმწიფოების, როგორც მათ უწინ უწოდებდნენ, „იმპერიების“ დრო წარსულს ბარდობს. ეს თითქოს ჩვენ ისედაც ვიცოდით, სულ ამას გვიჩიჩინებდნენ წარსულშიც და ახლაც; მაგრამ ეს თეორია უკვე ყველა მრავალპარტიული სახელმწიფოზე ვრცელდება, დიდსა თუ პატარაზე.

ჯოელ კოტკინს მოჰყავს დიდი არაბი ისტორიკოსის, იბნ ჰალდუნის სიტყვები: „მსოფლიო ტომები, რომელთაც აერთიანებდა მრავალპარტიული ბრძოლა, შიდა-გარეული მთავრობის დასუსტების გამო, დაიშალა“. მისი აზრით, დღევანდელ მსოფლიოში ეს

აქტუალური გახდნენ“ აქვე მინდა შევნიშნო, რომ ეს არის ჰელსინკის ხელშეკრულების საბოლოო აქტის რევიზიის მცდელობა, რომლის თანახმადაც „არსებული საზღვრები გადამდგამს არ ექვემდებარება“, ანუ არსებული მსოფლიო წესრიგისთვის მეტად საშიში კონცეფცია, რაც აუარება ახალ რეგიონალურ ომებს გამოიწვევდა და რომლის პირველი პრეცედენტი იყო ამერიკის მიერ ხელისუფლებას შექმნილი კოსოვოს სახელმწიფო.

ნიკური, რასობრივი, სარწმუნოებრივი, ენობრივი და, საერთოდ, არავითარი ერთობა. ამავე დროს ჩინეთის სუპერპოტენციის განხორციელება და მსოფლიოს მთელი პოტენციალი ახალი აზიისთვის ახალი აზიისთვის მიმართული იქნება. აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის ყოფილი ხელმძღვანელი ალან გრინსპენი აცხადებს, რომ ამ მაჩვენებლების თანახმად, აშშ-ის ბიუჯეტი დეფიციტის უკიდურეს საფრთხის ზღვარზეა. „ჩვენ სახიფათო თამაშს ვთამაშობთ. სასწაულებრივი ტემპით ვზრდით სახელმწიფო ვალს“, — განცხადდა გრინსპენმა. ექსპერტი ამ სიტუაციაში ქვეყანაში გადასახადების გაზრდას არაეფექტურ გზად მიიჩნევს და ხელისუფლებას ხარჯების, მათ შორის სოციალური პროგრამების შემცირებისკენ მოუწოდებს.

ლით ევროპის ძველად აქვე გადამდგამი სიტყვა“ და ა.შ.

აქ ისინი გვერდს ვერ აუვლიდნენ ამერიკის კიდევ ერთ ახალ თავის ტკივილს, ახლო აღმოსავლეთში ყველაზე მძლავრ ქვეყნას — თურქეთს. ისინი შიშობენ, რომ „თურქეთის მიერ ნატოს დატოვება მხოლოდ დროის საქმეა“. გავრცელებული აზრით, თურქეთი უზრუნველდება თავის ოსმალურ ფესვებს, რაც მათ XX საუკუნემდე ჰქონდათ, ოღონდ მრავალპარტიული, ანუ იმ-

მოკლად

რა თქვა კლინტონი?

„საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტში ვენეციის კომისიის შენიშვნები და რეკომენდაციები გათვალისწინებულია“, ყოველ შემთხვევაში ასე მიიჩნევენ უმრავლესობის წარმომადგენლები ნუგზარ ნიკოლაური და ლაშა თორდია და საკონსტიტუციო რეფორმასთან დაკავშირებით აშშ-ის სახელმწიფო მდივნი — პილარი კლინტონის შეფასებებს კრიტიკად კი არა, მხარდაჭერად აღიქვამენ. რა ქნას, კლინტონის ბრალად, არც ისე ადვილია მიხედვ, ტაშს გიკრავს თუ გაკრიტიკებს, როდესაც ამბობს: „შეერთებული შტატები მხარს უჭერს ვენეციის კომისიის რეკომენდაციებს, რომლებიც საქართველოს სისტემის კონსტიტუციისა და დაბალანსების გაძლიერებისკენ არის მიმართული“. ამიტომაც, ვისაც როგორ აწყობდა, ისე გაიგო და ყველა ბედნიერია.

რამატაბა როგორი პოლიტიკოსი

პოლიტიკურ გაერთიანება „ქართულ დასს“ საარჩევნო გარემოს გასაუმჯობესებლად მომზადებულ პროექტში საკითხების დამატება სურს. მისი თავმჯდომარის მოადგილე გიორგი ბაშარული დარწმუნებულია, რომ ყველაფერი მმართველი პარტიისა და სახელმწიფოს მკვეთრად გამიჯვრებით უნდა დაინიშნოს, რათა ოპოზიციამ კონკურენცია მმართველ პარტიას გაუწიოს და არა სახელმწიფოს. ამ მიზნის მისაღწევად კი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაფინანსებული ორგანიზაციების თანამშრომლებს საარჩევნო კამპანიებში მონაწილეობა უნდა აეკრძალებინათ. გარდა ამისა, უნდა შეიზღუდოს „მილიარდების ხარჯვა“ წინასაარჩევნო კამპანიისთვის და საამისოდ გათვალისწინებულ ხარჯებზე ზედა ზღვარი დაინდობს.

უკიდურესი საფრთხის ზღვარზე

მიმდინარე საფინანსო წელი, რომელიც 30 სექტემბერს დასრულდა, ამერიკის ფედერალურმა ბიუჯეტმა 1,47 ტრილიონი დოლარის დეფიციტით დაასრულა, 2011 წლის ფინანსურ წელს კი ბიუჯეტის დეფიციტი, სავარაუდოდ, 1,42 ტრილიონი დოლარი იქნება. აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის ყოფილი ხელმძღვანელი ალან გრინსპენი აცხადებს, რომ ამ მაჩვენებლების თანახმად, აშშ-ის ბიუჯეტი დეფიციტის უკიდურეს საფრთხის ზღვარზეა. „ჩვენ სახიფათო თამაშს ვთამაშობთ. სასწაულებრივი ტემპით ვზრდით სახელმწიფო ვალს“, — განცხადდა გრინსპენმა. ექსპერტი ამ სიტუაციაში ქვეყანაში გადასახადების გაზრდას არაეფექტურ გზად მიიჩნევს და ხელისუფლებას ხარჯების, მათ შორის სოციალური პროგრამების შემცირებისკენ მოუწოდებს.

უნგრეთი ევროპა რაითი

უნგრეთის ტერიტორიაზე დიდი რაოდენობით რადიაციული ნივთიერების გაფორმების შედეგად ეკოლოგიური კატასტროფის საფრთხე მის მეზობელ სახელმწიფოებშიც გაჩნდა. საშიში ნივთიერებები მდინარეებში სლოვაკეთის, ხორვატიის, სერბეთისა და რუმინეთის მიმართულენ გადიან. დაბინძურების ხარისხი მდინარე დუნაიში საგანგაშო მაჩვენებლებს აღწევს. ტოქსიკური ნივთიერებებით გარემოს დაბინძურების მასშტაბებს ექსპერტთა სპეციალური ჯგუფი დაადგენს. შეგახსენებთ, რომ უნგრეთში ალუმინის საწარმოებიდან მომწამვლელი ნარჩენების მდინარეებში გადინების შემთხვევა რამდენიმე დღის წინათ დაფიქსირდა. აღმოსავლეთ ევროპის ზემოხსენებულ ქვეყნებში, შესაძლოა, საგანგებო მდგომარეობაც კი გამოცხადდეს.

WELCOME TO GEORGIA

საქართველოს პრეზიდენტის 2010 წლის 11 ოქტომბრის ბრძანებულების თანახმად, 13 ოქტომბრიდან ჩრდილოეთ კავკასიის რესპუბლიკების მოქალაქეებისთვის სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის ახალი, უფიზო რეჟიმი ამოქმედდება.

როგორც შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ გამოქვეყნებულ განცხადებაშია ნათქვამი, საზღვრის გადაკვეთის ახალი რეჟიმი ითვალისწინებს, რუსეთის ფედერაციაში შემავალი სუბიექტების — ჩეჩნეთის, ინგუშეთის, ჩრდილოეთ ოსეთის, დაღესტნის, ყაბარდო-ბალყარეთის, ყარაჩაი-ჩერქეზეთისა და ადიღეს რესპუბლიკებში ჩანერილი (რეგისტრირებულ) რუსეთის ფედერაციის მოქალაქეებისთვის 90-დღიანი უფიზო რეჟიმის შემოღებას.

ლისუფლება პროვოკაციას აწყობს.

ჰამლეტ ჭიკაშვილი, პოლიტოლოგი:

— სააკაშვილმა გაეროში მოხსენების დროს გაახიზნა, რომ სურს, შექმნას კავკასიური სახლი, სადაც განვერდებიან როგორც ამიერკავკასიის, ისე ჩრდილოეთ კავკასიის ქვეყნები. ეს იდეა თავიდანვე ავანტიურისტული იყო იმიტომ, რომ სააკაშვილს, სანამ სიტყვას იტყოდა, საკითხი უნდა შეეთანხმებინა როგორც სომხეთთან, ისე აზერბაიჯანთან და ჩრდილოეთ კავკასიის სხვა რესპუბლიკებთან. მან პირდაპირ, გაეროს მაღალი ტრიბუნლიდან ამცნო მსოფლიოს კიდევ ერთი მორიგი სისულელე. თუკი ეს მართლაც რეალობად იქცა, რაშიც ეჭვი მეპარება, საქართველოსთვის დამლუპველ შედეგებს მოიტანს, ისევე, როგორც სააკაშვილის ყველა გატარებული ღონისძიება.

ამ გადაწყვეტილებამ ბევრი დააფიქრა ერთ საჩოთირო საკითხზე — ისედაც სულ გვიკვირებოდა, საქართველოს ტერიტორიას ჩრდილოკავკასიელი ტერორისტები და მათი პარტნიორები სათავისოდ იყენებენ და ხომ არ გახდება ეს „უფიზო რეჟიმი“ მყარი საფუძველი ახალი ბრალდებებისათვის? ან უფრო მეტიც: რა დაუშლით საერთაშორისო ტერორისტებს, რომელთა მოქმედების კვალს ჩრდილოეთ კავკასიაში რუსეთის სპეცსამსახურები არცთუ იშვიათად აწყდებიან, მართლა სათავისოდ გამოიყენონ ჩვენი ხელისუფლების ეს ახალი „შეთავაზება“? ან, იქნებ, სულაც იმისთვის კეთდება ეს ყველაფერი, რომ ამ პროვოკაციით ჩვენმა ოკეანისგალმელმა „მეგობრებმა“ ხელი მოიტბონ, საკუთარი ბინძური თამაში ითამაშონ, რუსეთს წელსქვევით დაარტყან, მერე კი ისევე დაგვტოვონ პირისპირ გავეშებულ დათვთან, როგორც ჩვენი „უმამაცესი და უძღვევლი“ მხედართმთავარი შეატოვს 2008 წლის აგვისტოში მეტოქეს?!

ჰამლეტ ჭიკაშვილი:

სააკაშვილის ასეთ ხუდ ნაბიჯებს, შესაძლოა, რუსეთის კალიან მიიპე ჩააქსია მოკუპეს, რას ჩვენთვის სავალალოდ დასრულდება

ათია“, — განაცხადა პრეზიდენტის პრეს-სპიკერმა მანანა მანჯგალაძემ.

„ლარსის საბაჟო გამშვები პუნქტის გახსნის შემდეგ, გამომდინარე იქიდან, რომ საზღვარზე ვიზები არ გაიცემოდა, ამ სუბიექტების მოქალაქეები განსხვავებულ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ და ვიზების მისაღებად მოსკოვში უნედათ ჩასვლა. ჩვენ გვსურს, მათთან ტრადიციული ურთიერთობები აღვადგინოთ და ეს პროცედურები გავეუმარტივოთ. გარდა ამისა, ვიცით, რომ მათი მხრიდან მუდმივად იყო დაინტერესება როგორც ეკონომიკური თვალსაზრისით, ისე კომერციული საქმიანობის კუთხით. ამასთან, ბევრ ჩრდილოეთკავკასიელს საქართველოს უმადლეს სასწავლებლებში სურს სწავლა. ამდენად, ვთვლით, რომ მათთვის ხელგონიერი ბარიერების არსებობა მიზანშეწონილი არ არის. ამ ნაბიჯით საქართველოს ხელისუფლებამ კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ ეთნიკურ ოსებთან ურთიერთობაში

არასოდეს ჰქონია პრობლემები,“ — განმარტა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ნინო კალანდაძემ. როგორც მან აღნიშნა, დამნაშავე საქართველოში ვერც ვიზით უნდა შემოდოდეს და ვერც უფიზოდ, ამის აღსაკვეთად კონტროლი კი ჩვეულებრივად გაგრძელდება.

ქართულმა მხარემ ჩრდილოეთ კავკასიის რესპუბლიკების მოქალაქეებისთვის უფიზო რეჟიმის შემოღება კი გადაწყვიტა, მაგრამ, რო-

სეფასება რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა სერგეი ლავროვმა გამოთქვა.

მისი თქმით, რუსეთის საგარეო უწყებაში საქართველოს ხელისუფლების გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით არანაირი ოფიციალური დოკუმენტი არ უნახავთ და ამის თაობაზე საინფორმაციო სააგენტოების საშუალებით გაიგეს.

„იმის მიხედვით, როგორ უნდა გაკეთდეს ეს, თბილისის გადაწყვეტილება უფრო მეტად მორიგ პროპაგანდისტულ ნაბიჯს გვაგონებს. ცი-

თან“ ინტერვიუში აცხადებს, რომ საქართველოს ხელისუფლების ეს გადაწყვეტილება ვერაფერს შეცვლის. „არ მიმაჩნია, რომ ჩრდილოეთ კავკასიის მცხოვრებლებს საქართველოში ნაკადებად გაემგზავრებიან. არ დაგავიწყდეთ, რომ საზღვარზე ქართველებთან ერთად რუსი მესაზღვრეებიც დგანან და მსურველებმა საქართველოში გამგზავრების დროს რუსული საზღვარიც უნდა გადაკვეთონ. აქედან გამომდინარე, მიმაჩნია, რომ საქართველოს ხელისუფლე-

გიტორა ცაავა: ხელისუფლება მოკიპ პროვოკაციას აწყობს

გორც ჩანს, ამ საკითხზე არავისთან შეთანხმებულია.

თბილისის გადაწყვეტილებას, ჩრდილოკავკასიელებს საქართველოში უფიზოდ შემოსვას, მოსკოვი პროპაგანდას უწოდებს. როგორც „რია ნოვოსტი“ იუწყება, ამგვარი

ვილიზებულ პარტნიორებს შორის მიღებული ურთიერთობების ფარგლებში ამგვარ საკითხებს ერთობლივად განიხილავენ“, — განაცხადა ლავროვმა.

რუსეთში ჩრდილოეთ კავკასიაში მცხოვრებთათვის უფიზო რეჟიმი გამოცხადებას პროვოკაციას უწოდებს ჩრდილოეთ კავკასიის ფედერალური ოლქის ხელმძღვანელის მოადგილე არკადი ევდელევი. „ეს პროვოკაციაა. ასეთი საკითხები ორმხრივ დონეზე უნდა წყდებოდეს და

ბის ეს ნაბიჯი უფრო პოლიტიზირებულია და ოფიციალური თბილისის ცდილობს, თავი ისეთ ძალად წარმოაჩინოს, რომელსაც გადაწყვეტილებების მიღება დამოუკიდებლად შეუძლია“.

„საქართველო და მსოფლიო“ დაინტერესდა ქართველი პოლიტოლოგების მიზანშეწონილი საქართველოს ხელისუფლების ამ გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით.

ვიტორ ცაავა, პოლიტოლოგი:

— ის, რომ საქართველოს ხელისუფლება ასეთი ნიცი-ატივით გამოდის, დასაფიქრებელია. ჯერ ერთი, ამას ერთი მხარე არ უნდა წყვეტდეს. გამონევესავით გამოსდის ხელისუფლებას. რა საქირო იყო ახლა ამის გაკეთება! ჩემი აზრით, მიუღებელია ეს რუსეთის ფედერაციის თანხმობის გარეშე. ასე არ შეიძლება. როცა ხელისუფლება აცხადებს, რომ ეს სწავლა-განათლებისა და დიალოგის გაღრმავებას ეფუძნება, რადგან ყველა ომი დიალოგითა და შეთანხმებით მთავრდება, კარგია, მაგრამ ისეთი ფორმით უნდა მოხდეს, რომ გალიზიანება არ გამოიწვიოს. ის ფაქტი, რომ საზღვარგარეთის პასპორტის გარეშე ეს ხალხი საზღვარს ვერ გადამოკვებს, მიჩენს კითხვას, რა საჭიროა მაშინ ეს უვადო საფიზო რეჟიმი? ისეთი მთაბეჭდილება მრჩება, თითქოს ხე-

რა დაუვლით საერთაშორისო ტერორისტებს, როგორც მოქმედების კვალს ჩრდილოეთ კავკასიაში რუსეთის სახსარსახარები არსთუ იშვიათად აწყდებიან, გაითლა სათავისოდ გამოიყენონ ჩვენი ხელისუფლების ეს ახალი «შეთავაზება»?!

სიკვდილი ჩახეხვით!

ჯანდაცვის ახალი მინისტრის — ანდრო ურუშაძის ინიციატივით, საქართველოში წამლების ურეცეპტოდ გაყიდვა აკრძალვას. მისი განმარტებით, აკრძალვა არ შეეხება მხოლოდ სიცხის დამწვევ და ტკივილგამაყუჩებელ საშუალებებს. მედიცინის ექსპერტთა აზრით, ეს აკრძალვა სამედიცინო მომსახურებას კიდევ უფრო გააძვირებს.

მოსახლეობა აღშფოთებულია, განსაკუთრებით — პენსიონერები. დღეს ექიმთან პოლიკლინიკაში ვიზიტი 10 ლარზე მეტი ღირს, რომ არაფერი ვთქვათ სპეციალიზირებულ კლინიკებზე, მოსახლეობას კი ყოველ ჯერზე ამ თანხის გადახდის საშუალება არ აქვს. გაჩნდა უამრავი კითხვა, რომლებზეც პასუხს თავს არიდებენ შესაბამისი სამსახურები. კერძოდ, **ჯანდაცვის სამინისტროს ცხელ ხაზზე საკმაოდ აგრესიულად გვიპასუხეს, რომ ამ ინიციატივას ჯერ კანონის სახე არ მიუღია და, როცა მიეცემა, შემდეგ გიპასუხებთ.** ჯანდაცვის სამინისტროს პრესსამსახურიდან გვითხრეს (თუმცა თავისი ვინაობა არ გავიხილა), სოციალურად დაუცველის სტატუსის მქონე პირებისთვის ექიმისგან რეცეპტის მიღება სადაზღვევო პოლისის მომსახურებაში შევაო. სხვებისთვის კი პოლიკლინიკებში ექიმთან ვიზიტის შემთხვევაში იქნება შესაძლებელი, ანუ ფასიანი! **ჯანდაცვის სამინისტროს „მხედველო-პიდან ბამორჩა“ ის, რომ საპარტიო მოსახლეობის ძირითად ნაწილს ექიმთან მისასვლელი ფული და პოლისები არ აქვს!**

ქვეყანაში, სადაც 3 მილიონზე მეტი ადამიანი დაზღვევის გარეშე დარჩენილი, წამლის გაცემის პროცედურის გამკაცრება მართლაც ნაადრევია. დაზღვევის არსებობის შემთხვევაში კი ხარჯები გაეზრდება სადაზღვევო კომპანიას, რადგან ექიმთან პაციენტის ვიზიტი მან უნდა ააწახლავდეს. მართალია, მედიკამენტების ურეცეპტოდ გაყიდვის აკრძალვა აუცილებელია. მაგრამ მანამდე სხვა ნაბიჯები უნდა გადაიდგას, რომელიც წყალობითაა მოსახლეობას ექიმთან მისვლის პრობლემა აღარ ექნება. სხვა შემთხვევაში მომხმარებელი იძულებული გახდება, ბაზრობებს მიაკითხოს, სადაც მედიკამენტებს შედარებით იოლად შეიძენს.

სამწუხაროდ, პრობლემა მარტო წამლების კატასტროფულად მაღალი ფასი არ არის, სერიოზული პრობლემა წამლების მოჭარბებული, არარაციონალური დანიშნულებაა. ამ ორი არაობიექტური ციფრის ნამრავლი ქმნის ხარჯს, რასაც, ძირითადად, პაციენტები ფარავენ, დროს ორგანიზაციების კვლევებით, **საპარტიო მოსახლეობის გაღატაკების ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად პიროვნებისა და მისი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესება დასახელდა.**

ეს ჯანდაცვის ძვირადღირებულ სერვისებთანაა დაკავშირებული. ავადმყოფმა სწორედ რომ ექიმის დანიშნული წამალი უნდა მიიღოს, მაგრამ საქმეც ისაა, რომ ჩვენს დაქვემდებარებაში ექიმთან მისვლა, სამწუხაროდ, ფუფუნებაა. ამიტომ, როცა ასეთ გადაწყვეტილებას იღებს ხელისუფლება, უპირველესად, ექიმთან ვიზიტისთვის საჭირო 20-25 ლარის გაუქმებაზე ან ამ თანხის თუნდაც შემცირებაზე უნდა იფიქროს. სიტუაციას ისიც ამძიმებს, რომ ქართულ ფარმაცევტულ ბაზარზე წამლები კიდევ გაძვირდა. ამას ყველაზე უკეთ მომხმარებელი ამჩნევს, როდესაც თითქმის ყოველ ჯერზე მედიკამენტებში სულ უფრო მეტის გადახდა უწევს. წამლების სიძვირე მოსახლეობის ჯიბეს მძიმე ტვირთად აწევს. მხოლოდ უკანასკნელი ერთი წლის განმავლობაში, სააფთიაქო ქსელში წამლები თითქმის 100%-ით გაძვირდა. ფარმაცე-

საპარტიო მოსახლეობის ძირითად ნაწილს ექიმთან მისასვლელი ფული და პოლისები არ აქვს!

ხელისუფლების გადაწყვეტილება ქვეყანაში სიკვდილის ბიზნესს ამკვიდრებს

მოსახლეობის 80 პროცენტს, როგორც დაზღვეული არაა, პრაქტიკულად, ხელი არ მიუწვდება ჯანდაცვაზე. ეს ნაბიჯი გამოიწვევს იმას, რომ მოსახლეობა იკუთვლება გახდა, ჩახეხვით ფული გადაიხადოს და გეგმავლობა უფრო კვირი დაუჯდება

ტული კომპანიების არგუმენტები ყოველთვის ერთი და იგივეა, ლარის კურსი დოლარის მიმართ დაეცა და პროდუქცია მომწოდებლებმა გააძვირეს. **საზღვარგარეთ ურეცეპტოდ წამლები ვერაფერია. მაგრამ იმ სოციალურად დაუცველთათვის, რომლებსაც უფასოა, წამლის ღირებულების 95%-ს კი სახელმწიფო იხდის. ამიტომაცაა საჭირო ჯერ შემოიღოს სოციალური**

დაცვის მექანიზმის შემუშავება. ლეიბორისტული პარტია მოითხოვს, რომ საქართველოს მოსახლეობისთვის სასაფრთხო სახელმწიფო დაწესებულებებში მედიკამენტებზე რეცეპტი უფასოდ გაცემს, აფთიაქებში წამლის მხოლოდ რეცეპტით გაცემის შესახებ სამთავრობო გადაწყვეტილებას მორიგ ანტიხალხურ ნაბიჯს უწოდებს. როგორც პარტიის პოლიტიკური მდივანი გიორგი გუგავა აცხადებს, **მთავრობის გადაწყვეტილება პირდაპირ**

ემსახურება ხელისუფლებისთვის დამატებითი შემოსავლების გაჩენას და გულისხმობს ქვეყანაში სიკვდილის ბიზნესის დამკვიდრებას. გუგავას შეფასებით, ისედაც კატასტროფულად გაძვირებულ წამლებს დაემატება სამედიცინო დაწესებულებაში რეცეპტისთვის გადასახდელი თანხაც, ამის შესაძლებლობა კი მოსახლეობის უმეტესობას არ გააჩნია. ლეიბორისტები კატეგორიულად მოითხოვენ, ხელისუფლებამ ხელი აიღოს მოსახლეობის ძარცვაზე, წინააღმდეგ შემთხვევაში, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს პიკეტირებით იმუქრებინან.

ვალი პენსია და ხშირად ისიც არ ყოფნის წამლების შესაძენად. **ქეთევან ოსაძე, პენსიონერი:** — რეცეპტის გამოწერა დაიცავს მოქალაქეს ფალსიფიცირებული მედიკამენტისგან? ექიმთან გვაგზავნიან, თორემ იმანაც იცის, რა გამოგინეროს. ავადმყოფი მყავს სახლში და ისედაც გადაღლილი ვარ წამლებზე სირბილით და ახლა ამას ექიმთან სირბილი თუ მივამატე, მაშინ დაგვინიშნონ პენსია ავადმყოფების მომვლელს, ფეხის ქირა რომ მაინც იყოს. ჩვენს ქვეყანაში სამედიცინო მომსახურება ხელისუფლებას არის გაძვირებული. ხალხი გადატყვევებულია. ამას გარდა, სამედიცინო ინსტიტუტი იმდენ ადამიანს აქვს დამთავრებული და არსად მუშაობს, შეიძლე-

ხელისუფლების ინიციატივა განსაკუთრებით აშფოთებთ პენსიონერებს, რომელთა ერთადერთი შემოსავალი პენსიაა და ხშირად ისიც არ ყოფნის წამლების შესაძენად.

მხოლოდ უკანასკნელი ერთი წლის განმავლობაში სააფთიაქო ქსელში წამლები თითქმის 100%-ით გაძვირდა

ბა ვილაცის მეზობელი იყოს ან ნათესავი და კონსულტაცია არალეგალურად გაიაროს, სახლში ესტუმროს, მოკლედ პატივი სცეს იმ ექიმმა თავის გაჭირვებულ ნაცნობს. ამ შემთხვევაში ის დაზოგავდა ექიმისთვის გადასახდელ თანხას. ახლა კი ეს შანსი ესპობა.

მოსახლეობის დასაცავად არ კეთდება ეს, გასატყაველად კეთდება. კიდევ ბევრი რამ არ შეიძლება, რაც ჩვენთან კეთდება, და ამ ყველაფერს აკრძალვა კი არ უნდა, ისეთი პირობების შექმნა სჭირდება, რომ თავისთავად გამოსწორდეს. **ჯერ ბაბაქი-თონ თუნდაც ერთი ან ორი უფასო საავადმყოფო გააშენებოთ ადამიანებისთვის და მერა არა-რაპრობა და დაზღვევა შეაქონეთ ამ ხალხს. ოღონდ ისეთი დაზღვევა კი არაა, ახლა როგორც აქვთ, არამედ ნორმალური.**

მანანა ნაჭყალია, „ახალი მემარჯვენეები“:

— სამწუხაროა, რომ ჯანდაცვის სამინისტრო კომპლექსურად არ იწყებს ჯანდაცვის პრობლემის გადაწყვეტას და იმ ნაბიჯს დგამს, რომელიც მოსახლეობას დაარტყამს. ქვეყანაში რომ ჯანდაცვა კატასტროფულ მდგომარეობაშია, ამას, ალბათ, ხედება ხელისუფლება. ის, რასაც პენსია ჰქვია, არის სოციალური დახმარება, რადგან არც საპენსიო და არც ჯანდაცვის რეფორმა არ გატარებულა. „100 ავადმყოფოს“ პროგრამაც სამარცხვინოდ ჩაყარდა. ჩვენ ვურჩევთ ხელისუფლებას, უფრო სერიოზულად მოჰკიდოს ხელი ამ საკითხს, რადგან პროექტი თავიდანვე გაუთვლელი და გაუმართავია. **მოსახლეობის 80 პროცენტს, რომელიც დაზღვეული არაა, პრაქტიკულად, ხელი არ მიუწვდება ჯანდაცვაზე.** ეს ნაბიჯი გამოიწვევს იმას, რომ მოსახლეობა იძულებული გახდება, რეცეპტით ფული გადაიხადოს და მკურნალობა უფრო ძვირი დაუჯდება. ისე, ნორმალურ სახელმწიფოებში, სადაც ჯანდაცვის სისტემის ხელმისაწვდომობა პრობლემა არაა, ცხადია, იგულისხმება, რომ რეცეპტით უნდა იყოს წამალი და არ შეიძლება მკურნალობა მეზობლის რჩევით ან ტელევიზორში მოსმენილი რეკლამით. სასურველი იყო, ჯანდაცვის სამინისტროს გაეტარებინა ის ღონისძიებები, რომლებიც კი არ დაუძიმებდა, პირიქით, შეუმსუბუქებდა მდგომარეობას ადამიანებს.

გზურთ, ბაგრიშვილთა ქუჩის მისამართზე? დაგვიკავშირდით: 34-32-95, ან მონაწილეთა: info@geworld.net

საქართველო

კახა კაციტაძე:

გაუგებარია რატომ ვუჭერთ მხარს ქარზის, როგორც ფსიქიკური მდგომარეობა სერიოზულად საეჭვოა

საქართველოს ხელისუფლების „ავღანური თავგამოდება“ საზოგადოების უკმაყოფილებას იწვევს და, ბუნებრივია, ქართველი ოფიცრების დაღუპვამ კიდევ უფრო გაამძაფრა ეს პროტესტი. თუმცა, ძალაუფლების დაუცხრომელი ყინით შეპყრობილი ნაციონალისტების სულერთია, რამდენად ადამიანის სიცოცხლეს შეინარავს მათი გლობალური ახირება, ყველაზე აქტიურად წარმოჩინდნენ „სამშვიდობო ოპერაციებში“ იმ ქვეყანაში, სადაც მშვიდობის დამყარებისათვის ავღანეთის პრეზიდენტი შამიდ ყარზაისაც კი არ სჯერა. სამხედრო ექსპერტთან კახა კაციტაძისთან ინტერვიუ სწორედ საქართველოს ხელისუფლების მოტივაციაზე საუბრით დაიწყო.

სწორედ ეს არის ქართული დიპლომატიის დებილიზმი. აქედან გამომდინარე, ქართველ საზოგადოებას ვერ უხსნიან გასაგებად, რატომ არის ავღანეთში დღეს ქართული სამხედრო კონტიგენტი. ის, რომ ჩვენ რაღაც ვალდებულებას ვასრულებთ ნატოს წინაშე, ეს არის ერთი უცნობის ახსნა მეორე უცნობით.

— რამდენად გამართლებულია, როგორც პოლიტიკური, ასევე სამხედრო თვალსაზრისით ქართული ბატალიონის ასეთ მიმდევრულ მდგომარეობაში გაგზავნა? არ შეიძლება სამხედროები ავღანეთის შე-

— რა მოტივით აგზავნიან დღეს საქართველოს ხელისუფლება ქართული ჯარის მხარე კონტიგენტს ავღანეთის ყველაზე ცხელ, სარბილობი წერტილში, ჰელმანდის პროვინციაში?

— უმჯობესია თავიდან დავიწყოთ, ცოტა შორიდან მოვიხილოთ. როდესაც ერაყში, ანდა კოსოვოში იგზავნებოდა პირველი ქართული სამხედრო კონტიგენტი, მაშინ ის გაცივებით მცირე მანძილზე იყო, ოცულობით იწყებოდა და, შესაბამისად, მოტივაცია ცხელ, სარბილობი იყო. ამ მოქმედებით, ჩვენ უნდა გავხეივანდებოდეთ სოლიდარობა დასავლეთის ქვეყნებისთვის, საერთაშორისო ასპარეზზე პრესტიჟი ავღანეთის თვალსაზრისით გამოიყენება ჯარსაც შეიძინა.

სამშვიდობო ოპერაცია სპეციფიკურია, სადაც კლასიკური ტიპის სამხედრო მოქმედებები (თავდაცვა და შეტევა) არ მიმდინარეობს. აქ ისეთი ოპერაციებია, რომლებიც კლასიკურში დამხმარებელ შეიძლება მივიჩნიოთ. მაგალითად, პატარულირება, განაღდება, ჩასაფრება და ა.შ. მაგრამ ამ სფეროებში გამოცდილების მიღება შეეძლოთ სამხედროებს, მიუხედავად იმისა, რომ კლასიკურ მოქმედებებს სამშვიდობო ოპერაციები მეორეხარისხოვანია. თუმცა სამხედრო კონტიგენტის ზრდას, ერაყში იქნებოდა თუ კოსოვოში, რაც ცხადვარია ქვეყნად.

დღეს უკვე გაჩნდა პოლიტიკური მოტივაციის კითხვა. ახლა რამდენიც არ უნდა ვიძახოთ, რომ ნატოს ვუჭერთ მხარს, ფაქტია, რომ ჩვენ ერაყში ალ-მალიკის ხელისუფლების მხარდასაჭერად ვიყავით (ალბათ, ჩვენთან მაღალი რანგის სახელმწიფო მოხელეებმაც კი არ იცინან, ალ-მალიკი ვინ იყო); ან მაგათ რომ ჰკითხოთ, ვინ არის ავღანეთის პრეზიდენტი, ვერ გეტყვიან. სამაგიეროდ, გეტყვიან, ჩვენ ნატოს მისიას ვასრულებდით, თუმცა ერაყში არ იყო ნატოს მისია. ამ ფონზე გასაოცარი ისაა, რომ, როდესაც გაეროში დგამოვალა ჩაბოლოვდა ჩვენი ლტოლვილანის დაბრუნებაზე, არც ერამი და არც ავღანეთის მხარს არ გვი-

ჭირდნენ. ეს პროცესები დღესაც გრძელდება, ანუ ჩვენ საოცარ რაღაცას ვაკეთებთ, ვმონანილირებთ სამშვიდობო ოპერაციებში და თანაც ისე, რომ უბრალო პოლიტიკურ მხარდაჭერასაც ვერ ვიძლეოთ სანაცვლოდ.

საერთოდ გასარკვევია, გვაქვს კი საელჩო ავღანეთში, მითუმეტეს მაშინ, როცა შენი სამხედროები იქ არიან?! იქნებ, ჩვენს ქართველ ჯარისკაცს რაღაც სჭირდება და ვის უნდა მიმართოს? ამერიკის საელჩოში? მაშასადამე, მოტივაცია გახდა სრულიად გაუგებარი. ანუ, დღეს ჩვენი გეგმის სიცოცხლე რისკის ქვეშაა იმისთვის, რომ შეიძლება სერიოზულია იყოს იმის მხარდაჭერასაც კი არ უცხადებენ, ანუ ეს არის მთავარი პასუხი კითხვაზე, რომ ნებისმიერი ჯარის ყოფნა ემსახურება პოლიტიკურ მიზნებს და სამხედრო მიზანი ყოველთვის არის მეორეხარისხოვანი. მაგრამ პოლიტიკურად რატომ ვუჭერთ მხარს ქარზის, ამ კითხვაზე პასუხი არ გვაქვს. ქარზის, როგორც ფსიქიკური მდგომარეობა სერიოზულად საეჭვოა.

ცნობისთვის: ამასწინათ იგი პირდაპირ ეთერში ისტერიკაში ჩავარდა. ამერიკელი

დღეს ჩვენი ბიჭავის სიხოსლა ჩისკის ქვეშა იმისთვის, რომ ხელისუფლებაში იყვნენ ჩვენი, რომლებიც სახელმწიფოს არაკონტროლად და აკრძალეს მხარეც ვერ ვიძლეოთ

დიპლომატიები ძლიერ შეშფოთებული არიან მისი ამჟამინდელი ფსიქიკური მდგომარეობით. სხვათაშორის, ქარზის ძმა პერიონის ბიზნესშია ჩართული. სწორედ ამ კორუპტიული რეჟიმის ვუჭერთ მხარს დღეს ჩვენ ავღანეთში და რატომ? საქართველო სანაცვლოდ ხომ არაფერს იღებს? ამ ფონზე, ჯობია, კარზაიმ წელიწადში ერთხელ მაინც გაეროს გენერალურ ასამბლეაზე კეთილი ინებოს და მხარი დაგვიჭიროს რეზოლუციების მიღებისას.

მაგრამ აქ მეორე საკითხიცაა. ვინმეს გაგიგიათ, რომ ქარზის ქართველი დიპლომატი შეხვედროდეს, ანუ მოითხოვა ქართულმა მხარემ მასთან შეხვედრა? ჩვენ რომ სთვალავთ იმის ხმაზე მოვბრუნდებით, მაგრამ ვერ გვაქვს, რომ ჩვენს „ჭაუნიკოლოვ ხელისუფლებას“ ავგვარი ნაბიჯის გადადგმა თავიშეზარად მოსვლოდა.

დარებით მშვიდ პროვინციებში გაგზავნონ? რა გამოადილებას იძენენ ამით სამხედროები და თუ გამოიყენებენ მიღებულ გამოცდილებას საქართველოში?

— საეჭვოა, რომ ავღანეთში შექმნილი სამხედრო გამოცდილება ვინმეს გამოადგეს საქართველოში. ეს საფრთხეების შეფასებისას არ გამოგვაადგება. თუნდაც იმიტომ, რომ სოფლის რელიეფის პირობებში შიდა პარტიზანულ ვაჭურვებთან შეტაკება ჩვენ არ მოგვიწევს. ყოველ შემთხვევაში ასეთი საფრთხეები უახლოეს წლებში არ იქვეთება. მაშასადამე, ეს ჩემთვის აუხსნელია. უბრალოდ, დღემდელში ჩვენი ხელი-სუფლება ყველაფერში ეპყვება და, ცხადია, არც ანავე, საეჭვოა, ქართველი სამხედროები უზუსტოდ მონაწილეობენ სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესში და ავგვარი ნაბიჯის გადადგმა თავიშეზარად მოსვლოდა.

ჩემთვის, როგორც სტრატე-

გიული დაგეგმვის დეპარტამენტის გენშტაბის ყოფილი უფროსისთვის, ცნობილია, თუ როგორ უნდა იყოს დიპლომატია ოპერატიული. ეს განისაზღვრება სტრატეგიული დაგეგმვის დონით. რაგანაც სტრატეგიული დონე განისაზღვრავს ოპერატიული გამოყენების პრინციპებს, მათ შორის დიპლომატიასაც. თუმცა, ჩვენთან სტრატეგიული დაგეგმვის მხრივ, ჩემი ნამოსვლის შემდეგ, ცოტა კურიოზული ამბები ხდება. მაგალითად, სტრატეგიული დაგეგმვის დეპარტამენტის ერთ-ერთი შეფი, უფროსი პოლკოვნიკი ბატი-

მუსენის ვიზიტის შემდეგ რა შეიცვალა ნატო-საქართველოს სამომავლო ურთიერთობებში?

— არაფერი. ეს იყო მორიგი ჩვეულებრივი სამუშაო ვიზიტი. ვისაც ჰქონია შეხება ნატოს სტრუქტურებთან, იცის, რომ ეს არის ვიზიტი, რომელიც ერთი წლით ადრე იგეგმება (თუ არ ვცდები, ეს შეხვედრა შარშან ნოემბერში დაიგეგმა). რასამუსენმა ვითხრა ის, რასაც აქამდე ბრიუსელის სამხედრო ვიზიტებში ვხვდებოდნენ, რომ ნატოს კარი ჩვენთვის ღიაა, ოღონდ ამისთვის უნდა შეიცვალოს ქვეყნის საშინაო პოლიტიკური სისტემა. ლაპარაკი იმაზე, რომ მხოლოდ რუსეთი გვიშლის ხელს, სრულიად არააღივებელია. ის, რომ ნატოში ჩვენს გამოწვევის არ დაუშვებენ, ესეც დღესათვის ნათელია.

საერთოდ, თუკი 2007 წლის მიტინგის დაშლამდე, ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში კიდევ იყო საუბარი თუნდაც გეო-სტრატეგიული მიზნების გამო საქართველოს შესაძლო განხრების პერსპექტივაზე, ამ მოვლენების შემდეგ ამ საკითხმა უკან გადაიხია. ასე რომ, საპარტიზოლო ხელისუფლების დღევანდელი ამოცანაა, რომ ჩვენი ქვეყნის სტრატეგიული მიზნების განხრების მიხედვით, ის, რომ ნატოში ჩვენი გამოწვევის არ დაუშვებენ, ესეც დღესათვის ნათელია. სინამდვილეში რა დამოკიდებულება იყო ნატოსადმი, რჩება იგივე.

სხვათაშორის, რასამუსენის ერთ-ერთმა მრჩეველმა, ბატონმა აპატურამ, მეტად კომპეტენტურმა პირმა ამ საკითხში, პირდაპირ თქვა, რომ ეს (საქართველოს ნატოში განხრება) არის ათწლეულის საკითხი, ანუ დღეს ჩვენმა ხელისუფლებამ თავისი გაუაზრებელი პოლიტიკით იმას მიანია, რომ საქართველოს განხრების პერსპექტივა სადაც 2020-2025 წლებისთვის გადაიდო. შესაბამისად, ამ თემას შიდა პოლიტიკური აქტიულობა არ ექნება. 10-15 წლის მერე თუ ელირება ნატოში განხრება, ეს კიდევ ცალკე დისკუსიის თემაა. ჩემი აზრით, ღირს, მაგრამ ყოველთვის ნინალმდევი ვიყავი, რომ ნატოს თემამ დაკავშირებოდა აფხაზეთს, რუსეთთან ურთიერთობასა და ცხინვალს, მაგრამ სააკავშირის ხელისუფლებამ ყველაფერი გააკეთა, ხალხისთვის რომ ჩაენერგა, ვითომ ნატოსთან ურთიერთობა მოგვიგვარებდა კონფლიქტური რეგიონების საკითხს, რუსებს ყურს აუწევდნენ და ჩვენც ავგენყობოდა საქმე. რეალურად, ნატოში განხრება საქართველოს სჭირდება სასულ სხვა მიზეზების გამო, რასაც მე 2000 წელს გამოცემულ წიგნში („გეო-

ქარზის ძმა პერიონის ბიზნესშია ჩართული. სწორედ ამ კორუპტიული რეჟიმის ვუჭერთ მხარს დღეს ჩვენი ავღანეთში და რატომ?

ლაპარაკი იმაზე, რომ გეოლოგიური ტრანსფორმაცია ევროპაში მთელი თავი მივუძღვენი, ანუ ნატო არის ერთგვარი პრივილეგირებული კლუბი და იმის გამო, რომ მსოფლიო საერთაშორისო ურთიერთობების პოლიტიკური პრინციპები თვითონ იცვლება, ამ ფონზე საქართველოს დამოუკიდებლად გავლენის მოხდენა საერთაშორისო პროცესებზე ძალიან სუსტად შეუძლია. მაგალითად, მსოფლიო პოლიტიკაზე საქართველოს გავლენა არაფრით არ აღემატება, ვთქვათ, ჰონდურასის გავლენას. შესაბამისად, ნატოში გაწევრება ჩვენი ქვეყნისთვის იქნება მხოლოდ ის პრივილეგია, რომლის ძალითაც გარკვეულ გავლენას მოვახდენთ მსოფლიო პოლიტიკაზე.

პოლიტიკური და გეოლოგიური ტრანსფორმაცია ევროპაში მთელი თავი მივუძღვენი, ანუ ნატო არის ერთგვარი პრივილეგირებული კლუბი და იმის გამო, რომ მსოფლიო საერთაშორისო ურთიერთობების პოლიტიკური პრინციპები თვითონ იცვლება, ამ ფონზე საქართველოს დამოუკიდებლად გავლენის მოხდენა საერთაშორისო პროცესებზე ძალიან სუსტად შეუძლია. მაგალითად, მსოფლიო პოლიტიკაზე საქართველოს გავლენა არაფრით არ აღემატება, ვთქვათ, ჰონდურასის გავლენას. შესაბამისად, ნატოში გაწევრება ჩვენი ქვეყნისთვის იქნება მხოლოდ ის პრივილეგია, რომლის ძალითაც გარკვეულ გავლენას მოვახდენთ მსოფლიო პოლიტიკაზე.

რამდენად რეალურია საქართველოს ნატოში გაწევრება მაშინ, როცა საქართველო სხელისუფლებების პირველი პირი შეურაცხყოფელ კონტექსტში მოიხსენიებს ნატოს წევრი სახელმწიფოების ლიდერებს?

ეს გამოიწვევს რუსეთში რამდენად რეალურია საქართველოს ნატოში გაწევრება მაშინ, როცა საქართველო სხელისუფლებების პირველი პირი შეურაცხყოფელ კონტექსტში მოიხსენიებს ნატოს წევრი სახელმწიფოების ლიდერებს?

საბჭოთა რესპუბლიკებისა და ნატოს წევრების ფონზე საქართველო პროცენტულად ყველაზე მეტ სამხედროს ავსტრის ორი ათასი კილომეტრი და შორებულ ავღანეთში. ჩვენი მეზობელი აზერბაიჯანი 90 სამხედრო მეტს არ გზავნის ISAF-ის შემადგენლობაში. პარალელური რომ გავაღწიოთ საქართველოსა და აზერბაიჯანს შორის, რომელი ქვეყნის პოლიტიკა უფრო ჭკვიანური და შორსმჭვრეტელოა, იმასაც თუ ვთქვათ, რომ ორივე ქვეყანას კონფლიქტური რეგიონი აქვს?

ზოგადად თუ ვიტყვი, აზერბაიჯანის პოლიტიკა უფ-

რო ჭკვიანურია, ვიდრე საქართველოს. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, გაცილებით ადვილად ადამიანები არიან ხელისუფლებაში. მაგალითად, აზერბაიჯანის პრეზიდენტისგან არ გავიგია ესეთი ეგზოტიკური იდეა, რომ საქართველოსთან კონფედერაციული ურთიერთობა შევკრათ. ნატოსთან მიმართებაში აქ ცოტა განსხვავებული პოზიციაა. იქიდან გამომდინარე, რომ ავღანეთში სამშვიდობო ოპერაცია მაინც ნატოს ეგიდით მიმდინარეობს და აზერბაიჯანს ნატოში სწრაფად გაწევრების რაიმე პრეტენზია არ აქვს. თუმცა, კიდევ ვიმეოვ, რამდენად ადვილად შეუძლია საქართველოს აქტიურობა, ამას სერიოზული დისკუსიის ჩატარება უნდა. მაგრამ ხელისუფლება დისკუსიებს ცეცხლით გაურბის.

ჩვენთან, ზოგიერთს სურს დაიჯეროს, რომ სადაც ჭკვიანების ჯგუფი არის გადაძალადი და ის ჯგუფი წევრებს ქვეყნის მნიშვნელოვან საკითხებს. მერწმუნეთ, ეს ასე არაა. გადაწყვეტილება მიღება ხდება პარლამენტის მიერ, ხოლო პარლამენტის მიერ გადაწყვეტილება მიღება ხდება პარლამენტის მიერ, ხოლო პარლამენტის მიერ გადაწყვეტილება მიღება ხდება პარლამენტის მიერ.

რამდენად რეალურია საქართველოს ნატოში გაწევრება მაშინ, როცა საქართველო სხელისუფლებების პირველი პირი შეურაცხყოფელ კონტექსტში მოიხსენიებს ნატოს წევრი სახელმწიფოების ლიდერებს?

ეს გამოიწვევს რუსეთში რამდენად რეალურია საქართველოს ნატოში გაწევრება მაშინ, როცა საქართველო სხელისუფლებების პირველი პირი შეურაცხყოფელ კონტექსტში მოიხსენიებს ნატოს წევრი სახელმწიფოების ლიდერებს?

ზოგადად თუ ვიტყვი, აზერბაიჯანის პოლიტიკა უფ-

საიდან მოედინა ჩვენს ქართულ-აზერბაიჯანულ-თურქული კონფედერაციის ინიციატივა?

საკავშირის განცხადებას აზერბაიჯანთან კონფედერაციის შექმნის აუცილებლობასთან დაკავშირებით სხვადასხვა კუთხით შეიძლება შევხედოთ, საკმაოდ ბევრი ერთმანეთისაგან განსხვავებული ვარაუდის გამოთქმა შეიძლება. შევეცდები, თავი მოვუყარო მთავარ ასპექტებს.

პირველი, რაც თვალში მოსახვედრია, ეს არის აზერბაიჯანული და თურქული ოფიციალური სტრუქტურების დემილი სააკაშვილის ინიციატივებთან დაკავშირებით.

პირველი, რაც თვალში მოსახვედრია, ეს არის აზერბაიჯანული და თურქული ოფიციალური სტრუქტურების დემილი სააკაშვილის ინიციატივებთან დაკავშირებით.

რაღა არ უნდა გიფი იყოს სააკაშვილი, ამგვარ ინიციატივებს არც ის ნამოყვანებს ტყუილბრალად. მე მგონი, საკამათო არ არის, რომ დღევანდელი ხელი-სუფობა მხოლოდ რუსეთისა და ამერიკის საერთაშორისო ურთიერთობების მიხედვით შეიქმნა. მართალია, კონფედერაცია თანასწორულდებიანი სუბიექტების მიერ იქმნება, მაგრამ ერთი დოკუმენტზე აპელირება, მეორე რეალური ცხოვრება. საქართველომ რომ „თავი შეჰყოს“ თურქულ სამყაროში, მას მალე ისეთივე ბედი მოულის, როგორც ყოფილ ტაო-კლარჯეთს ხვდა წილად. არავითარი ძალადობა — ყველაფერი თავისით შეიცვლება და ძალიან მალე.

არაობიექტურობა რომ არ დამნაშავედ, ვაცხადებ, რომ მესმის იმ ვითარებაში, როდესაც რუსეთთან კონფრონტაციის რუჟიმში ვცხოვრობთ, მაშინ, როცა რუსეთი სამხედრო ზაზებს აწყობს აფხაზეთში, ცხინვალსა და სომხეთში, საქართველოს ხელისუფლება რუსეთის ამ პოლიტიკას გარკვე-

მაგალითებს აღარ მოვიყვან, ეს შორს ნავიყვანს, მიუთმეტეს, რომ სხვა დროს ასეთი მაგალითები ხშირად დამისახელებია.

ამერიკის როლი ახლა იმით ვახსენე, რომ ვიცოდეთ, ამერიკელებთან შეთანხმების გარეშე სააკაშვილი ბევრად უფრო უმნიშვნელო ნაბიჯებს ვერ გადადგამს, არათუ აზერბაიჯანთან და თურქეთთან კონფედერაციას მოინდომებს. შესაბამისად, ამ პროცესების უკან აშშ უნდა მოვიხიროთ. შესაძლოა, ანკარასა და ბაქოში ჯერ მართლაც არ უწყოდნენ იმის შესახებ, რაც სააკაშვილმა გააჟღერა და ეს მხოლოდ გამინტონიდან მოდიოდა, შესაძლოა, რომ ისინიც ინფორმირებული იყვნენ... მაგრამ ასე თუ ისე, იდეა გაჟღერდა და საგარეო საქმეთა სამინისტროც, როგორც თავად განაცხადა, „კონფედერაციის შექმნასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ საკითხებზე“ მუშაობს.

რაღა არ უნდა გიფი იყოს სააკაშვილი, ამგვარ ინიციატივებს არც ის ნამოყვანებს ტყუილბრალად. მე მგონი, საკამათო არ არის, რომ დღევანდელი ხელი-სუფობა მხოლოდ რუსეთისა და ამერიკის საერთაშორისო ურთიერთობების მიხედვით შეიქმნა. მართალია, კონფედერაცია თანასწორულდებიანი სუბიექტების მიერ იქმნება, მაგრამ ერთი დოკუმენტზე აპელირება, მეორე რეალური ცხოვრება. საქართველომ რომ „თავი შეჰყოს“ თურქულ სამყაროში, მას მალე ისეთივე ბედი მოულის, როგორც ყოფილ ტაო-კლარჯეთს ხვდა წილად. არავითარი ძალადობა — ყველაფერი თავისით შეიცვლება და ძალიან მალე.

არაობიექტურობა რომ არ დამნაშავედ, ვაცხადებ, რომ მესმის იმ ვითარებაში, როდესაც რუსეთთან კონფრონტაციის რუჟიმში ვცხოვრობთ, მაშინ, როცა რუსეთი სამხედრო ზაზებს აწყობს აფხაზეთში, ცხინვალსა და სომხეთში, საქართველოს ხელისუფლება რუსეთის ამ პოლიტიკას გარკვე-

ული გადაჭრელი ნაბიჯებით უნდა შევგებოთ და წინ ავლდგეს. თურქეთთან და აზერბაიჯანთან კონფედერაცია ამ მხრივ განსახილველი ინიციატივაა. მაგრამ, მეორეს მხრივ, ვინ აძლებდა დღევანდელ ხელისუფლებას, რუსეთთან რომ თვითონ თვემდე შეგებულად და უპასუხისმგებლოდ ამწვევებდა ვითარებას? ამერიკელები ხომ არა? ამ კითხვას უპასუხო, „რიტორიკულად“ დავტოვებ... რომ არ ყოფილიყო რუსეთთან ასეთი გამწვავებული ურთიერთობა, რუსეთის ჯიბრაზე გათუქმების იდეაზე „ჩამოკონფედერაცია“ არ დაგმობდა.

ხელისუფლებასთან დაახლოებული „ლიბერალების“ ჯგუფი თავიანთ ურთიერთობებში განგაშს ტყენდენ — საქართველოში არიან ძალუბი, რომელთაც სურთ, საქართველო რუსეთთან გაერთიანდეს კონფედერაციაში და ამ გზით მოხდეს გაერთიანება აფხაზეთთან და ოსეთთან. მე ამ, მაპატიეთ, მაგრამ ავადმყოფური ანტირუსული აზროვნების პატრონებს ასევე რიტორიკულად შევეკითხები: ნორმალურ ქართველს აფხაზეთთან-სამაჩაბლოიანად რუსეთთან კონფედერაცია უნდა ერჩივნოს, რაც გარუსებას არ ნიშნავს (რუსეთის იმპერიისა და სსრ კავშირში არ გავრუსებულვართ), თუ უაფხაზეთოდ და უსამაჩაბლოოდ თურქეთთან კონფედერაცია და ტაო-კლარჯეთის ბედის გაზიარება?

თურქულ-აზერბაიჯანულ-ქართული კონფედერაციის შექმნის ინიციატივა რუსეთის ინტერესში არ არის. ამ შემთხვევაში საბოლოოდ გასწავლება რუსეთის ინტერესებში არ არის. რუსეთი და ირანი ჩვენი პოტენციური მოკავშირეებია. ის პრობლემა, რაც დღეს რუსეთთან გვაქვს, სასაცილოდ ჩანს იმასთან შედარებით, რასაც სააკაშვილის ხელისუფლება უპირებს ჩვენს ქვეყანას აშშ-ის დახმარებით! ეს კარგად უნდა გავიგოთ.

რამდენად რეალურია აზერბაიჯანთან კონფედერაცია?

მე მიჭირს იმის თქმა, თურქეთისა და აზერბაიჯანის ხელისუფლებანი როგორ უყურებენ რეალურად ამ საკითხს. უღირთ მათ თუ არა რუსეთთან ურთიერთობების სერიოზული გაცივების ხარჯზე ასეთი კონფედერაციის შექმნა. რა თქმა უნდა, კონფედერაცია აერთებს თურქეთს აზერბაიჯანთან, თურქული სამყარო „ყლაპავს“ საქართველოს, „ოსფიდში“ ტოვებს სომხეთს და კასპის ზღვაზე დაუბრკოლებლად უერთდება ერთმანეთს მისი ახლოაღმოსავლური და შუააზიური ნაწილები. ეს კი ერთგვარი გეოპოლიტიკური რევოლუციაა, რომელიც არც რუსეთს და არც ირანს აძლევს ხელს. სა-მაგიეროდ, აშშ, რომელსაც სხვადასხვა ფაქტორის გამო ბოლო დროს ურთიერთობები აშკარად დაუტოვებია თურქეთთან, ამ უკანასკნელის რეგიონალურ ამბიციებს აკეზით მოხდეს გაერთიანება აფხაზეთთან და ოსეთთან. მე ამ, მაპატიეთ, მაგრამ ავადმყოფური ანტირუსული აზროვნების პატრონებს ასევე რიტორიკულად შევეკითხები: ნორმალურ ქართველს აფხაზეთთან-სამაჩაბლოიანად რუსეთთან კონფედერაცია უნდა ერჩივნოს, რაც გარუსებას არ ნიშნავს (რუსეთის იმპერიისა და სსრ კავშირში არ გავრუსებულვართ), თუ უაფხაზეთოდ და უსამაჩაბლოოდ თურქეთთან კონფედერაცია და ტაო-კლარჯეთის ბედის გაზიარება?

თურქულ-აზერბაიჯანულ-ქართული კონფედერაციის შექმნის ინიციატივა რუსეთის ინტერესში არ არის. ამ შემთხვევაში საბოლოოდ გასწავლება რუსეთის ინტერესებში არ არის. რუსეთი და ირანი ჩვენი პოტენციური მოკავშირეებია. ის პრობლემა, რაც დღეს რუსეთთან გვაქვს, სასაცილოდ ჩანს იმასთან შედარებით, რასაც სააკაშვილის ხელისუფლება უპირებს ჩვენს ქვეყანას აშშ-ის დახმარებით! ეს კარგად უნდა გავიგოთ.

გულბაათ რისილაჰი
ევრაზიის ინსტიტუტის
დირექტორი

მსურს, გააზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

ხიდზე ლაპარაკი მიყვარს და ამას თავისი მიზეზები აქვს. ჯერ ერთი, რომ ეს ძალიან კეთილი სიტყვაა, ხიდი ხომ საპირისპირო ნაპირებს აერთებს და ხალხს ურთიერთობის საშუალებას აძლევს. მეორეც, ჩემი გვარი — ხიდირბეგიშვილი წარმოდგება ქართული სიტყვისგან „ხიდი“ და, რაც მთავარია, მე პირველი ვარ ლეონიდოვიჩის ნილიბეგის საქართველოსი, რომელსაც თავად უფალმა ევროპასა და აზიას შორის ხიდის ფუნქცია დააკისრა.

არნო ხიდირბეგიშვილი

ხიდი არსად..

ქართველ ხალხს არასოდეს ეგულაოდა და არც მოგაპალაუ ეყოლა სულიარად რუსზე უფრო ახლოს მდგომი ხალხი

გეორგიულია და გზაგასაყარზე მდებარე კავკასიის ცენტრალური სახელმწიფო საუკუნეების განმავლობაში ასრულებდა კომუნიკაციურ-საშუამავლო როლს და ზეცით მონიჭებულ დანიშნულებას ამართლებდა: აქ გადიოდა აბრეშუქის დიდი გზა — ტრანსკავკასიური მაგისტრალის საქარავნო გზათაგან ერთი, რომელიც აღმოსავლეთ და დასავლეთ ცივილიზაციებს აერთიანებდა და დიდ როლს ასრულებდა ჩინეთის, სპარსეთის, ინდოეთის, აზიის, შორეული აღმოსავლეთის, კავკასიისა და ხმელთაშუაზღვისპირეთის ხალხებისა და ეთნოსების პოლიტიკური, სულიერი, კულტურული და ეკონომიკური კავშირების განვითარებაში. ვაჭრების გარდა, საქართველოში ჩამოდიოდნენ სახელგანთქმული მოგზაურები და მეცნიერები. აქ ქმნიდნენ თავისი ნაწარმოებები დიდი მუსიკანთი, პოეტებისა და მხატვრების მსოფლიოს ყველა კუთხიდან. სხვადასხვა კულტურის სინთეზმა მრავალნაციონალური საქართველოს ბრენდისა და დედაქალაქის — თბილისის განუმეორებელი არქიტექტურა და კოლორიტი შექმნა. აქ საუკუნეების განმავლობაში გვერდგვერდ დგას ქართული მართლმადიდებლური ტაძარი, სომხური გრიგორიანული ეკლესია, კათოლიკური ტაძარი, ებრაული სინაგოგა და მუსლიმანური მეჩეთი. სატრანზიტო ქვეყნის როლი, სატრანსპორტო და კულტურულ-ჰუმანიტარული თვალსაზრისითაც, ადგილობრივ ეთნოსებსა და ავტორიტეტულ მოსახლეობას კი არ ავიწყობდა, არამედ პირიქით და მასთან შეხებაში მყოფი კულტურების ურთიერთგამდობას, სხვადასხვა ინოვაციის დიფუზიას.

საქართველოში ხელისუფლების სათავეში მოვიდნენ ძალები, რომლებმაც იკისრეს ავანტიურულ-უტოპიური მიზნები — ნაციის კულტურული კოდის შეცვლა და სახელმწიფოს განვითარების სტრატეგიული ვექტორის 180 გრადუსით შეზღუდვა და საქართველო დასავლური, ანგლო-ამერიკული ცივილიზაციის პატარა კუნძულად — ჯორჯიად აქციეს, რის შემდეგაც, პოლიტიკური კონფიქტურის საამებლად და კონკრეტული პოლიტიკური დიქტატების კონტროლირებული პოლიტიკის შედეგად, კულტურული ტრანზიტი საქართველოში შეწყდა და მთლიანად დაუთმო ადგილი მართლმადიდებლურ სატრანსპორტო შემადგენელს — „სატრანსპორტო დერეფანს“, და ისიც მხოლოდ რჩეულებისთვის...
თუმცა ბუნებრივი-სტორიული ცივილიზაციის წიაღიდან სამოქალაქო საზოგადოების ნებისმიერი ხელოვნური მოწყობა შეუძლებელია. ავტორიტეტული ინვესტიციები კულტურული სინთეზის თვალსაზრისით, უნიკალური საქართველო, მდიდარი მრავალსაუკუნოვანი ტრადიციების ქვეყანა დღეს ტროპიკული დასუსტების სისხლძარღვს წააგავს. ყოფა-ცხოვრებისეული ერთმანეთის ურთიერთობის ენის (რუსული) საყოველთაო გავრცელებამ და ინგლისური დასაცვლემამ კულტურული დიალოგისა და ურთიერთგამდობის პროცესი (ქართული კულტურისა — კავკასიის რეგიონის ყველა კულტურისა და პოსტსაბჭოთა სივრცის ქვეყნებთან) ხელოვნურად შეწყვიტა, რამაც ჰუმანიტარული „ინფარქტი“ გამოიწვია: ქვეყნიდან დაიწყო როგორც არაქართული მოსახლეობის მასობრივი ემიგრაცია (მაგალითად, ერთ დროს ყველაზე წარმომადგენლობითი და კულტურულად ინტეგრირებული ასიათასიანი ბერძნული დიასპორიდან დღეს 2 ათასზე ცოტა მეტი წარმომადგენელი დარჩა), ასევე ძიუდო ქართველი მოსახლეობის მასობრივი შემცირება გამოიწვია (უმთავრესად,

მისი ყველაზე ნიჭიერი და ენერგიული ნაწილისა), რომელიც საზღვარგარეთ ლუკმაპურის საშენებელად გადაიხვეწა (რუსეთში, აშშ-ში, საფრანგეთში, გერმანიაში, თურქეთში, საბერძნეთში, ავსტრალიასა და სხვ.) და იქ მუდმივ მოსახლედ დარჩა.
ახალი ცოდნითა და ტექნოლოგიებით ბუნებრივად გამოდირებას, ევროპული ქვეყნებისა და აშშ-ის საუკეთესო გამოცდილების განხილვასა და ამავე დროს, მეზობელ დიდ სახელმწიფოსთან ნაყოფიერი თანამშრომლობის გაგრძელებას ევოლუციური პროცესების ტოტალურად პოლიტიზება გამოჯობიდა და კონფლიქტურად დაუპირისპირეთ ისინი რუსეთთან ისტორიულ კავშირებს, თითქოსდა ეს სავსებით შეუთავსებელი და ურთიერთგამომრიცხავი იყო! სანაცვლოდ კი მივიღებთ... არაფერს...
რადგან, ესაა ხიდი არსად!

და აი, უკვე რუსი საზოგადოება ვეღარ ხედავს (და არც ვიხილავ) საქართველოსთან დიალოგის გაგრძელების აუცილებლობას, იქ მივიწყებ (ხოლო ახალგაზრდა თაობამ, უბრალოდ, არ იცის!) წარსული მეგობრობისა და ჩვენი ხალხთა და კულტურათა ურთიერთგამდობის მიზანმიმართული პოლიტიკის ხალხის კულტურათა ორგანიზაციების ურთიერთგამდობის, რადგან **ქართველ ხალხს არასოდეს ეგულაოდა და არც მოგაპალაუ ეყოლა სულიარად რუსზე უფრო ახლოს მდგომი ხალხი**.
საქართველოში წარსულს ჰბრუნებდა სხვა ტრადიციაც — ტოლერანტობა და სულ უფრო ხშირად გვახსენებენ, რომ ეს მართლაც მოწყალე შემწყობნიდან და არა სიყვარული და გულწრფელი პატივისცემა სხვა ეროვნების მოძმის მიმართ, ოდესღაც რომ ჩამოვიდა საქართველოში, რომელიც მისთვის მეორე სამშობლოდ იქცა.
ჩვენ მეთოდურად გვაძულებენ იმ ყველაფრის დაინახვას, რაც ოდითგან გვაერთიანებს — ცდილობენ, დაგვავიწყონ ჩვენი საერთო, დიდი გამარჯვება დიდ სამამულო ომში; საბჭოთა კავში-

რის პერიოდში საქართველოს შვილთა წვლილი დიდად აღმნიშვნელი იყო; ის, თუ როგორ იღვწოდნენ რუსი და ქართველი ლიკვიდატორები ერთმანეთის მხარდასა და ჩერნობილის ატომური ელექტროსადგურის ავარიის სალიკვიდაციოდ, და სომხეთში სპიტაკის მიწისძვრის შემდეგ ჩვენი მამულები პირველები რომ მივიდნენ დახმარების აღმოსაჩენად.
კულტურული არეალის შეცვლის მცდელობებმა და ისტორიის ფალსიფიკაციამ — ახალი პოლიტიკური პროექტის შესატყვისად მისი გადანიშნვის მცდელობებმა დღეს კატასტროფამდე მიგვიყვანა: საქართველო გაუფუცხოვდა არა მარტო მეზობელს (რუსებს), არამედ თავის მოქალაქეებსაც — აფხაზეხსა და ოსებს, უახლოეს ეთნოსებს, რომლებიც ქართველი ხალხის მიერ უახლოეს წარსულში ქართველი ერის შემადგენელი ეთნოსების თანასწორად აღიქმებოდა, ისე თვედ, როგორც იყო, მაგალითად, კახური, ქართლური ანდა მეგრული. ჩვენს ხალხებს შორის ბუნებრივი დიალოგის აუცილებლობა, ერთიანი საინფორმაციო სივრცის არარსებობამ რეგრესსა და სეგრეგაციამდე მიგვიყვანა: საქართველოში დღეს არ არსებობს რუსულენოვანი მეტოქე, გარდა თვეში ორიოდეჯერ „სასაცილო“ ტირაჟებით გამოცემული თითო-ორილა გაზეთისა. განა სასაცილო არაა დღეს, XXI საუკუნეში, ტელეარხების გათიშვა ისე, როგორც პიტლერული გერმანია ბლოკადა „ინფორმაციურის“ ცნობებს?! არადა, 08.08.08 ტრაგედიის შემდეგ ჩვენთან დღემდე დაბლოკილია ყველა რუსული ტელეარხი, რომელთა ბადეშიც საინფორმაციო ტელეგადაცემებიცაა.
დღეს საქართველო თვითმყოფადობას კარგავს და მსოფლიო გლობალიზაციის იმპორტირებას ახდენს, სანაცვლოდ კი მსოფლიოში არაფრის ექსპორტირებას არ ეწყება — არც კულტურული, არც სამრეწველო და არც სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციისა. ისტორიულად აგრარული ქვეყანა, რომელსაც ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტის წარმოების უნარი შეეძინა, კვების პროდუქტებს დღეს ირანისა, თურქეთისა და ჩინეთისგან იძენს. თუმცა, არა, საზღვარგარეთ ჩვენი საუკეთესო შვილებისა და ჯარისკაცების ექსპორტირებას ვახდენთ, რომელიც სსრკ-ის ხანაში აგებული რეპრესიული საზოგადოებისა და პოლიტიკური, ნაციონალური უმცირესობათა უფლებების, ხალხი არ შეიარაღებდა, რომელთა და ცივილიზაციასაც არ უნდა მიეკუთვნებოდეს იგი. რადგან ამჟამად არსებობს ორად-ორი ეჭვი: ქვეყანებისა და ბრიყვების, და არ არსებობს კარგი ან ცუდი ხალხი, არიან კარგი და ცუდი მმართველები...
P.S. თუ საქართველო უახლოეს ხანაში არ დაიბრუნებს მის ნილიბეგის როლს (რომელზეც ზემოთაც ვისაუბრეთ), არ აღადგინს ხიდს რუსეთთან (ჰუმანიტარულს, პოლიტიკურს, კულტურულს, ეკონომიკურს), არ დააბრუნებს ერთიან ოჯახში მოძმე ხალხებს — ოსებსა და აფხაზებს და მათთვის სასურველი არ გახდება, არ დააბრუნებს დევნილებს სახლებში, არ გახსნის უმაქნის შიდა საზღვრებსა და გზებს (საავტომობილოს, სარკინიგზოსა და საჰაეროს), არ მოხსნის ათასგვარ საბაჟო შეზღუდვას და არ გახდება ეკონომიკურად მიმზიდველი ყველასთვის, ის კვლავ გადამენების პირად აღმოჩნდება (ვიმეორებ, რომ მხოლოდ კულტურული და არა — ფიზიკური), როგორც ეს ემართებოდა ქართველ მუზეუმად დარჩენილ სტუმრებისა და ტურისტებისთვის. რეალობას აზრი უნდა შესძინო, იცხოვრო და იმეორებოდეს ისტორიული, ერო-

სიყვარული 50 ლარად —

დასაზღვრელი ასფალტისა და «სითი პარკის» ტრაფიკის სანაცვლოდ

გასულ კვირას კომპანია «სითი პარკმა» პარკირების წლიური ტარიფი ყოველგვარი წინასწარი გაფრთხილების გარეშე 25 ლარიდან 50 ლარამდე გაზარდა. კომპანიამ ტარიფის გაზრდის შესახებ განცხადება მერიაში შეიტანა და თანხმობაც დაუყოვნებლივ მიიღო.

თავდაპირველად ავტომობილების მფლობელებს 12-ლარიანი ტარიფი შესთავაზეს, ორი კვირის შემდეგ იგი 25-ლარიანი შეიცვალა. ვისაც 12-ლარიანი ხელშეკრულებები უკვე გაფორმებული ჰქონდა, ყოველგვარი ახსნა-განმარტების გარეშე გაუუქმეს და ახლის, 25-ლარიანის, გაფორმება მოსთხოვეს, წინააღმდეგ შემთხვევაში დაჯარიმდებოდნენ. ამჯერად კი, როგორც ჩანს, ვერც 25-ლარიანმა ტარიფმა დააკმაყოფილა «სითი პარკი» და მომსახურება 50 ლარამდე გაზარდა.

გამორიცხვული არ არის, მომავალში ეს მოსაპრავალი კიდეც უფრო გაიზარდოს, რადგან «სითი პარკს» კონკურენტი არ ჰყავს და პარკირების სიტუაცია 15 წლით აქვს გადაცემული. ასე რომ, მათი განმეორებაში გააჩნდება რაიმე სიარული.

მძღოლების ნაწილი აცხადებს, რომ «სითი პარკის» ამგვარი გადაწყვეტილება მოსალოდნელი იყო. უბრალოდ, ერთი წლის წინათ დედაქალაქის ხელმძღვანელობა მოსახლეობის გაღიზიანებას მოერიდა, მითუმეტეს, რომ წინ თვითმმართველობის არჩევნები ჰქონდათ. ახლა კი, როდესაც არჩევნებმა ჩაიარა, ხოლო «ნაციონალები» საჯარო-საპროპაგანდო კამპიების დასაწყისში დაიწყეს, უზარმაზარი დანახარჯების ამოღების დრო დადგა. ამ საქმეში ერთ-ერთი რგოლი «სითი პარკიც» არის, რადგან პარკირებიდან მიღებული მოგების 40 პროცენტი კომპანიას რჩება, დანარჩენი კი დედაქალაქის მერიის «საჭურჭლეში» მიემართება.

«სითი პარკის» მენეჯერი ლევან ტაბიძე აცხადებს, რომ ტარიფის გაზრდა ახალი ავტოსადგომების გახსნამ გამოიწვია, მაგრამ მათ ადგილმდებარეობაზე კონკრეტულად ვერ მიგვივითა. მისი პასუხი — «მთელი დედაქალაქის მასშტაბში» — კი გვაფიქრებინებს, რომ ახალი პარკირების ადგილები არსადაც არ გახსნილა. **ახალი ტარიფის მიხედვით, რომელიც ნოემბერში 50 ლარს შეადგენს, დღიურად მძღოლს 13 თეთრის გადახდა უნევს. სულაც არ ფიქრობ, რომ ეს ძვირია. იმ ადამიანებს, რომლებსაც აღებული აქვთ 25-ლარიანი პაკეტი, ვადის ამოწურვამდე ექნებათ მათი საარგებლობის შესაძლებლობა,** — აცხადებს ლევან ტაბიძე. ყველას ახსოვს, ალბათ, 12-ლარიანი ტარიფის გაუქმების დროსაც იმავეს ამბობდნენ, თუმცა პაკეტის მფლობელებს ერთ კვირაში გაუუქმეს ხელშეკრულებები.

კიდევ ერთი პრობლემა ისაა, რომ ავტოსადგომებზე დღემდე დგანან ხელგამონადილი «სტაიანსკები», რომელთათვისაც 50 თეთრის გადახდა მძღოლებს მაინც უნ-

ვთ, მიუხედავად იმისა, სარგებლობენ თუ არა «სითი პარკის» მომსახურებით. ვინ არის ან ეს ადამიანები, რომლებიც ავტოსადგომებზე მოძრაობას «არეგულირებენ», გაურკვეველია. «სითი პარკი» ამ თემაზე კომენტარს არ აკეთებს და აცხადებს, რომ ეს მათ არ ეხებათ.

გარდა ყოველწლიური გადასახადისა, მძღოლებს მანქანის გასარკვევად დასაჯარიმებელი მინიმუმი უნდა ჰქონდეთ.

კახა ძაგანია:

«სითი პარკს» და გიგი უგულავას თბილისელი ფანჯარა კვირით

50 თეთრის გადახდა მაინც უნდა. საბოლოო ჯამში კი პარკირებაში წლიურად საკმაოდ სოლიდურ თანხას იხდის.

«სითი პარკის» მერ ტარიფის გაძვირება გასულ კვირას ლეიბორისტებმა გააპროტესტეს. ისინი დაუყოვნებლივ ითხოვეს ქალაქიდან «სითი პარკის» გაქვეყნებას. ამ თემაზე დაკავშირებით ლეიბორისტული პარტიის ერთ-ერთი ლიდერს — კახა ძაგანიას გავესაუბრეთ.

კახა ძაგანია: — უგულავამ შექმნა თავისი ჯიბის კომპანია, «სითი პარკად» წოდებული, რომლის ჩამოყალიბებასაც ხელისუფლებამაც შეუწყო ხელი და ყველაფერზე დახუჭა თვალი. «სითი პარკმა» ყოველგვარი მოტივის, გაფრთხილებისა და წინასწარი დასაბუთების გარეშე დაადო ხარკი თბილისელებს, ჯერ 25 ლარი, ახლა კი 50 ლარი. ვინ მისცა ამის უფლება? რის საფუძველზე აკეთებს ამას? ინვესტიცია ჩადო თუ რა გააკეთა ისეთი, რომ ტარიფი გააორმაგა? როდესაც ასეთ გადაწყვეტილებას იღებს უნეხება, რო-

მელსაც პირდაპირი კავშირი აქვს მოქალაქეებთან, კანონმდებლობის თანახმად, ეს მოსახლეობასთან ან კომპანიის კლიენტურასთან მაინც უნდა იყოს წინასწარ შეთანხმებული. აქ მოქმედებს პრინციპი, «მინდა და ვაკეთებ». ნარმო-იღვინეთ, თბილისში 600-700 ათასი მანქანა დგას, გააორმაგეთ ეს თანხა 25-ზე და ნახვით, რა ციფრს მიიღებთ. ესაც არ აყოფს და გააორმაგებს.

ის, რომ ტარიფის გაზრდა გამოიწვიოს ახალი პარკირების ადგილების გახსნა, არის აფიორა! ან ძველი სად იყო? ინვეს-

მანო ძაგანია, მძღოლი:

— ერთი თვის წინათ ავიღე «სითი პარკის» 25-ლარიანი პაკეტი, მაგრამ ამით არაფერი შეცვლილა. ქალაქში მანქანის გაჩერება დღესაც პრობლემაა, თანაც ყოველდღიურად 2 ლარს მაინც ვხარჯავ ავტოსადგომებზე «სტაიანსკებთან». ვინ არის ეს ხალხი, ვისი თანამშრომლები არიან, ვერ გავიგე. მართალია, «სითი პარკის» პაკეტი მაქვს, მაგრამ, როცა კაცი თავზე მადგება და ხელს მიწვდის, იძულებული ვარ, გადავუხადო. რაც შეეხება თანხის გაორმაგებას, ჩემი აზრით, მეტისმეტია. მისთვის ნორმალური, დაცული პარკირების ადგილები რომ იყოს მოწყობილი, მაგრამ თბილისში პარკირების ერთადერთი ნიშანი დასაზღვრელი ასფალტისა და «სითი პარკის» ტრაფიკითა. ამას უნდა გადავიხადოთ 50 ლარი? ძალიან მაინტერესებს, ახლა კიდევ 25 ლარი უნდა გადამახდევინონ? ეს «სტაიანსკები» მაინც აკრძალენ. ყოველწლიურად მათი და «სითი პარკის» შენახვა ძალიან ძვირი მიჯდება.

გიორგი პეტრიშვილი, მძღოლი: — «სითი პარკი» ისე იქცე-

ვა, როგორც მოესურვება, ხელისუფლებული არავინ ჰყავს და რატომაც არა. დაახლოებით ერთი წლის წინათ 12-ლარიანი პაკეტი ავიღე, მაგრამ მალევე გამოიქმნეს, სარგებლობაც ვერ მოვასწარი. კარგი, 12 ლარს შეველევი, მაგრამ მართლმე ხომ არ ვიყავი? ჩემნაირი კიდევ რამდენი იქნებოდა. მერე იძულებული გავხდი, 25-ლარიანი პაკეტი ამელო, მაგრამ იცით, რომ «სტაიანსკებთან» ამ «სითი პარკის» მომსახურება არ ღირს? მათთვის ფულის გადახდა ისე მინევის. ახლა რომ ესეც გამოიქმნოს და 50 ლარს მუღმა უგულავამ კი, აი, როგორი პასუხი შემოგვიტრიალა. «სითი პარკი» უგულავას მფლობელია. ყოველთვის ძნელია მანქანის გაჩერება. თანაც ცალკე «სითი პარკს» უნდა უხადო, ცალკე — «სტაიანსკებს».

თაქო ტაბატაძე

პაქაჩიოსანი

შალვა ნათელაშვილი, ლეიბორისტული პარტიის თავმჯდომარე:

სანამ ხალხზე რაიმე პრეტენზიას ვიტყვოდეთ, საკუთარ გულში უნდა ჩავიხედოთ. საკუთარ საქმიანობას გადავხედოთ, საკუთარი სტრატეგიული შეცდომები გავაანალიზოთ, ხანდახან ამორალური ქცევებიც. აღარ მინდა კონკრეტულად გავიგებო, თორემ შეიძლება ზოგიერთი ძალიან ცუდი ხასიათზე დადგეს...
«ალია»

ირაკლი ალასანი, «ჩვენი საქართველო — თავისუფალი დემოკრატიის» თავმჯდომარე:

საქართველოში რევოლუციების დრო დამთავრდა, ჩვენ შევცვლით ხელისუფლებას მხოლოდ არჩევნების გზით, გადავიყვანთ «ნაციონალურ მოძრაობას» უმცირესობაში და ქვეყნის შენებას ჩვენს ხალხთან ერთად დავიწყებთ.
«ალია»

შალვა სატაშვილი, «ჩვენი საქართველოს» ლიდერი:

თურმე თბილისში ყოფილა 29 ათასი პენსიონერი, ხოლო თბილისის მერიას ჰყოლია 300 თანამშრომელი. ხელფასებისთვის ბიუჯეტიდან მერიას ამ 300 თანამშრომლისთვის გამოყოფილი აქვს ზუსტად იმდენივე თანხა, რამდენიც იმ 29 ათასი პენსიონერისთვის.
«ალია»

ზურაბ აბაშიძე, თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე:

მერიის მიერ ჩატარებული ბევრი ტენდერი ფიქტიურია და გამარჯვებულ კომპანიებს კონკურენტი არ ჰყოლიათ. ფაქტობრივად, ტენდერები არც ჩატარებულა, უფრო სწორად, ტენდერები ტარდებოდა თვალის ასახვევად და პირდაპირი გარიგება მიდიოდა კერძო კომპანიებთან.
«ყველა სიახლე»

სოსო ციციკარიძე, ექსპერტი:

ყველამ მშვენივრად იცის, რომ სწორედ სააკაშვილზე მოჭრა დემეტრაშვილმა ეს საკონსტიტუციო ცვლილებები. ამას წინათ ხუმრობაც კი მოვისმინე, თურმე დემეტრაშვილს სააკაშვილის კუტიური უწოდეს.
«ყველა სიახლე»

ზაზა სატაშვილი, ადვოკატა ასოციაციის პრეზიდენტი:

საჯარო ინფორმაციის დაბლოკვა არის სუფთა სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის დანაშაული, ადვოკატის უფლების უგულვებელყოფა და ადვოკატის მომსახურების პროცესში ხელის შეშლა. ეს მოდის პრეზიდენტისგან — ეს კაცი დასცილდა მოსახლეობას და ასევე, მისი ადმინისტრაცია აკეთებს იგივეს. მივმართეთ სასამართლოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის წინააღმდეგ და ბოლომდე ვიბრძოლებთ.
«ალია»

სოსო ჯაშვილი, მსახიობი:

დღეს ყველაფერი კუჭამდე დადის, ისეთი ღორბუცები არიან ესენი, არც ერთს არ შეუძლია, ერთი კვირა იმიმშილოს. ერთი კვირა, ბიჭო, სამშობლოსთვის, შვილებისთვის... არა, უნდა ჭამოს და ღორბუცით ჩასკდეს!
«ალია»

გურამ მებარიძე, მწერალი:

ყვიდულობ ნობელიანტების სერიას და მეცინება, რადგან შეიძლება, რომელიც, გნებავთ, ჩვენი მწერალი ნებისმიერ მათგანზე ათჯერ მეტად ნობელიანტი ყოფილიყო.
«ყველა სიახლე»

მსურს, გაგზავნათ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

რეზო ამაშუკელი: მე არ მიწა, სააკაშვილი რუსების ან ამერიკელების ხელით მოვიხილოთ; მე მიწა, რომ მას ქართველმა ამოქრას პანლური

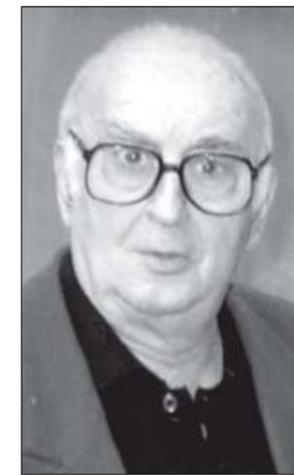
29 სექტემბერს „სახალხო წარმომადგენლობითი კრების“ მიერ თბილისის დიდ საკონცერტო დარბაზში გამართული ყრილობისა და ქვეყანაში ბოლო დროს განვითარებული მოვლენების თაობაზე „საქართველო და მსოფლიოს“ ესაუბრება პოეტი რეზო ამაშუკელი.

— ბატონო რეზო, დღეს, როცა ოპოზიციური სპექტრი უკიდურესად დაქსაქსულია და ქვეყანაში, ფაქტობრივად, არ არსებობს ძალა, რომელიც ხელისუფლებას სერიოზულ ოპონირებას გაუწევს, საზოგადოების გარკვეული ნაწილი ერთადერთ იმედს „სახალხო წარმომადგენლობითი კრებაზე“ ამყარებს, ნაწილი კი მას ისევე ეჭვის თვლით უყურებს იმის გამო, რომ მის სათავეში ნინო ბურჯანაძეა. თქვენი აზრით, რამდენად სანდოა ეს ორგანიზაცია?

— მე და ნინო ბურჯანაძე აბსოლუტურად სხვადასხვა „წონეებში“ ვართ, რომ მის მიმართ რამე პირადული მალაპარაკებებს, მაგრამ ვერ ვიტან ცბიერ, გაიძვერა დამოკიდებულება ადამიანებს. ამიტომ ქალბატონს ვერასოდეს ვაპატივებ, რაც მან ხელისუფლებას უფლის დროს ჩაიდინა... იყო დრო, როცა მის მიმართ გარკვეული სიმპათია გამაჩნდა. მაგალითად, ამ რამდენიმე წლის წინათ სანკტ-პეტერბურგში ერთ-ერთ შეკრებაზე სიტყვით რომ გამოვიდა, ძალიან მომეწონა, დაგურეკე და მადლობა ვუთხარი. მაგრამ მერე და მერე, თვალეში რომ შესცივინებდა ამ სატანას (ვგულისხმობ სააკაშვილს), ბუნებრივია, ეს დამოკიდებულება შემეცვალა...
დღეს „სახალხო კრებაში“ ბევრი ჩემი ახლობალია და ეჭვიც არ მიაპარებ, იმ არინან ადამიანები, რომლებსაც მართლა გულში უფლებების ჩამორთმევას, ჯარიმას ან ქონების ჩამორთმევას გულისხმობს. სისხლის სამართლებრივ დანაშაულად იქცა და სამ წლამდე პატიმრობით ისჯება კომპიუტერულ სისტემაში უნებართვოდ შესვლა, კერძო საუბრის გარკვევის მიზნით კომპიუტერული პროგრამის, კომპიუტერულ სისტემაში შეღწევისთვის საჭირო პაროლის, დამოწმების კოდის ან სხვა მსგავსი მონაცემის უნებართვოდ მისაღებად, შენახვა, გაყიდვა, გავრცელება. იკრძალება კომპიუტერულ სისტემაში კერძო ინფორმაციის უკანონოდ მოპოვება.

ძვეყანაში, მებრამ კიდეც ერთხელ ვიმეორებ, რომ მე პირადად ვერაპის, ჩემი შვილიც რომ იყოს, გურჯანაძის გვერდით დგომას ვერ ვაპატივებ; და საერთოდ, იმ ხალხს, რომელსაც უნდა, რომ ეს სააკაშვილის ოფოფი ისევ შემოაბრუნოს პოლიტიკაში, არ მნამს და არაფერი მისმის.

სხვათა შორის, ეს ძალიან შურისმაძიებელი დედაკაცია. თავის დროზე, როცა რუსთაველის პრემიის გაუქმებაზე იყო ლაპარაკი, დაგურეკე მის მდივანს და ვუთხარი, მე თქვენ გიჩვენებთ სერის-მეთქი. მეორე დღეს სოფში დამიბარეს... დღეს კი ეს ქალბატონი თავს პატრიოტობასა და დემოკრატობაზე დებს. მე პირდაპირ ვაცხადებ, რომ ეს „სახალხო კრება“, ყრილობები და შეიკრები ემსახურება იმ მიზანს, რომ გაქვინდეს გურჯანაძე და საბოლოოდ მოვიდეს ხელისუფლებაში, რასაც მათ შიქლება მიაღწიონ კიდეც, რადგან ეს კინფარიშვილისგან გამომთავსანაშუი იური ამასაც ისევე შეეშება, რომორც დღეს არის შეგუებული სააკაშვილი და ალპინდორუბასა და ალპინდორუბას...
— თქვენ თქვით, რომ „სახალხო კრებაში“ არინან ადამიანები, რომლებსაც მხოლოდ ეროვნული მიზნები ამოძრავებთ. როგორ ფიქრობთ, მათ მართლა სჯერათ ბურჯანაძის გულწრფელობის, თუ რამე სხვა მიზეზის

იმ ხალხს, რომელსაც უნდა, რომ ეს სააკაშვილის ოფოფი ისევ შემოაბრუნოს პოლიტიკაში, არ მნამს და არაფერი მისმის

გამო არინან მის გვერდით? — ყოველ შემთხვევაში, მე არ მიწა და დავიჯერო, რომ ეს ადამიანები რაღაც მერკანტილური მიზნებით განვერინანდნენ სახალხო კრებაში, მაგრამ, მეორეს მხრივ, ის ფაქტი, რომ ისინი ბურჯანაძის გვერდით დგანან, ბუნებრივია, საზოგადოებას მათ მიმართ გარკვეული ეჭვებს უჩენს. რაც შეეხება ზოგადად ოპოზიციას, მე არ მაინტერესებს დეკლარაციები, ლოზუნგები და ლამაზი სიტყვები, ლოზუნგი ისეთი ვიცი, ხეზე ავა დათვი, უკან ჩამოვა მგელი, მაგრამ ეს არაფერს ნიშნავს, მთავარი შედეგი და დღეს, როცა მხედავ, რომ გორ ბაიშალა ნაშუი ეს იდროში სააკაშვილი, სინამრთვი ბაიშალა, ზიხლი მიწნდება ოპოზიციის მიმართ... მისაც უნდა ეწყინოს, მებრამ იმავის ვიტყვი ხალხსაც, რად-

გან, რომ არა სწორად ხალხს, საზოგადოების სისუსტე, დღეს ხელისუფლებაში გვეყოლებოდნენ ქართველები და არ ვიქნებოდით იმ მდგომარეობაში, რომელშიც ახლა ვართ...
— ანუ თქვენ ამბობთ, რომ ხელისუფლების წარმომადგენლები ქართველები არ არიან?

— მე არაერთხელ განვაცხადე საჯაროდ, რომ „ნაციონალური მოძრაობა“ არის სანფრანცისკოელი სომხების პროექტი და, შესაბამისად, დღეს მთავრობაში არც ერთი ქართველი არ არის. როგორ

ერს ეგუება და მშვიდად უყურებს მთელ ამ უბედურებას, რომელსაც ხან სააკაშვილისგან ვისმენთ და ხან კიდეც ამ თავდასიებული ბოკერისგან, მაძღარ, მთვლემარე პითონს რომ ჰგავს...
— გასაგებია, მაგრამ ოპოზიციის გარკვეული ნაწილი დღეს, ასე თუ ისე, მინც იბრძვის ხელისუფლების წინააღმდეგ და ფიქრობს, მათი მისამართით, ცოტა არ იყოს, უმართებულო იქნება იმის თქმა, რომ ისინი ეგუებიან არსებულ მდგომარეობას.

— როცა ოპოზიციამ ვსაუბრობს, ბუნებრივია, ყველას არ ვგულისხმობ. მე მხედვე-

ბათ, ის უფროა, რომ არ არსებობს ქვეყანაში ძალა, რომელიც დარაზმავდა და სათავეში ჩაუდგებოდა საზოგადოებას.
— გეთანხმებით, დღეს ასეთი ძალა არ არსებობს საქართველოში, იმიტომ, რომ ახალგაზრდობას ამოაცალეს ეროვნული გულ-ღვიძლი. დააკვირდით, რა ხდება ტელევიზიებში და რა გადაცემებს უჩვენებენ: „დღის შოუ“, „ღამის შოუ“, „სამოთხის ვაშლები“, ჯოჯოხეთის მახსოვარი, მოქალაქე, რაც გოჭი და გათხარებაში უფლებები ვეყანა და ტელევიზიები მოიყარა თავში. ამ „რუსთავი 2“-მა კიდეც ახლა ქალიშვილობის ინსტიტუტზე დაიწყო ლაპარაკი, თერამეტი და ოცი წლის გოგო რომ ქალწული იყოს, სირცხვილიაო. იცით, რა არის ეს? ეს არის მართლმადიდებლობის წინააღმდეგ, მისი დაკნინებისკენ მიმართული კიდეც ერთი მცდელობა, რაც შეიძლება მეტად რომ დააჩაღუნო და სულიერებისგან დაეცალონ ქართველი ერი. აი, ეს არის მთავარი უბედურება.

ანდა, შეხედეთ, რას ჰგავს ამათი ელიტა: დუტა ხსირტლაძე, ლექს-ლექსი, მექსენი, ზუმბა, მუმბა, შონზო, მონზო... ვინ არინან და საიდან მოიყვანეს ესენი, ეს უნიჭო მახარებ, ყველაფერზე ხელის მომწერები? მაგრამ ქრი რომ ლაშა ბუღაძეს, რომელსაც საკუთარ დედას ანაგონებანი ემართება, თამარ მეფის ბაღანძვას ანაგონებანი, ის მერა ვეძლავრს მოითმინს და ვეძლავრის ღირსიცაა...
— ანუ მიგაჩნიათ, რომ საზოგადოებაც სუსტია?
— სუსტია კი არა, საერთოდ არ არსებობს საზოგადოება. ვერ მარტო მწერლებს დააკვირდით, როგორ

ამჟამად

ქიბარანაშუაზე სასჯელი გაეკაცრა

პარლამენტმა დაამტკიცა საკანონმდებლო ცვლილებები, რომელთა მიხედვითაც კიბარანაშუაზე სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა იურიდიულ პირებზეც გავრცელდება, რაც მათ ლიკვიდაციას, საქმიანობის უფლების ჩამორთმევას, ჯარიმას ან ქონების ჩამორთმევას გულისხმობს. სისხლის სამართლებრივ დანაშაულად იქცა და სამ წლამდე პატიმრობით ისჯება კომპიუტერულ სისტემაში უნებართვოდ შესვლა, კერძო საუბრის გარკვევის მიზნით კომპიუტერული პროგრამის, კომპიუტერულ სისტემაში შეღწევისთვის საჭირო პაროლის, დამოწმების კოდის ან სხვა მსგავსი მონაცემის უნებართვოდ მისაღებად, შენახვა, გაყიდვა, გავრცელება. იკრძალება კომპიუტერულ სისტემაში კერძო ინფორმაციის უკანონოდ მოპოვება.

ლეიბორისტები მთავრობას ეუქიბიან

ლეიბორისტული პარტია წამლის ურეცხვითად გაყიდვის აკრძალვით აღშფოთებულია და აცხადებს, რომ გადაწყვეტილება სახელისუფლო მონოპოლისტთა მათგორ ინტერესებს ემსახურება.
პარტიის ერთ-ერთმა ლიდერმა გიორგი გუგავამ „სიკვდილის ბიზნესის“ ხელშეწყობი „ანტიხალხური გადაწყვეტილება“ ხელისუფლების მხრიდან მოსახლეობის ძარცვის კიდეც ერთ მექანიზმად გამოაცხადა, შემდეგ კი „სახელმწიფო მონოპოლისტთა მათგორ“ მოუწოდა, ხელი აიღონ ამგვარ ქმედებებზე. წინააღმდეგ შემთხვევაში ლეიბორისტული პარტია ჯანდაცვის სამინისტროსთან პერმანენტული აქციების გამართვით და სამინისტროს სრული ბლოკირებით იმუქრება.

ალასანია არჩევნებისთვის ეუზადა

„თავისუფალი დემოკრატები“ ლიდერმა ირაკლი ალასანიამ ჯერჯერობით არ იცის, ითანამშრომლებს თუ არა თავდაცვის ყოფილი მინისტრის — ირაკლი ოქრუაშვილისა და სხვა ოპოზიციონერი ლიდერების მიერ ანონსირებულ ახალ ოპოზიციურ გაერთიანებასთან. სამაგიეროდ, ზუსტად იცის, რომ საპარლამენტო არჩევნებისთვის მზადების დაწყების დროა. ერთნაირი გამოცდილების შედეგად ამ მზადების პროცესი ალასანიამ შიდაპარტიული გადაადგილებებით დაიწყო. გენერალური მდივნის პოსტზე ზურაბ აბაშიძე ირაკლი ჩიქოვანმა შეცვალა, პარტიის თავმჯდომარის მოადგილე კი ამიერიდან თეა წულუკიანი იქნება. პარტიის პრეს-სპიკერი ვაკო ავალიანი გახდა. გარდა ამისა, ქვეყნის მასშტაბით, პარტიის რეგიონალური ორგანიზაციები ყალიბდება.

პითსოვთი თავდასვის იარაღს!

აშშ-საქართველოს სტრატეგიული თანამშრომლობის ქარტის წლიური შემაჯამებელი შეხვედრის პირველივე დღეს საქართველოს თავდაცვისუნარიანობისთვის საჭირო აღჭურვილობის საკითხი დაისვა. ამ ეტაპზე უცნობია, კონკრეტულად როგორ აპირებს საკითხის მოგვარებას ჩვენი ხელისუფლება, რომელიც აქამდე პალესტინის ლეჭვითა და ფორთხვით შემოიფარგლებოდა. ამერიკაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა ბათუ ქუთელიამ რატომღაც მკაცრი და კატეგორიული ტონით წამოაყენა თავისი ქვეყნის უფლებები და განაცხადა, რომ „საუბარია საქართველოს ლეგიტიმურ უფლებებზე, ჰქონდეს თავდაცვისუნარიანობა და ის აღჭურვილობა, რომელიც ამ თავდაცვისუნარიანობისთვის სჭირდება“.

საქართველო

ზუსტად, გაგზიანაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

იქცევინ, — ვინ ვენეცი-
აში წავიდა, ვინ სად წა-
მოვიდა, ვის როგორ ჰქონდა
თავი დაწვეული ორდენისთ-
ვის... მე თბილისის საპატიო
მოქალაქე ვიყავი და, როცა ეს
გაცვეთილი უგულავა მერად
აირჩიეს, უარი ვთქვი ამ ნოდ-
ებზე, რა თავში ვიხალღო მოქა-
ლაქეობა, როცა ქალაქი არ
არსებობს-მეთქი...

მოკლედ, ამ კაცმა, სააკა-
შვილმა, საქართველო
დამართა ის, რაც არასო-
დეს დამართნია ჩვენს
ქვეყანას — დავპარაბეთ
ინა, სარწმუნოება, კულ-
ტურა, მეცნიერება... ყვე-
ლაზე მათად კი იმაზე
ვპრაზდები, რომ ეს გა-
მოსაყვანებელი და გა-
მოკრახინებელი ერი
ხმას არაფარა იღებს.

რა არ ვთქვი, რა არ ვილა-
პარაკე, მაგრამ ვერ გავადვი-
ძე ეს ხალხი... აქვე მინდა
ვეკითხო იმ მომღერლებს,
მწერლებს, იმ ე. წ. ინტელი-
გენციას, რომელსაც პირი და-
ულია და ღნავის სააკაშვილის
საამებლად, — მე ვერ წავი-
დოდი ვენეციაში, არ მექნე-
ბოდა აგარაკები, სახლები,
თუ ვერ მივხედავდი ჩემს
თავს?! ვინ მიყრიან ესენი სა-
ერთოდ?! დადგება დრო და ამ
კრეტიკს, ამ იდიოტ სააკაშ-
ვილს ეგნეც უკან მიჰყვები-
ან და, როგორც ეგ გასამარ-
თლებდა თავის ხროვასთან
ერთად, ასევე უნდა გასამარ-
თლდეს ყველა ის ურწმუნო-
ბი, მწერალი თუ მსახიობი,
რომელიც დღეს ამ ცალტვი-
ნა გიჟის სამსახურში დგას.

— სხვათა შორის, საზოგა-
დოებას დღეს ბევრი აკრი-
ტიკებს, მაგრამ არავინ ამ-
ბობს, თუ რა უნდა გაკეთდეს
და, საერთოდ, რაში მდგომარ-
ეობს არსებული ვითარები-
დან გამოსავალი.
— პატრიარქმა თქვა, ქარ-
თველობა გვაკლიაო, მე გან-
ვიცდი შიმშილს არა პურით,
არამედ ქართველობით... ახა-

ლგაზრდობამ უნდა დაიბრუ-
ნოს ქართველობა, ღირსება
და თავმოყვარეობა. **თუ ჩვენი
ქვეყნის მართლმადი-
დაზღვრული მართლმადი-
ვარება ჩვენი ეროვნული
თავისუფლებაა, ერთმან-
ეთის გვერდით უნდა
დავდგეთ და ის რვა პატი-
მარი, რომელიც ხელი-
სუფლებამ ცინიანი იმის
გამოჩანს, რომ თავიანთი,
სარწმუნოებას იცავდნენ,
უნდა გამოვიხსნათ. ისინი
არ არიან მართლმადი-
ვითი პატიმრები, არა-
მედ ისინი, უპირველესად,
არიან ბანისა და მთლიან-
ად ამერიკის საელჩოს
პატიმრები, ვინაიდან
სწორედ ამერიკის საელ-
ჩოს ის მთავარი კალა, რე-
გიონალური მუსულმანული
ეპარქიის მართლმადი-
დაზღვრება.**

ის კი არა, სიმართლე გითხ-
რათ, მეშინია, პატრიარქსაც
რამე არ დამართონ. ხშირად
მეუბნებიან, არ უნდა ეკლესი-
ას დავვაო, მაგრამ მე ხმა მალ-
ლა ვაცხადებ, რომ უნდა, ეკ-
ლესიასაც და პატრიარქსაც,
რადგან „ნაციონალური მოძ-
რაობა“ მტერია ყველაფერი
ეროვნული და, უპირველეს-
ად, მართლმადიდებლობის,
როგორც მთავარი ბურჯის
ქართული სულიერებისა...

— თქვენ როგორ წარმო-
გიდგენიათ ხელისუფლების
შეცვლის პროცესი?

— ამისთვის მე ერთადერთ
გზასა და გამოსავალს ვხე-
დავ: უნდა აღდგას მთე-
ლი ერი და, რადაც არ უნ-
და დაგვიწოდონ, ერთმან-
დად სამშობლოდ უნდა გა-
ვიხსნათ ერთი აქვეყნის
მოსახლეობა...
ზოგ-ზოგიერთები ამბობენ,
ჯობია, არჩვენებს დაველო-
დოთ, მანამდე კი საარჩევნო
გარემო შევცვალოთო, რას
შეგაცვლენინებს მაჭავარიან-
ი და გოგორიშვილი, ეს ნა-
ციონალური ღაბაბი. ანდა,

რომც შეგაცვლენინოს, ის ახ-
ალი კოდექსი რამეთი უკეთე-
სი იქნება ახლანდელზე?! მე
პირდაპირ ვაცხადებ, რომ არ
შეიძლება ამათი დიდხანს და-
ტოვება ხელისუფლებაში!
ამიტომ **ნუ ვითმენთ ამ
უხსრავსოვას, თორავ
ხვალ და ზემ უარსის
მომთმენავ მოგვიწევს და
შეიძლება, ისეთი მდგომარ-
ეობაშიც აღმოვჩნდეთ,
რომ ვერავინ და ვერა-
ვარა გვიშველოს.**

— როგორც გატყობთ,
თქვენ ხელისუფლების შეც-
ვლას მშვიდობიანი გზით
ნაკლებად შესაძლებლად მი-
იჩნევთ.

— არავითარი მშვიდობიანი
გზა! აქ ან უნდა მოხდეს სა-
ხალხო აჯანყება, ან უნდა შე-
თანხმდნენ შავი და თეთრი ბი-
ჭები, მაგრამ ის შავი და თეთ-
რი ბიჭები აქ ისევ თავის კაცს
დასვამენ და შეიძლება უარე-
სი შედეგიც მივიღოთ. გარდა
ამისა, **მე არ მინდა, სა-
აკაშვილი რუსების ან ამა-
რიკალების ხელით მოვი-
ცილოთ; მე მინდა, რომ
მას ქართველმა ამოჰკ-
რას პანდური.** ამიტომ
დღეს, როგორც არასდროს,
ისე გვჭირდება ერთიანობა,
თუ არა და, ერთ მშვენიერ
დღეს თავზე დაგვეგრევა ეს
ქვეყანა. **ისინიც სწორედ
იმისთვის არიან მოსუ-
ლები, რომ ერი მოისპოს,
გადაგვარდეს და საბო-
ლოდ აქ დარჩეს დაახ-
ლოებით მილიონამდე
აღამიანი — სუბანარები,
პოზები, გამცილებლები,
მიმტანები და ა.შ. რომლე-
ბიც გაართობენ და მომსახუ-
რებას გაუნევენ უცხოეთიდან
ჩამოთრეულ მილიონერებს,
მაძღარ ბიზნესმენებს, რომ-
ლებსაც სააკაშვილი ინვესტო-
რებს ეძახის და რომლებსაც
უკვე ისედაც ნაყიდი აქეთ ნა-
ხევარზე მეტი საქართველო...**

ესაუბრა
ჯაბა შვანია

**ნუ ვითმენთ ამ უხსრავსოვას, თორავ
ხვალ და ზემ უარსის
მომთმენავ მოგვიწევს და
შეიძლება, ისეთ
მდგომარეობაშიც აღმოვჩნდეთ,
რომ ვერავინ და ვერა-
ვარა გვიშველოს**

**ოპოზიციის
ინაჰ ვერ ჩივდება**

„პარტიისთვის აბსოლუტურად გაუგებარია, რას ემსახურება „ეროვნული ფორუმის“ ბოლოდროინდელი განცხადებები, რომლებიც პირდაპირ კონფრონტაციისკენ არის მიმართული“. „აბსოლუტურად გაუგებარი“ ბურჯანაძის „დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქართველოსთვის“ ისაა, თუ რატომ გახდა „ბოლო დროს „ეროვნული ფორუმის“ სამიზნე ხელისუფლების ნაცვლად, მათი პარტია“. ფორუმის განცხადებები კი ბურჯანაძეს ისე ანიჭებენ, ვინმეს ეგონება, ამით სამშობლოს ბედის წყვეტად. არადა, საუბარი ისევე იმაზეა, რაზეც ყოველთვის — ოპოზიციის მოურიგებლობაზე, ბურჯანაძეს სააკაშვილის რეჟიმის შეცვლამდე არ სურს დებატები მათთან, ვისაც „ჯერ კიდევ ოპოზიციად“ მიიჩნევენ, ფორუმს კი მის წარმომადგენლებთან არ სურს საუბარი.

**ქაბა ვერ უხსნავს
ქვეყნის...**

ოპოზიციამ გადაწყვიტა, თავისი წარუმატებლობაც ხელისუფლებას და პირადად პრეზიდენტს გადაბრუნოს. „დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქართველოს“ ლიდერ ნინო ბურჯანაძის აზრით, ოპოზიციის გაერთიანების თემაზე მათი „შემოგებულება“, რადგან ამ საკითხზე საუბრით მხოლოდ ხელისუფლება რჩება მოგებულნი. აქამდე თუ ყველას ეგონა, ოპოზიციის ვერ ერთიანდებოდა, ახლა ბურჯანაძემ განმარტა, რომ ვერ კი არა, არ ერთიანდებიან, არ აწყობთ და იმიტომ. აი მიზეზიც: „მიხეილ სააკაშვილმა ოპოზიციურ სუბიექტებში ბევრი მოისყიდა, ბევრიც დააშინა, ბევრზეც კომპრომატი დადო, ოპოზიციური ერთიანობის შემთხვევაში მას ეყოლე-
ბა სატელიტი პარტიები, რომლებიც ასეთ ერთიანობას, ყოველთვის საფრთხეს შეუქმნის“.

რეზო ამაშუკელი

Jasmine

ზ.ქ.-ს

— მშვიდობით, ჟასმინ!
კვლავ მამრუშებს შენი სურნელი,
შოკოლადისფერ როსკიპების
თმებში გამდნარი...
და სევდა ახდელ როიალის
განუკურნელი,
მოოქროვილი საყვირების
ხმა და ხანძარი!

— მშვიდობით, ჟასმინ!
მე იქ დავრჩი
ჯაზის კერპებთან,
დღეს კი გარშემო
არის მხოლოდ უხმო ხავილი...
...და მიაქვს ბებერ მისისიპის
შენი ლეგენდა,
მთვრალი ლეგენდა
მოყვითალო-თეთრი ყვავილით!..

დროც წყალს მიჰყვება
ვით კოლიბრი, წვიმით დამხრჩვალნი
მზე იღრინება სისხლისფერი,
ფერი პორფირის!
გადახრავს ტყეებს
მოგობივზე ავი ხარხარი
და თრთის პლანეტა,
შეიშინა ცისკენ ხელაპყრობილი!..

არ მიიკარა გულთან ახლოს,
არ დაიჯერა
დრომ უგუნურმა ჩემი ცრემლი,
ჩემი სიმართლე,
ვზივარ და ვუსმენ
უდარებელ ელლა ფიცგერალდს
და დროს დარჩენილს
საფლავისკენ უხმოდ მივათრევ...

ვერ ამოვგლიჯე ჩემი გული
იმ ძველ როიალს,
მტვრიან სიმებში
ჩიტვით რომ ფართხალებს ახლაც,
ვერ ვეგუებ
უნიჭოთა პირფერ ლოლიავს,
როდესაც ღიმილს
შურიანი თვალები ახლავს!

თუ იგივე მელის,
რაიც გუშინ,
რაც არის დღესაც,
დამალვეინე სული აქვე,
უფალო, გესავ...
სხვისას მჩრინ და
მავინყებენ თანდათან ჩემსას,
რომ სიკვდილის წინ
ინგლისურად აღმოხდეს კენესა!..

რა დაგვრჩა უკან დასახვეი
ერსაც და ბერსაც?
როს ეს თახსირი
უცხოის ხნავს და უგვანოს თესავს?!
შემოასია ჭილყავებში
დამშუულ მამულს,
რომ ბიჭის ბიჭზე ქორწინება
აქციოს წესად...

ეკრანზე ისევ
ნაბოზრების ისმის ტკარცალი,
არის მძუნობა,
არეული ჯოგის არული!..

და ვისაც ადრე
ფეხზე ეცვა ჩუსტი ცალ-ცალი,
დღეს „ბომონდა“,
ვით იტყვიან, ელიტარული!..

არ შეიცვლება ანი, არა,
საფლავს ვავლეთი!
გხედნით სატანა,
გახორხოცებთ, გსჯით და განვალბებთ!..
ხანდახან შიშით ვიყურები
აღმოსავლეთით,
მაგრამ, ვაი რომ,
არ ვენდობი აღარც დასავლეთს.

— მშვიდობით, ჟასმინ!
მე იქ დავრჩი, ჯაზის კერპებთან,
დღეს კი სრიალებს
სემი ხამის უხმო ხავილით!..
მაგრამ ანთია ჩემს ლარნაკში
შენი ლეგენდა —
— მთვლემარე ტოტი,
მოყვითალო-თეთრი ყვავილის!..

საპნის ბუშტია,
ამაოა ბედი ყოველის,
გარდა იმ ერთის, ზეციურის,
ქრისტესმეორის!..
მე ვარ ამაყი,
მე,
პატრონი სვეტიცხოველის,
უნეტარესით, უწმინდესით,
ვარ ბედნიერი!..

სად აგროვებენ ამდენ მახინჯს,
ამდენ მასხარას?
— დამდგარა რიგი
იელოვას ნაყიდ მოწმეთა.
...მაცხოვრის დედამ
ხატზე თითქოს თავი დახარა,
— მარიამს ღანჯზე ცრემლი
მოსდის,
ცრემლი მოწვეთავს...

ჩაუკრავს მკერდში
მზეი მორჩი, ჩვილი დიადი,
დედათა შორის უპირატესს,
წყაროს ნათლისას!
— გადაგვეფარე, დედოფალო,
გადაბრდელიადი,
გადაარჩინე შენი სანმესო,
მოდგმა ქართველისა!

2010 წლის 30 სექტემბერი

საავტორო სვეტი

ამათი აზრით, ქართული ორლოზის ენაა

ერთი კვირა გავიდა მას შემდეგ, რაც პრემიერმა გილაურმა გაყიდა თავისი პრეზიდენტი — ჩანაფიქრის იდუმალი მიზანი გასცა და გამოიფრა.

გახსოვთ: იფიცებოდა სააკაშვილი — „ინგლისურის მასწავლებელი ყოფილხარ“ შემოსევას იმიტომ ესწრაფვოდა, რომ უბირ ქართველებს, ვინაც მის მოვლინებამდე მონყვეტილი ვიყავით კაცობრიობის განვითარების თემშარას, მხოლოდ ამ ენის შესწავლით მოგვეცემოდა საშუალება, ვზიარებოდათ ცივილიზაციის მიღწევებს, მისი უმაღლესი ნებირა და წყალობით.

ასე განვიმარტავდა სააკაშვილი. ამათი აზრით, ქართული ორლოზის ენაა, რომლის გავრცელების არეალი სოფლის ბოლოს მთავრდება, უმაღლესი განათლების დიპლომის მისაღებადაც კი საკმარისი არ არის, ჩვენი ბიუროკრატიის ენით რომ ვთქვათ, ვერ ქაჩავს!

მაშასადამე, — ინგლისური! გილაურმა, რომელმაც ვაშინგტონში საქართველო-ამერიკის ეკონომიკური თანამშრომლობის კომისიის სხდომის შემდეგ აშშ-ის სახელმწიფო მდივანთან — ჰილარი კლინტონთან ერთად პრესკონფერენცია გამართა, ალტკინებულმა თავისი პრეზიდენტის საქმეებით, საქვეყნოდ განაცხადა, რომ **ატი ათასი „ჭიჭრალი-მასწავლებელი“ საბარტოველოში ჩამოგვყავსო იმ მიზნით, რათა გაგვძივას დასავლური ტიპის აზროვნება ასწავლონ!**

კი, ზუსტად ასე — ასწავლონ დასავლური ტიპის აზროვნება.

აკი ენაო?! ან ეს გვატყუებს, ან ის გვატყუებს, ანუ მგელიც გეჭამს და მგლისფერი მამაძალიც! ორივე შემთხვევაში სულითა და ხორცით გაყიდულები ვართ.

ქუჩა-ქუჩა მოხვეტილი ინფუზორიები თავად როგორი მოაზროვნენი არიან, ჯერ ის გვითხარით, შემდეგ გავგარკვეთ, რით განსხვავდებიან ისინი ბანალური აგენტებისგან. დაბოლოს, აგვისონით, გეთყავა, რას ნიშნავს „დასავლური ტიპის აზროვნება“, რით სჯობია იგი ქართულს, ეროვნულს, რომელიც პირწმინდად გინდათ დაავიწყოთ მომავალ თაობებს?

პრეზიდენტისა და პარლამენტის მიერ დანიშნული საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარე, ეტყობა, იმდენად „დასავლური ტიპის მოაზროვნეა“, რომ ვერ წარმოუდგენია, მაგალითად, მეხუთე საუკუნის დიდი ქართველი მოაზროვნე და საეკლესიო მოღვაწე პეტრე იბერი („ერისკაცობაში მურმანოსი, რომელიც მძევლად იყო წაყვანილი ბიზანტიამ და კეისარ თეოდოსი მცირის კარზე ჩინებული განათლება მიიღო“) ავტორია იმ თხზულებებისა, რომლებიც საფუძვლად დაედო საშუალო საუკუნეების ფილოსოფიას, ანუ იმ „ტიპის აზროვნებას“, რომლისკენაც, ჰილარი კლინტონის გულის მოსაგებად, ინგლისურით მოკვლეულებს სურთ, შეგვაბრუნონ ველური ქართველები.

ვინ ვის ასწავლიდა! ნააკითხეთ გილაურს შალვა ნუცუბიძის „Тайна Псевдо-Дионисия Ареопагита“ და „ომი არ იქნება“. ნააკითხეთ გიორგი ლეონიძის „ქართული მესიანიზმი“ და, ეგებ, მაშინაც გადავრჩეთ კატასტროფას.

...ჩვენ უარყავით უსული ქვენი და ჩვენი საკუთარი სისხლი და ხორცი ხორცთაგანი ვინამეთ — ბავში მესსია, რომელშიც შედედებულია ორი სული: სული რუსთაველისა და სააკაძის. ამიტომ უყვარს ქართველ ერს ქართველი მადონა ქართულ ლექსში:

**ხომალდში ჩავჯექი,
ზღვას გაველ,
ფრანგის ქვეყნები ვნახეო,
ანთებულ სანთელს გამსგავსე,
ცისკრის ლოცვაზე ვნახეო,
ხელში გეჭირა ყმანული,
ფარსაგ, ვერ დაგინახეო.**

ისეთი რა ჯადოსნური სალაპური მისცეს ამ ჩვენს რეფორმატორებს, ვინც გერმანული ლეგენდის ვირთხების დამჭერივით ჩვენი ყმანულიების ნაგვრას ეპირება გაუგებარ „დასავლური ტიპის აზროვნებაში“.

ყმანული — მესია ღვთისმშობლის მკერდზე!
ამას ეპოტინებთან „დასავლური აზროვნების“ ხელებით.

არაფე სანაპლიკა

P.S. მიიჩნევენ, რომ არსებობს სუთი ჭეშმარიტება ადამიანის შესახებ: პირველი. მთავარი ტინია. მეორე. მთავარი ქვემოთაა — გული. მესამე. მთავარი უფრო ქვემოთაა — კუჭი. მეოთხე. მთავარი ისაა, რასაც წინადაცვეთენ. მეხუთე. ყველაფერი ფარდობითია. ისევე, როგორც ხელისუფლება.

ვინ ექარება გილაურს ენაზე მათი, როსა გერბიუვილი ბურებს აბრებს

„ახალი ოცნებების ძველანა ვართ“, — უთხრა ვანო მერაბიშვილმა სტუმრად მყოფ ბურების შთამომავლებს, რომლებიც საქართველოში ვითომ ბიზნესის საკეთებლად ჩამოვიდნენ. ვანოსთვის მთავარი ის იყო, რომ სტუმრებს დაქვეუღ-გაპარტახებული ქვეყანა არ ენახათ და სააკაშვილის ხელისუფლების ძლევამოსილებაში იოლადა დაწინაურებულიყვნენ. თან ეს ყველაფერი ისე უნდა გაკეთებულიყო, რომ პატივცემულ ბურებს კითხვების დასმის სურვილიც არ გასჩენოდათ.

მერაბიშვილმა აფრიკელ მეგობრებს ავტომანქანის სახელობითი სანომრე ნიშნები უცებ გაუშვალა და „საზემო ვითარებაში“ გადასცა, რამაც ბურები ფრიად აღაფრთოვანა. როგორც ჩანს, ერთ დროს სახელოვანი წინაპრების უსახელო შთამომავლებს იმდენი ტყუილი უთხრეს საქართველოს აღმშენებლობისა და აყვავების შესახებ, რომ „აფრიკული ლიმონების“ საქართველოში დაბანდებზე მაინც დაითანხმეს. სახელმწიფო ტელევიზიებმა კი ეს ამბავი ისე გააპირეს, თითქოს ბურები ჩვენს დაქვეუღ ქვეყანაში მილიარდიანი ინვესტიციის ჩადებას აპირებენ.

როცა მერაბიშვილმა გააცხადა, ახალი ოცნებების ქვეყანა ვართო, უნებურად იმაზე დავიწყე ფიქრი, თუ რომელი ახალი ოცნება დარჩა აუსრულებელი შს მინისტრს. ვანომ თბილისის ტექნიკური უნივერსიტეტის სამთო ფაკულტეტი 1992 წელს დაამთავრა, იქ ცოტა ხანს ილაბორანტა და ოთხი წლის შემდეგ „თავისუფლების ინსტიტუტის“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი გახდა. ამ „დამსახურების“ გამო უდემი დაბადებულმა ბიჭმა, რომელმაც ლაპარაკი არ იცოდა, „ვარდის ფურცლების“ პერიოდში, პარლამენტში პირდაპირ ძალადობრივ უწყობის ხელმძღვანელის საგარეო მსახურის სისუსტე და ქვეყანას „რკინის ვანო“ მოველინა.

სწორედ მაშინ დაიწყო საქართველოში მასობრივი მკვლელობები და უკანონო დაპატიმრებები. ვანო სააკაშვილის დავალებას ყოველთვის პირნათლად ასულებდა და მალე „ყვარყვარეს ციხეები“ ეჭვმიტანილებით ისე გაძიდა, რომ ცარიელი საკენსანთელი საძებნელი გახდა. მერაბიშვილმა ყველა სიკეთესთან ერთად ტელევიზიებიც კონტროლზე აიყვანა და „ნაცმობრიობის“ პიარის სამსახურში ჩააყენა. ერთი სიტყვით, შს მინისტრი უმოკლეს დროში უძლეველ და უმდიდრეს ადამიანად იქცა.

ეტყობა, მერაბიშვილს ბავილიაბით შორს მიმავალი ზრანაშვილი ამოკრავებს, თორემ „ახალი ოცნებების“ შესახებ ასე თამაშად ვერ ისაუბრებდა. სიგარტულ ნიშნებს, მერაბიშვილის უკვე არაწინადაცა უპირისპირებას, ოღონდ ამას არ აფუღანებენ ან ცდილობს, არ შეინახოს.

ალბათ, გახსოვთ, საქართველოში მსგავსი ძალაუფლებით ვინც სარგებლობდა და ბოლოს რაც დაემართა. ოქტომბერილი მყავს მხედველო-

ჩემილადემ, სოზარ სუბარმა, კოკა გუნცაძემ და ეროსი კინმარიშვილმა დარდიანი გულის მოფხანა ერთად გადვიცილეს და ახალი ოპოზიციური გაერთიანება შექმნეს.

არ მესმის, რა უნდათ და რის მიღწევას ცდილობენ. ოქრუაშვილს აქამდეც ჰქონდა პარტია, მაგრამ ყველაფერი თავზე წამოიხმო. ის ალა-მინანი ვერ ხვდება, რომ იგივე სააკაშვილმა, დიდი ხანია, პოლიტიკურად დასასამარა და მკვდრეთით ვეღარ ალსდებდა. შესაძლოა, ირაკლი ოძრუაშვილს ლეპან ბარჩაჩილაძის ეიშადავა, რომელსაც იმის მეთაფი რეპიტინგოც არ აშვს, რაც სააკაშვილმა 7 ნოემბერამდე ჰქონდა.

როგორც ჩანს, ოქრუაშვილს „აბოლებენ“ და მინისტრობის დროს მოპარულ მილიონებს წყალში აყრევიდნენ, თორემ რა უნდათ ახლადმექმნილ პარტიაში საერთოდ ურეტიგო სოზარ ჩაბარსა და კოკა გუნცაძეს? რომელი ღვანღმოსილი პოლიტიკოსი ეროსი კინმარიშვილია? ისეთი შთაბეჭდილება მრჩება, რომ ეს ხალხი უფრო გასართობად და გულის გადასაყოლებლად შეიკრიბა, ვიდრე საქვეყნო და სასიკეთო საქმის საკეთებლად.

ისე, ქართული პოლიტიკით ნინო გუჯანაძეც აქტიურად ეართობა. ოქრუაშვილისგან განსხვავებით, ამ ძალბატონმა დანამდვილებით ის ბინიცინს, რომ პოლიტიკური რეპიტინგი არ გააჩნია, მარამ ბრმა შამიხნავის იმედად არის, იქნება, ფარა შემოგრუნდეს და სათიშუპი მოვეცეო.

ბურჯანაძემ ამ მიზნით ჯერ „დემოკრატიული მოძ-

რობა — ერთიანი საქართველო“ შექმნა, ხოლო როცა დარწმუნდა, ცალკე ფაფხურს აზრი არ აქვსო, „სახალხო წარმომადგენლობითი კრებას“ მიეტმანა.

ოპოზიციურმა პარტიებმა ეს ფაქტი მაშინვე გააპროტესტეს და განაცხადეს, სადაც ბურჯანაძე იქნება, იქ ფეხს არ მივადგამთო. ნინომ, რომელსაც იმედი აქვს, რომ ინტელექტუალების ნდობას მოიპოვებს და მათი ერთპიროვნული ლიდერი გახდება, კოლეგებს ბრალი იქით დასლო:

„დღეს, როდესაც საუბარია, რომ წარმომადგენლობითი სახალხო კრებაზე სხვა ოპოზიციური ძალების არმისვლა ბურჯანაძის ფაქტორმა განაპირობა, ეს ჩემი ბრალი არაა. ჯერ ერთი, არ ვფიქრობ, რომ ჩემი ფაქტორი ვინმესთვის შემაფერხებელი იყოს, ვინაიდან აქციებზე ოპოზიცია ერთად ვიდეეთი და მაშინ დისკომფორტს არავინ განიცდიდა. მეორეც, ოპოზიციურმა სექტორმა უნდა გადაწყვიტოს, რა არის პრიორიტეტი: ქვეყნის გადარჩენა, თუ ვინმეს გვერდით დგომის მიუღებლობა, თუნდაც ამით საქმე გაფუღდეს.“

ნება მომეცით, ქალბატონ ნინოს გულწრფელად და აუღელვებლად ვუპასუხო: თქვენი და თქვენნიარებისთვის, პრიორიტეტი ქვეყნის გადარჩენა კი არა, პირადი გამორჩენაა, რაც არაერთგზის დადასტურდა. ნუთუ ასე ძნელია საკუთარი პოლიტიკური ამბიციების მოთოკვა? ხომ შეგიძლიათ, უბრალოდ, ადგეთ და პოლიტიკიდან საშუადამოდ ნახვიდეთ? უკვე იმდენჯერ გაუცრუეთ ხალხს იმედი თქვენ და თქვენნიარმა ვითომ ოპოზიციონერებმა, რომ აღარ გენდობა.

გიორგი გორგაძე

ქართველი პოლიტიკოსებისგან ხისფარი ნიანგების ასალი ჯიუი გამოიყვანეს

არ გეხუმრებით, საქართველოში მართლაც არსებობს ცისფერი ნიანგის უნიკალური სახეობა, რომელიც ქვეყნიერებას მეოცე საუკუნის ბოლოსა და ოცდამეერთე საუკუნის დასაწყისში მოველინა. თუ მეცნიერებს აქამდე ეგონათ, რომ მსოფლიოში მხოლოდ 21 სახეობის ნიანგი ბინადრობდა (ამ ქვენარმაგლებს სამ ოჯახში აერთიანებენ: გავილები, ნამდვილი ნიანგები და ალიგატორები), ახლა მათ შეუძლიათ, სენსაციური აღმოჩენით დატკბენ.

ცისფერი ნიანგის ჯიუის გამოყვანაში დიდი წვლილი მიუძღვით „ნაციონალური მოძრაობის“ ლიდერებს, რომლებმაც უპრეცედენტო ექსპერიმენტის ჩასატარებლად რატომღაც ზუგდიდი აირჩიეს. თუ ჩემი არ გჯერათ, ამის შესახებ „მშრომელთა დიდი იმედი“, შალვა ნათელაშვილი დაწვრილებით მოგიტობრბოთ.

შალვა ნათელაშვილი, ლეიბორისტული პარტიის ლიდერი:
„მევენაეობას, მაციტარშაეობას, მაციტარშაეობას ჩანანცვლეს ქართული ნიანგი და ქართული გაყახი. თურმე ზუგდიდში ნიანგები უნდა გამოიყვანონ. ზუგდიდში მაციტარშაეობა უნდა გამოიყვანონ, ვიდრე ეს ახალი ნიანგი, კოლხური, ზუგდიდური, ლომიანი არიან, მათზე უარეს ნიანგს ზუგდიდში ვეღარ გამოიყვანს“.

როგორც ხედავთ, ნათელაშვილი ძველებურად ბრძენიანს და სააკაშვილს ნიანგების მოშენება-მომრავლების გამო დღედაღამე წყევლის და დაგავს. მეტიც, შალვა საქართველოს პრეზიდენტს მშიშარასა და ლაჩარს უწოდებს იმის გამო, რომ ქვენარმაგლების ახალი ჯიუის გამოყვანის შესახებ მასთან ერთად პირდაპირ ეთერში არ ისაუბრა და სიმართლე დაუმალა.

„აი, სააკაშვილო, შენ შეპირდებოდი მართლაც სინდისი და ნაფისი!.. ესე იგი, 7 ნელია, გაეპატივებო, რომ დამიჯდა პირდაპირ ტელედეკლამაციები და ისეთი კურდღელი ხარ და მშიშარა და ლაჩარი!.. შეიძლება კურდღელი უფრო გულადი, კურდღელთან გოღივი“.

ნუ ნერვიულობთ, ბატონო შალვა, კურდღლებს თქვენგან ეგ არ ეწყინებათ და არც გაუკვირდებათ. უმჯობესია, გვითხრათ, როდის და რატომ „მიახტა“ სააკაშვილი ბერლუსკონის?
„საკაშვილი ესლა ისეა უკვე ტყუარაგარბუ“

ლი, ჯერ აღრაც მაინც-დამაინც ვერ აქონტროლვება საკუთარ ემოციებზე, მაგრამ ესლა, რომ იტყვიან „გაუსხა მუსრუ-ჭებმა“. უკვე ბერლუსკონის მიახტა... და უშტინს და ბერლუსკონის ინტიმური ურთიერთობის რადიცი ნიუანსები დაუსახელებს. ესლა ეს რას გამოიწვევს?“

რას გამოიწვევს და, სააკაშვილს მართლაც ერთი ადგილით დაკიდებენ, მით უფრო, რომ ასეთ სასჯელს სწორედ იმ ბერლუსკონიმ გადაარჩინა, რომელსაც საჯაროდ „მიახტა“ და ლანძღავს. არ მინდა, თემას გადაუხეხო და მთავარი კითხვა უპასუხოდ დავტოვო: **რატომ არის ქართული ნიანგი ცისფერი?**

თუ ჩვენ შალვა ნათელაშვილს დავუჯერებთ, იოლად დავრწმუნდებით იმაში, რომ ქართველი პოლიტიკოსების უმრავლესობა მართლაც ამ მტაცებელი ქვენარმაგლივით იქცევა და მხოლოდ სტომაქის ამოვსებაზე ფიქრობს. რადგან დავუშვით, რომ პოლიტიკოსი, თავისი ბუნებით დან გამოდინარე, ნიანგს ნააგავს, ესე იგი, შესაძლოა, ცისფერიც იყოს. ამ ვერსიის დასადასტურებლად წარსულში ცნობილი ნიანგოლოგის ფრაზას მოვიყვან და საიდუმლოს ფარდა აეხდება.

ედუარდ შევარდნაძე, ექს-პრეზიდენტი:
„დღეს გვირი პოლიტიკური მოღვაწეა ცისფერი და მათი გვარებიც კი შემიძლია გითხრათ, მაგრამ ხომ არ დავასახელებ? ეს ჩვენი ბასარჩივი არ არის, რაში მაინტერესებს. საკუთარი სხეული ყველამ ისე მოიხმაროს, როგორც უნდა“.

სანამ ჩვენ ნიანგებზე ვსაუბრობდით და მათი წარმოშობის, შეფერილობისა და პოლიტიკოსებთან იდენტურობის შესახებ ვმსჯელობდით, თურმე სააკაშვილზე არაერთგზის განაწყენებული გუბაზ სანიკიძე გრგვინავდა და ბობოქრობდა: ამას ვიზამ, იმას ვიზამო.

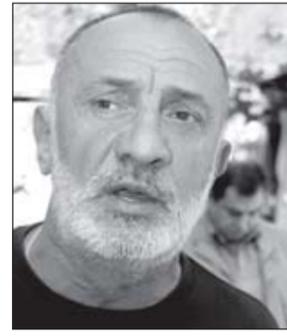

გუბაზ სანიკიძე, „ეროვნული ფორუმი“ ლიდერი:
„ახლა მტარსტ ვეუბნები და მოყვარებს: 4 ნიანგებთან „ეროვნული ფორუმი“ გადადის ბრძოლის სხვა რეჟიმში. ეს არის ეროვნული დაუმორჩილებლობა, საბრძოლველად აქტიუმი, გამოსვლა თუ, რაც ბინდათ, ის დაარკვეთ. აი, ამ რეჟიმში გადადის „ფორუმი“!.. ვილატისთვის პოლიტიკა არის მარტო ლაპარაკი და ენის ტლიკინი. საქმი მი ვერ დავინახე!“

ვერც ჩვენ დავინახეთ, გუბაზ ბატონო, თქვენი და თქვენი კოლეგების მიერ გაკეთებული საქმი. ასე, გაჭრილი ვაშლებივით, როგორ შეგახართ ერთმანეთს. ყველა იმუქრება, ილანძღება და რეალურად არაფერი იცვლება. თქვენ კიდევ რა გიჭირთ, გოგა ხანდრავაც რომ ოპოზიციონერობას დაიბრალვს და იქით „ნაციონალებს“ შეედავება, სატირალი ეს არის.

ბობა ხანდრავა, ყოფილი სახელმწიფო მინისტრი კონფლიქტების მოგვარების დარგში:

„ვილარი კლინტონის გამოსვლაზე მაქვს საუბარი, როცა იგი საქმივროდ ცრუობს და თქვამს, რომ ნაცარს აყრის მსოფლიო საზოგადოებას და“

ბანსაკუთრებით, ჩვენს განამაგულ ხალხს! დემოკრატია მოუწონს სააკაშვილს და რეფორმატორი უწოდებს“.

არ მესმის, ხანდრავას პილარი კლინტონისა რა გაუკვირდა. ბატონო გოგა, თქვენც ასე არ გვაყრიდით ნაცარს თვალეებში, როცა სააკაშვილის სასახლის კარზე მსახურობდით და გვიმტკიცებდით, „ქვეყანა წინ მიდისო“? ეგ ამბავი მეც კარგად ვიცი და თქვენც. ჰო, კიდევ ერთმა კაცმა იცის — თქვენმა კარგმა ნაცნობმა თუ მეგობარმა:

„შენც კარგად იცი, მეც კარგად ვიცი და ჭიჭიკი-ამაც ძალიან კარგად იცის, რომ სააკაშვილი არაპირი შემთხვევაში არ დამთმობს ძალაუფლებას არც არანაირი საარჩევნო გარემოს შეცვლით, არც კონსტიტუციის გააზრდის შედეგის“.

მოვეუვათ ხანდრავას და მივხედოთ სარიშვილს. რაღა დავიმალთ და, ამ ქალბატონის გამოჩენა გამიხარდა, ცოცხალი და უვნებელი ყოფილა. ისე, როცა ირინა ტელევიზორიდან შემომყურებს, სულ ახალი გამოდევნებული მგონია და არ ვიცი, რატომ. სარიშვილი ბოლოდროს ისეთ „რეჩებს ურტყამს“, ხალხი ლამის საგონებელში ჩააგდოს.

ალბათ, ამიტომაც აქტიუკებენ ხოლმე ქართველი პოლიტიკოსები: სიმართლე ვინ თქვა და, სარიშვილმაო. რა ქნას, ქალია, უყვარს ყურადღების ცენტრში ყოფნა.

ირინა სარიშვილი, პოლიტიკური პარტია „იმედის“ თავმჯდომარე:

„ირაკლი ოქრუაშვილი რომ აყალიბებს ახალ მოძრაობას ლევან გაჩეჩილაძესთან და სოზარ სუბართან ერთად და ეროსი კინმარიშვილთან ერთად... ამ ადამიანების სახელებისა და გვარების ჩამოთვლა აბსოლუტურად საკმარისი უნდა იყოს იმის მისახვედრად, რომ, სულ მცირე, მათი იმედი არ უნდა გვექონდეს! მე არ ვსაუბრობ ლევან გაჩეჩილაძეზე, რომელსაც იმდენი აქვს პოლიტიკასთან საერთო, რამდენიც მე ჩინეთთან“.

აუჰ, ეს რა დღეში ყოფილა გაჩეჩილაძე! მე თუ მკითხავთ, ზემოთ ჩამოთვლილ პირებს, სარიშვილიანად, პოლიტიკასთან საერთო არაფერი აქვთ. თუმცა, ირაკლი მელაშვილისა არ იყოს, ყველა პოლიტიკურ ფიგურად ასალებს თავს. ოღონდ, თუ რომელიმე მათგანს აკადრე, შეპაიკო, ცოცხალი ვერ გადაურჩები. ქართველ პოლიტიკანებს ერთი ნაკლი აქვთ:

არის, არ არის სათქმელი, რაც ენის წვერზე მოადგებათ, ლაპარაკობენ. ამის ნათელი მაგალითი მელაშვილის მონოლოგია.

ირაკლი მელაშვილი, „ეროვნული ფორუმი“ ერთ-ერთი ლიდერი:

„თუ ეს ყველაფერი ერთბაშად გამოსწორდება: მერაბიშვილი წავიცი, სასამართლო მათავისუფლდა, პოლიციის დეპოლიტიზაცია მოხდა, ბიზნესს ალარ დაბატორებთან და ა.შ. სულ ალარ ყოფილა საჭირო არც ვადაგდელი არჩევნები... მაშინ რა პრეტენზია უნდა ჰქონდეს ოპოზიციას?“

აბა, მე რა ვიცი, ჩემო ირაკლი. მოთოკეთ, ბატონო, ეგ თქვენი პოლიტიკური ამბიციები და ყველაფერი კარგად იქნება. ვერ ხედავთ, პრეტენზიებისა და ულტიმატუმების ენაზე საუბრის გამო შალვა ბერიძემ და ნიკლაურმა ერთმანეთი კინალამ დახოცეს. თურმე ალექსანდრეს ნუგზარისთვის „მეჩვენებულ“ უწოდებია. იქით ძალაღობა მწერალი და „ნაცივის“ პატარა კაცი, ნიკლაური გაქაჩულა, ვის აკადრათ. მოკლედ, ქართულ პრესაში „ქოროს უშვი ხელი“ გამართულა.

ბიორგი ბორაკაი

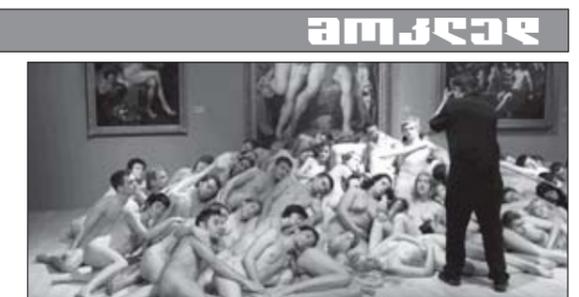

უკუღვა პირებს არ ასრულეს

თბილისის მერის — გიგი უგულავას წინასაარჩევნო დაპირების მიუხედავად, წლებადნელ ბიუჯეტში, სავარაუდოდ, კოოპერატიული ბინათმშენებლობით დაზარალებული მოსახლეობისთვის თანხები საერთოდ არ არის გათვალისწინებული.

საკრებულოს ოპოზიციონერი დეპუტატები თბილისის მერისგან დაზარალებული მოსახლეობისთვის დედაქალაქის ბიუჯეტში თანხის გამოყოფას ითხოვენ.

„ქრისტინა-დემოკრატიული მოძრაობის“ წევრის — ზაზა სამუშიას მტკიცებით, კოოპერატიული ბინათმშენებლობებით დაზარალებულთათვის განკუთვნილი ბინები გაიყიდა, ათასობით თბილისელ ოჯახს ზარალის ანაზღაურების სახით მინის ნაკვეთები უნდა მიეღო, მაგრამ მათთვის განკუთვნილი მინის ნაკვეთები მმართველმა გუნდმა გაასხვისა.

პორნოგრაფიის ყიდვალას დააპატიმრებენ

პარლამენტის მიერ საშემოდგომო სესიაზე მიღებული გადაწყვეტილებით, არასრულწლოვანის გამოსახულების შემცველი პორნოგრაფიული მასალის შექმნისათვის სასჯელი გამკაცრდა და სამიდან ხუთ წლამდე პატიმრობას ითვალისწინებს.

აქამდე ისჯებოდა მხოლოდ არასრულწლოვანის გამოსახულების შემცველი პორნოგრაფიული ნაწარმოების დამზადება, შენახვა, შეთავაზება, გადაცემა, გავრცელება, გასაღება, რეკლამირება ან სხვაგვარი ხელმისაწვდომობა. ახალი ნორმით კი, სამართლებრივი პასუხისმგებლობით დასჯადია არასრულწლოვანის გამოსახულების შემცველი პორნოგრაფიული მასალის შექმნაც. რაც შეეხება იურიდიულ პირებს, ისინი აღნიშნული ქმედებებისთვის ჯარიმით, საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ან ლიკვიდაციით დაისჯებიან.

საქართველო დაიკავა

პირველი

მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტის თანახმად, თავდაცვის სამინისტრო 660 000 000 ლარით დაფინანსდება...

აზერბაიჯანელები ბედს არ უჩივიან

აზერბაიჯანის სამხედრო ბიუჯეტი 2011 წელს, წინასწარ შეფასებით, 10%-ით გაიზარდება, თავდაცვაზე 1,325 მილიარდი მანათი (1,7 მილიარდი დოლარი) გამოიყოფა...

„БУЛАВА“ ნაკრები

ბაიკონურში

რუსეთში წარმატებით დასრულდა კონტინენტთაშორისი ბალისტიკური რაკეტის „Булава“-ს რიგით მცადამცველად გამოცდა...

აპრიკალები «M24»-ს გააუფროხეს

კომპანია „Remington“-ი აშშ-ის არმიის შეიარაღებაში მყოფ სნაიპერულ შაშხანებს — „M24“-ს „M24E1“ ვერსიამდე გააუმჯობესებს...

ყანდაბარნი: შავი ოქტომბრის გატინა

„საქართველო და მსოფლიოს“ წინა ნომერში ჩვენ მოკლედ მიმოვიხილეთ გასული 15 დღის განმავლობაში ყანდაბართან მომხდარი ბრძოლების მიმდინარეობა...

ორკვირიანი ბრძოლების შემდეგ გადამწყვეტი უპირატესობის მოპოვება ამერიკელებმა ვერ შეძლეს...

რაიონში თალიბები ფართოდ იყენებდნენ არა მხოლოდ თვითნაკეთ ასაფეთქებელ მოწყობილობებს...

ბაბი ჰილმენდში, სადაც ძარბაზის სამხედრო კონტინენტია დისლოცირებული, შეტაკებები მომდინარეობდა...

თარ ბენჰოფმა ავღანელი მებრძოლების დახმარებით დაიწყო ოპერაცია...

მომდევრო დღეებში ბრძოლების ქრონოლოგია აღწერილობის ტექნიკის განვითარება...

5 ოქტომბერს თალიბებმა კანდაგარის ვიცე-მერი მოკლეს. იმავე დღეს ქალაქში დაიღუპა კოალიციის 4 ჯარისკაცი...

ამასთანავე, ამერიკულ მედიკამენტებში გამოქვეყნდა რეპორტი...

4 ოქტომბერს ბრძოლები, პრაქტიკულად, ყველა მიმართულებით მიმდინარეობდა...

მის მოქმედებებში (ბოლო ცნობებით ვიშჯულებით) სულ უფრო ნაკლებია ინიციატივა...

3 ოქტომბერს ბრძოლები, პრაქტიკულად, ყველა მიმართულებით მიმდინარეობდა...

ამერიკელები იძულებულნი გახდნენ საყრდენი პუნქტის ვეკუირება მოეხდინათ...

ჯარისკაცებს ასე სძინავთ

ბირთვული იარაღის მოქსალაგებულ სიბლად

იმ სახელმწიფოების რაოდენობა, რომელთაც ბირთვული იარაღის შექმნა სურთ, იზრდება. გრძელდება ვენბათაღელვა ირანის ბირთვული პროგრამის გარშემო და ამასთანავე, წინა პლანზე ახალი თემა გამოდის: გაჩნდა ინფორმაცია, რომ ბირთვული იარაღის შექმნაზე ვენესუელა მუშაობს.

ჯერჯერობით საქმე ბუნდოვანი ეჭვით შემოიფარგლება: „გაუგებარია, რას მალავს ვენესუელა, მაგრამ ცხადია, რომ ის რაღაცას მალავს და ამაში ჩარეულია ირანი. სავარაუდოდ, ვენესუელამ ტუდი რამ ჩაიფიქრა“, — წერს „Foreign Policy“. შეგახსენებთ, რომ გასულ კვირას უგო ჩავესმა გააკეთა განცხადება, რომ მისი ქვეყანა „ბირთვული პროგრამის ჩარჩოებში პირველ კვლევებს ატარებს“. ამის პასუხად აშშ-ში აგორდა პროპაგანდისტული კამპანია, რომლის მთავარი მიზანი იმის დამტკიცება იყო, რომ ჩავესი ბირთვულ ბომბს ეპოტინება.

იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ვენესუელა ამ მიმართულებით რეალურად მუშაობს, მას ბირთვული იარაღის შექმნამდე საკმაოდ გრძელი გზა აქვს გასავლელი. ალბათ, საინტერესო იქნება, თვალის გადავადვით სხვა ქვეყნების პოზიციები: შინ და რამდენად ახლოს მდებარე ბირთვული იარაღის შექმნასთან?

ამ მიმოხილვაში ჩვენ, ცხადია, არ შევეხებით „ბირთვული კლუბის“ ძველ და საყოველთაოდ აღიარებულ წევრებს, აგრეთვე, ისრაელს, ინდოეთს, პაკისტანსა და ჩრდილოეთ კორეას, ანუ იმ სახელმწიფოებს, რომლებიც ბირთვულ იარაღს დანამდვილებით ფლობენ; აგრეთვე, ირანს, რომლის ბირთვული შეიარაღების პროგრამის შესახებ უამრავი ურთიერთგამომრიცხავი ინფორმაცია ვრცელდება.

არგენტინა: ატომური შეიარაღების შექმნის საიდუმლო პროგრამა 1951 წელს დაიწყო. 1978 წელს ოფიციალურად გამოცხადდა, რომ

ქვეყანა ბირთვული იარაღის შექმნას აპირებს. არგენტინაში ოთხი კვლევითი ატომური ცენტრი და ექვსი რეაქტორია; მის ტერიტორიაზე არის ურანის საბადოები. ექსპერტები მიიჩნევენ, რომ არგენტინა ბირთვული იარაღის შექმნის დასკვნით ეტაპზე პოლიტიკური მოსაზრებების გამო შეჩერდა, სათანადო გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში მის შექმნას შეეძლება.

ალბანია: ამ ქვეყნის საიდუმლო ბირთვული პროგრამა 1986 წლიდან არსებობს. ქვეყანაში ორი რეაქტორია. წელიწადში ადგილობრივი სიმძლავრეები იარაღის შექმნისთვის გამოსადეგ 5 კილოგრამ პლუტონიუმს გამოიმუშავენ.

აშტრალია: როდესაც 1966 წელს ქვეყნის ხელისუფლებას შესთავაზეს ორ კვლევით რეაქტორზე „მაგატე“-ს ექსპერტები დაუშვას, მან უარი თქვა, „რადგან ეს შეიარაღების მომავალ პროგრამას ხელს შეუშლის“. ეს პროგრამა, სავარაუდოდ, 1978 წლიდან ამოქმედდა. ის მკაცრად გასაიდუმლოებული ავსტრალიის ბირთვული უსაფრთხოების სააგენტოსა და სხვა მხარეებთან ერთად მუშაობს.

ბრაზილია: დანამდვილებით ცნობილია, რომ 1957 წლიდან, მინიმუმ 20 წლის განმავლობაში, „მაგატე“-ს კონტროლქვეშ მყოფი ღია პროგრამების გარდა, არსებობდა საიდუმლო, იარაღის შექმნაზე ორიენტირებული, პროგრამაც. 1990 წელს ოფიციალურად გამოცხადდა, რომ ქვეყანა ბირთვული იარაღის შექმნას აღარ აპირებს, თუმცა 2005 წელს გაჩნდა დაუზუსტებელი ინფორმაცია, რომ რამდენიმე

ნდა დაუზუსტებელი ინფორმაცია, რომ რამდენიმე ნიმუში შექმნილია, მეტიც ყველაფერი მზად არის მინისქვეშა საცდელი აფეთქებისთვის. ბრაზილიას აქვს ყველაფერი, რაც აუცილებელია ბირთვული იარაღის შექმნის სრული ციკლის უზრუნველყოფისთვის.

გერმანია: საიდუმლო, „ორმაგი დანიშნულების“ ბირთვულმა პროგრამამ სტარტი 60-იან წლებში აიღო. გერმანიას აქვს უმძლავრესი კვლევითი ცენტრები; 1957-79 წლებში ქვეყანაში 46 კვლევითი რეაქტორი მუშაობდა, მათი საერთო სიმძლავრე 285 მეგავატს შეადგენდა. ქვეყანაში 19 ატომური ელექტროსადგურია, რომელთა საერთო სიმძლავრე 22,4 გიგავატია. არსებობს პროგრამა უცნაური სახელწოდებით „სამხედროსთან მიასხობული პლუტონიუმის ენერგეტიკა ბომბის შექმნის გარეშე“. ბირთვული იარაღის შექმნას, გერმანია პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიღებიდან რამდენიმე კვირაში შეძლება.

იპანი: პროგრამა 1957 წელს დაიწყო. 10 წლის შემდეგ მწყობრში პირველი 5-მეგავატანი რეაქტორი შევიდა. 1971 წელს დაიღო შეთანხმება საფრანგეთთან კიდევ ორი რეაქტორის აგების თაობაზე, თუმცა 1981 წელს ისრაელის ავიაციამ ერთ-ერთი მათგანი განადგურა. 1978 წელს იტალიის დანაშაულებით გამოდრებული ბირთვული სანჯავის გადამამუშავების აუცილებელი სიმძლავრეები შექმნა. სადამ ჰუსეინის დამხობის შემდეგ პროგრამა შეწყდა, მაგრამ ერაყის ხელისუფლებამ 80%-მდე გამდრებული ურანის გარკვეული რაოდენობის გადამამუშავება მოახსრო.

იპანი: პროგრამა 1957 წელს დაიწყო. 10 წლის შემდეგ მწყობრში პირველი 5-მეგავატანი რეაქტორი შევიდა. 1971 წელს დაიღო შეთანხმება საფრანგეთთან კიდევ ორი რეაქტორის აგების თაობაზე, თუმცა 1981 წელს ისრაელის ავიაციამ ერთ-ერთი მათგანი განადგურა. 1978 წელს იტალიის დანაშაულებით გამოდრებული ბირთვული სანჯავის გადამამუშავების აუცილებელი სიმძლავრეები შექმნა. სადამ ჰუსეინის დამხობის შემდეგ პროგრამა შეწყდა, მაგრამ ერაყის ხელისუფლებამ 80%-მდე გამდრებული ურანის გარკვეული რაოდენობის გადამამუშავება მოახსრო.

ის, რომ ეგვიპტე ერთ-ერთი ქვეყანაა, რომელიც ბირთვული იარაღის შექმნას უახლოვდება, მომავალში აპირებს. 2005 წელს „მაგატე“ ამ ქვეყნის საკითხს, საგანგებოდ განიხილავდა, რადგან ცხადი გახდა, რომ ეგვიპტე ამ ორგანიზაციის ინსპექტორებისგან მთელ რიგ ინფორმაციას მალავდა.

ისპანია: საიდუმლო პროგრამა 1958 წელს დაიწყო. 10 წლის განმავლობაში მწყობრში 4 კვლევითი რეაქტორი შევიდა. ფრანკოს გარდაცვალების შემდეგ ესპანეთმა პროგრამის გაგრძელებაზე უარი თქვა.

ირაკი: პროგრამა 1957 წელს დაიწყო. 10 წლის შემდეგ მწყობრში პირველი 5-მეგავატანი რეაქტორი შევიდა. 1971 წელს დაიღო შეთანხმება საფრანგეთთან კიდევ ორი რეაქტორის აგების თაობაზე, თუმცა 1981 წელს ისრაელის ავიაციამ ერთ-ერთი მათგანი განადგურა. 1978 წელს იტალიის დანაშაულებით გამოდრებული ბირთვული სანჯავის გადამამუშავების აუცილებელი სიმძლავრეები შექმნა. სადამ ჰუსეინის დამხობის შემდეგ პროგრამა შეწყდა, მაგრამ ერაყის ხელისუფლებამ 80%-მდე გამდრებული ურანის გარკვეული რაოდენობის გადამამუშავება მოახსრო.

იაპონია: ბირთვული ტექნოლოგიების განვითარების თვალსაზრისით, ისეთივე მაღალ დონეზე როგორც გერმანია. პლუტონიუმის დაგროვებული მარაგი საკმარისია ათასზე მეტი ბირთვული ბომბის (ქობინის) შესაქმნელად. პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიღებიდან რამდენიმე კვირაში იაპონიას ბირთვული იარაღი ექნება.

კანადა: ქვეყანა მანპეტენის პროექტში აშშ-ის და ბრიტანეთის პარტნიორი იყო. პირველი კანადური კვლევითი რეაქტორი 1947 წელს ამოქმედდა. ქვეყანას არასოდეს დაუფიქსირებია ბირთვული იარაღის შექმნის სურვილი, თუმცა ამისთვის შესანიშნავი სასტარტო პირობები გაჩნდა, ისევე, როგორც ბელგია და ნიდერლანდებს, თუმცა ამ ქვეყნებსაც ბირთვული იარაღის შექმნის მიმართულებით არაფერი გაუკეთებიათ.

ლიბია: ბირთვული იარაღის დაუფლებას 70-იანი წლებიდან ცდილობს. პირველი კვლევითი რეაქტორი ლიბიაში 1981 წელს სსრკ-მა ააგო. 1995 წელს მიიღეს გადაწყვეტილება ბირთვული შეიარაღების პროგრამის სწრაფი განვითარების შესახებ. ბოლო ათწლეულის განმავლობაში ლიბია აქტიურად ცდილობდა ურანის გამდრებისთვის აუცილებელი ცენტრფუგების შექმნას.

ნიგერია: ბირთვული იარაღის შექმნის სურვილი ამ ქვეყნის ხელისუფლებამ 80-იან წლებში გამოთქვა. 2004 წელს მწყობრში ჩინური ნარმოების პირველი კვლევითი რეაქტორი ჩადა.

ნორვეგია: ამ ქვეყანაში ატომური შეიარაღების შექმნის პროგრამა 1946 წლიდან მოქმედებდა. 60-იანი წლებიდან ნორვეგიელებს რეპროცესინგის (პლუტონიუმისა და გამდრებული ურანის მიღება გადამამუშავებული ბირთვული სანჯავიდან და ნარჩენებიდან) ტექნოლოგიური ჯაჭვი აწყობილი აქვთ.

რუმინეთი: 1985 წელს ჩაუშეს კუს ხელისუფლებამ გამოცხადდა, რომ ქვეყანა ბირთვული იარაღის შექმნის პროგრამაზე დას. მას შემდეგ, რაც რეჟიმი დაემხო, ექსპერტებმა, რომლებმაც შეისაბამისი დოკუმენტაცია შეისწავლეს, მივიდნენ დასკვნამდე, რომ ეს განცხადება სიმართლეს შეესაბამებოდა. ახალმა ხელისუფლებამ ჩაუშეს კუს პროგრამა გააუქმა.

სამხრეთი კორეა: ატომური იარაღის შექმნის პროგრამა 1951 წელს დაიწყო, თუმცა რეალურად 20 წლის შემდეგ ამოქმედდა. ქვეყანაში 3 კვლევითი რეაქტორია და ატომური ელექტროსადგურები, საერთო სიმძლავრით 15 გიგავატია. 1980 წელს ქვეყანამ უარი განაცხადა იარაღის შექმნაზე, თუმცა 2004 წელს „მაგატე“-ს ინსპექტორებმა აღმოაჩინეს, მაღალტექნოლოგიური სანარმო საშუალებები ურანის გამდრებისთვის. ექსპერტების შე-

ფასებით, ქვეყანას იარაღის შექმნისთვის გადაწყვეტილების მიღებიდან რამდენიმე თვე დასჭირდება.

სამხრეთი აფრიკის რესპუბლიკა: ერთადერთი სახელმწიფო, რომელმაც წარმატებით შექმნა ბირთვული იარაღი და უარი თქვა მასზე. აპარტეიდის რეჟიმის კრახის შემდეგ ახალმა ხელისუფლებამ ბირთვული შეიარაღება და მის შექმნასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია განადგურა. საინტერესოა, რომ 70-იან წლებში სამხრეთ აფრიკამ ისე მოახერხა ბირთვული შეიარაღების შექმნა, რომ სსრკ-მა და აშშ-მა ამის შესახებ მხოლოდ პოსტ-ფაქტუმ გაიგეს.

ტაივანი: მუშაობა ატომურ ტექნოლოგიებზე 1956 წელს, ხოლო შესაბამისი სამხედრო პროგრამა 1961 წელს დაიწყო. მალევე ქვეყანაში 6 კვლევითი რეაქტორი ამოქმედდა. 70-იან წლებში ბირთვული იარაღის წარმოებისთვის აუცილებელი სრული ტექნოლოგიური ჯაჭვი შეიქმნა. 1974 წელს აშშ-ის ცენტრალურმა სადაზვერვო სამმართველომ თეთრ სახლს შეატყობინა, რომ ტაივანი ბირთვული იარაღის 1979 წლისათვის მიიღებდა. ვაშინგტონმა ტაივანის ხელისუფლებას პლუტონიუმის მიღებისთვის საჭირო სიმძლავრეების დემონტაჟი მოსთხოვა. ერთ-ერთი კვლევითი რეაქტორი 1988 წელს მართლაც გაჩერდა, თუმცა, ექსპერტების შეფასებით, ტაივანი ბირთვული იარაღის შექმნას პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიღებიდან რამდენიმე კვირაში შეძლებს.

შვედეთი: საიდუმლო პროგრამა 1945 წელს დაიწყო და ოთხი რეაქტორის შეყვანის შემდეგ საკმაოდ სწრაფად განვითარდა. 1960 წელს შვედეთში მწყობრში ჩადა მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მძლავრი 60-მეგავატანი კვლევითი რეაქტორი. 1957 წელს გაკეთდა ოფიციალური განცხადება, რომ 6 წლის შემდეგ შეედიოთ წელიწადში ბირთვული იარაღის 20 ერთეულის შექმნას შეძლებს. 1965 წელს პროგრამა დაიხურა. ექსპერტების შეფასებით, შვედმა შეძენიერებმა ატომური ბომბის კონსტრუქციის შემუშავების ამოცანას წარმატებით გადაწყვიტეს.

შვიტარი: 1956-60 წლებში ოთხი კვლევითი რეაქტორი ამოქმედდა. 1958 წელს, ქვეყნის ხელისუფლებამ განაცხადა, რომ მიღებულია ატომური იარაღის შექმნის გადაწყვეტილება, იმდროინდელი გეგმების თანახმად, 15 წლის განმავლობაში 400-მდე ერთეულის შექმნა იგეგმებოდა. პროგრამა 1977 წელს შეაჩერეს. ქვეყანაში 5 ატომური ელექტროსადგურია (საერთო სიმძლავრე 53,2 მეგავატი) და ბირთვული კვლევების მძლავრი ცენტრი.

ამ მოკლე მიმოხილვიდანაც ჩანს, რომ ბევრი ქვეყანა ბირთვული იარაღის შექმნის ზღურბლზე დგას. მხოლოდ წლებს გამოითქვა ეჭვი, რომ ამ მიმართულებით მიანმის (ყოფილი ბირმა) სამხედრო ხუნჯავი მიდის, ხოლო ეჭვი ჩავესის გეგმების შესახებ წერილის დასაწყისში მოვიყვანეთ.

სამხრეთი აფრიკის რესპუბლიკის ატომური იარაღის მქონე სახელმწიფოების რაოდენობა გაიზარდა, რაც მისი გამოყენების ალბათობას მნიშვნელოვნად გაზარდის.

საინტერესო, რა გამოვა

სამხრეთ კორეელი და ყაზახი კონსტრუქტორები ყაზახეთის სახმელეთო ჯარებისთვის 152 მმ. თვითმავალი ჰაუბიცის შექმნაზე იმუშავენ, — იტყობინება „Jane's Defence Industry“.

უცნობია, თუ რა პლატფორმას აირჩევენ ამ დანადგარისთვის, თუმცა ნავარაუდევია, რომ მისი შექმნისთვის გამოიყენებენ ბუქსირებად ჰაუბიცებს „2A65 MCTA-B“; ყაზახეთში 90-მდე ასეთი ჰაუბი (ცა). სამხრეთ კორეისა და ყაზახეთის თანამშრომლობა შეიარაღების სფეროში საკმაოდ აქტიურად ვითარდება. 2006 წელს კორეაში ყაზახეთისთვის 3 სწრაფმავალი საარტილერიო კატარა ააგეს.

ბუნდესვერმა სელაზი დაიბანა

გერმანია აპირებს, შეიარაღებიდან მოხსნას განადგურებელ-ბომბდამშენები „Tornado“, რომელიც შეიძლება ბირთვული იარაღით აღიჭურვოს; საუბარი 33-ე ესკადრილიას ეხება.

გერმანიას ბირთვული იარაღი არ აქვს, თუმცა თეორიულად 33-ე ესკადრილიას შეეძლო, მონაწილეობა მიეღო ომებში რაკეტებით ბირთვული იარაღის გამოყენებით, თუ ნატო შესაბამის გადაწყვეტილებას მიიღებდა, მისი პირადი შემადგენლობა ბირთვული იარაღის გადატანისთვის მომზადებული იყო, მომავალში კი ამის შესაძლებლობა გამოირიცხება. თავიდან იგეგმებოდა 33-ე ესკადრილიის გადაიარაღება „Eurofighter“-ებზე, თუმცა ბუნდესვერის მიმდინარე შემცირებასთან დაკავშირებით მისი გაუქმება გადაწყდა.

საქართველო

გაზეთი, გაზეთიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიჩვენეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ვისას მიწა, სადას მიწა, რასას მიწა, იმას ვუზამ «გონივრული აქვის» საფუძველზე

„თუ ეს ითვლება პოლიციურ სახელმწიფოდ, მაშინ ვამაყობ, რომ საქართველო პოლიციური სახელმწიფოა“, — რამდენიმე დღეა, ვანო მერაბიშვილის ეს ფრაზა თბილისში ძალიან „პოპულარულია“. შეგახსენებთ, რომ ეს განცხადება შს მინისტრმა სააგენტო „რია ნოვოსტისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში გააკეთა. უფრო გასაგები რომ იყოს და ერთი წინადადებათი არ შემოვიფარვლოთ, შევეცდები, დეტალურად ავიხსნათ, რა ეამაყება შს მინისტრს.

ნაც რომ მოინდომო, საქართველოში არსებულ დღევანდელ მდგომარეობასა და ზემოთ ხსენებულს შორის განსხვავებას ვერ იპოვი. ჩვენს პრეზიდენტს რომ ჰკითხოთ, დემოკრატიული სახელმწიფოს აშენებს. ამაზე საუბრით თავი ჩვენც მოგვაბებურა და „მეგობარ“ სახელმწიფოებსაც, მაგრამ ავინყვებუა, რომ დემოკრატია და-

სეგობს კრიტიკიუმი იმისა, რომ განსაზღვრონ, ვარ თუ არა ნამდვილად მომავალში შესაძლო დანაშაულის ჩამდგენი. არის თუ არა ეს ჩემი თავისუფლებისა და უდანაშაულობის პრეზუმეციის ხელყოფა? რასაკვირველია, არის, რატომ უნდა მიეცეს რიგით ან თუნდაც ჩინოსან პოლიციელს უფლება, გადაწყვიტოს, რომ მე ვარ დანაშაულის პოტენციური ჩამდგენი? თან იმ პირობებში, როდესაც არ მაქვს იმის გარანტია, რომ ქართველი პოლიციელი თავის უფლებებს არ გადააჭარბებს და გარკვეული პოლიტიკური მიზნებისთვის არ გამოიყენებს.

მანდატუარი სკოლაში შეყვანა პოლიციური ჩაივის დაყვარების მანიშნებელია

ანუ პრობლემა შექმნეს, დაუნახებლად მოისროლეს. პოლიციური რეჟიმი ქვეყანაში, როცა ძალისმიერი სტრუქტურები ერთი პარტიის ხელისუფლებაში მუდმივად ყოფნის ინტერესებს ემსახურება, რის შედეგადაც ქვეყანაში გამორიცხულია დემოკრატის განვითარება, რადგან პოლიცია ხელს უწყობს არჩევნების გაყვარებას, დაშინების მიზნით იჭერს ზედმეტად ურჩებს და პოლიტიკატიმრებად აქცევენ ან სამსახურებიდან ათავისუფლებს და შემოსავლის სხვა წყაროებს უსპობს. ამ მიზნით პოლიცია კავშირშია სასამართლოსთან და პროკურატურასთან (თუმცა ჩვენში მათი კონტროლიც ვანოს და მის უწყებას აკისრია); ბიზნესს ატერორებს, რომ ჰქონდეს დამატებითი უკანონო შემოსავლები და ამავე დროს ოპოზიციას დაფინანსების შესაძლებლობას უსპობს; მასმედიას აკონტროლებს; ასუსტებს და ანადგურებს დემოკრატიულ ინსტიტუტებს, ყველაფერი ეს ქვეყანას ნორმალურ განვითარებას ხელს უშლის.

მოუკიდებელი ხალხი აშენებს და არა დაშინებული და პოლიციური რეჟიმის მორჩილი, მონური ფსიქიკის მქონე!

არადა, თვალზე ხელი რომც აიფარო, რეალობას ვერსად გავექცევით. პოლიციური რეჟიმი დღითიდღე კლინარდება. ამის დასტურება ცოტა ხნის წინათ პოლიციის უსსახე კანონში შეტანილი ცვლილებაა; კერძოდ, პოლიციელთათვის „გონივრული ეჭვის“ საფუძველზე ფეხით მოსიარულეთა გაჩერება-გაჩხრეკის უფლების მინიჭება. ქალაქში ბოლო ალჭარკილ და საკუთარი დანაშაულის დაზარალების სურვილით შეაყვარონ პოლიციელებს კი შესაძლებლობა ექნებათ მართლაც „გონივრული“ აზრები მოუვიდეთ თავში. ამას ჰქვია „რასაც მიწა, იმას მიწა“.

როგორც ჩანს, საქართველოში აღარავინ იცის, რა არის უდანაშაულობის პრეზუმეცია. ნებისმიერმა პოლიციელმა შეიძლება ჩამთავლოს შესაძლო დანაშაულის შესაძლო ჩამდგენად (ანუ მაჩვენებენ იმ დანაშაულისთვის, რომელიც ვერ არ ჩამდგენია და არც არ-

პოლიციელთათვის მინიჭებული ახალი უფლება განსაკუთრებით საშიშია მოზარდებთან მიმართებაში. სწორედ პოლიციური რეჟიმის დამყარების მანიშნებელია მანდატურების შეყვანა სკოლებში. მანდატურებს სკოლის ყველა მოსწავლეზე ექნებათ დოსიე — ვინ ვინ არის, ვინ დგას მათ უკან, შეძლებულია მისი პატრონი თუ არა, შეიძლება თუ არა მათი „მონველა“ და ა.შ. დასაჭერს და გასაჩერებელს ბერს იპოვიან, მაგრამ არა იმიტომ, რომ ეს მოზარდები დამნაშავეები ან პოტენციური დამნაშავეები არიან. ეს ყოველივე ჰგავს კანონის ფარგლებში მოქცეულ ყაჩაღობას, სადაც მანდატური კანონიერად მიიწვევს „ქსივას“ პოლიციას, რომელიც დანაშაულის პროფილაქტიკის სახელით ამ ადამიანების დაყვარებაზე იმუშავებს. ვინც არ „მოიწველება“, სამტრედის სპეცსკოლაში გაამწყვდენ და ამისთვის გრანტებს მოიპოვებენ.

დღეს გაჩერება-გაჩხრეკის უფლება ექნებათ, სვალ, უფრო გულისყურით შემონმების შემდეგ, სამმართველოში გადაგიყვანენ და იქ თქვენს უფლებებს შენი თავისუფლება და უდანაშაულობა.

თეო ტაბატაძე

გივი სომხიშვილი ქართლის დელის მოთქმა

რა ცოდვა გვექონდა ისეთი, სულ გლოვას რატომ ვუნდებით, რა ჭირმა შემოგვისია მუხთლად შობილთა გუნდები?! შეილებო, თქვენი აკვნები სამშობლოსათვის დავარნეთ; ვინც მალალ პოსტში გაგცვალათ, განკითხვის წყევლას დავანეთ! სიცოცხლის ჰიმნად გაზრდილნი, კუბოთი რად გვიბრუნდებით?! თქვენი სისხლით ვინც ვაჭრობენ, ხალხს აქ დაადეს ხუნდები. თავისუფლების ცხელი მზე ძაძით შემოსეს, აგრილდა; ქართველი ცრემლით იხრჩობა, შენ ავლანეთში რა გინდა?! მომხდური შეილებს გვტაცებდნენ, მამლუქად ყიდდნენ ადრიდან; დედაენა გთხოვს შეველას და შენ ავლანეთში რა გინდა?! აქ სიცრუე გყავს მეუფედ, გვიტყვის ლაღატი ნაგვიდან; დედასამშობლოს გპარავენ, შენ ავლანეთში რა გინდა?!
2010 წლის 5 ოქტომბერი

ქართული გენის მშენება

როცა ჩაქრობას ცდილობენ სპეტაკ წინაპრის სხივის, სატანის თესლი მუხთალი ქვეყნის თავაკაცად ჭყვივის; როცა მოხვეჭის ბაცილა ხელისუფლებას რძლად ჰყავს, დაუზოგავად გლეჯავენ უდრეკი ერის ძვალ-ტყავს; ბლენძმა კაცუნამ მოიგრო ტანზე ლაღატის კვართი, დაჭრა, დაჩხა, გაყიდა მშობელი მინის ფართი; ბნელეთს ეკვეთა ჩირალდნით გაფრინდაშვილი ნონა, ქართული გენის მშენება, მუხთალთა ბანდის ძრწოლა.
2010 წლის 29 სექტემბერი

კარის ინტრიგებს გადაყოლილი ათეულობით მენარბე განარჩენს ელის

„ვარდების ხელისუფლების“ პერიოდში, შსს „ნიკალაში“ განხორციელებული სპეცოპერაციის შემდეგ, თუ საზოგადოებას ამ უწყების დაკავების მეთოდი გააკვირვებდა, ალბათ, რთული წარმოსადგენი იყო, თუმცა გასულ კვირას სავაჭრო ცენტრ „კიდობანსა“ და „პასაჟში“ სამართალდამცავების მიერ ჩატარებული ბარბაროსული ოპერაცია „ნიკალას“ სპეცოპერაციას ნამდვილად არ ჩამოუვარდებოდა. სამართალდამცავებმა ათეულობით მენარბე პირდაპირ მალაზიიდან აიყვანეს, ისე, რომ მათმა ოჯახის წევრებმა ამის თაობაზე არაფერი იცოდნენ.

„2010 წლის 7 ოქტომბერს თბილისის საქალაქო სასამართლომ განიხილა თბილისის პროკურატურის შუამდგომლობა, ბრალდებულების: ელენე გოხაძის, ლილი კარაპეტაიანის, სამსონ

ძის, ეკატერინა ჩოხელი, ნინო გიორგობიანის, ნანა ბასილაძის, ოლგა პარიკოყას, თამარ მარნიშვილის, მაკა გუბუნიაძის, ინგა ხუსკივაძის, ნინო ლორთქიფანიძის, ნინო კუხალაშვილის, ხათუნა სამარგულიანი, ნიკოლოზ მინდიაშვილის, რომან ტალაბაძის, ზაალ კვიციანიძის, ვალენტინა ლაზარევიას, თეა ნინუას, ზურაბ ჩაგარაძის, გელა ჩიკვილაძის, ანჟელა ვეიზარიანის, ლინერი ჩაჩანიძის, ზვიად დავითიძის, მიხეილ ხანუკაევის, თეონარამიშვილის, აკაკი ფიფიას, ინგა დათენაძის მიმართ აღკვეთის ღონისძიების შეფარდების შესახებ. მათ ბრალი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 210-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნ-

ქტი გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში ედებოდათ. სასამართლომ წარმოდგენილი შუამდგომლობებისა და მხარეთა განმარტებების მოსმენის შემდგომ, ბრალდებულ პირთა მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით, ძირითადად, გამოიყენა გირო – 5000 ლარამდე, ორ შემთხვევაში — 10000 ლარამდე, მხოლოდ 8 პირი დააპატიმრეს, — იუნყეობა თბილისის საქალაქო სასამართლო. ეს ადამიანები „პასაჟსა“ და „კიდობანში“ განთავსებული მალაზიების მეპატრონეები არიან. მათთან ერთად სამართალდამცავებმა კიდევ რამდენიმე პირი, საბაჟო წესების დარღვევის ბრალდებით, საკუთარი სახლიდან, ნაწილი კი პირდა-

ბანიას შემოსავლების სამსახურმა 170-მდე მენარბეც თან მიაყოლა, რომელთაც ტვირთი საქართველოში მისი ფორმის საშუალებით თურქეთიდან შემოჰქონდათ. როგორ ექცევა ხელისუფლება ბიზნესს და რა შედეგებს მოუტანს წვრილი მენარბეების მასობრივი დაკავებები ქვეყანას, ამის შესახებ პოლიტიკური სპექტრიც აქტიურად მსჯელობს. იმასაც დაუფარავად აცხადებენ, ეს არის თანამშრომელი ვაჭრობისკენ მიმართული ტარორი და ასეთი წნეხი ხელისუფლებისთვის ფატალურად დაემთავრება, ოღონდ, სამწუხაროდ, არამართლმართლად, არამართლმართლად. უმართავი პროცესები შეიძლება დაიწყოს ქვეყანაში და ამდენად დიდი შანსია იმისა, რომ ქაოსში აღმოვჩნდეთ. ეს სიტუაცია შეიძლება ისე მოულოდნელად შექმნას, რომ ვერავინ მიხვდება, რა უნდა გაკეთდეს და როგორ შეიძლება საშველის პოვნა.
სოფო გელაშვილი

ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო ინსტიტუტი ქართულ სასამართლოს საბოლოოდ დაასამარებს

ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო თავისი დრო მოჭამა, ამას ამტკიცებენ იურიდიული მეცნიერების უდიდესი ავტორიტეტები. საქართველოში დაჟინებით ამკვიდრებენ ამ ინსტიტუტს. რატომ ხდება ასე? ჩვენი მკითხველების ამ პრობლემაში გარკვევა „საქართველო და მსოფლიომ“ სთხოვა ბატონ მინდია უგრეხელიძეს.

— უწყება მივიღე, უნდა სამხედრო კომისარიატში რომ იბარებდნენ, იმისი მსგავსი, ნაფიც მსაჯულთა საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების თაობაზე. როგორ უნდა მოიქცეს ადამიანი, ვისაც არც საამისო გამოცდილება აქვს, არც სურვილი? შეიძლება, რომ არ წავიდეს?

— არ შეიძლება. ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის შემოღება იმთავითვე გულისხმობს, რომ იმ კანონის ძალაში შესვლის დღიდან, რომლითაც იგი შემოღებული იქნება, მოქალაქემ უნდა მოიხადოს თავისი ვალი სახელმწიფოს წინაშე. ეს მისი მოქალაქეობრივი ვალია, დაახლოებით ისეთივე, როგორც არის სამხედრო სამსახურში განვსჯი.

— რამდენჯერაც გვესურვებათ, იმდენჯერ გაინფერვირდეთ?

— ფაქტით გიპასუხებთ. სტრასბურგის საერთაშორისო სასამართლოში განვიხილეთ კვიპროსელი მოქალაქის საქმე, რომელმაც ერთი წლის განმავლობაში ორჯერ მიიღო მონაწილეობა ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს სხდომებში, გამოიძახეს მესამედ და არ მივიდა. ამის გამო დასაჯეს. სტრასბურგის სასამართლომ კი დასაჯა კვიპროსი, რადგან მას, თავის მხრივ, არასწორად დასაჯა მოქალაქე — სახელმწიფოს დააკისრა დიდძალი თანხა მოსარჩლის სასარგებლოდ, რომელმაც მათი წყალობით რამდენიმე თვე იყურყუტა ციხეში.

— დამარწმუნეთ. წავალ. მაგრამ მოიგებს კი რამეს მართლმსაჯულება არაპროფესიონალი მასის სასამართლოში მიზღვაებით?

— ღრმად მწამს, რომ არათუ მოიგებს, არამედ წააგებს. ერთი წუთი ისაა, რომ ნაფიც მსაჯულთა მონაწილეობა შეეხება საქმეების ძალიან ვიწრო წრეს — დამამძიმებელ გარემოებებში ჩადენილ მკვლელობებს.

აბსოლუტურად დარწმუნებული ვარ, რომ ეს ინსტიტუტი ვერ ამოქმედდება, ისევე ვერ ამოქმედდება, როგორც სხვა კონტინენტურ ქვეყნებში, და დარჩება მკვდრადმოხილ დოგმად.

ჯერ ერთი, თვითონ ამერიკელები ამბობენ, რომ იგი სპეციფიკური ინგლისურ-ამერიკული ინსტიტუტია, რომელიც ნადავლად ვერ გაიხარება: „მსაჯულთა სასამართლო ვერ ამართლებს სხვა სამართლებრივ სისტემებში, იმიტომ რომ იმდენადვე ამერიკული

დირაბულაბების გამოხატვლია“, — ნათქვამია ამერიკული იურიდიული ლიტერატურის ყველაზე უფრო ავტორიტეტულ წყაროებში. ადასტურებს ამას იურიდიულ მეცნიერებათა ისეთი ავ-

არ გვაძლევს. მაგრამ, თქმულიდან გამომდინარე, ბუნებრივად იბადება შეკითხვა: ჩვენ რატომ ვცდილობთ საქართველოს ნადავლად ავტორიტეტთა მიერ დანუწებულ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის კულტივაციას? — საბჭოთა ხანაში სახალხო მსაჯულთა ინსტიტუტი მოქმედებდა. გერმანული ტრადიციაა. სახელმწიფო სამსახურში მყოფი კაცი, რომელსაც ზოგჯერ ძალიან მძიმე ფიზიკური შრომა უწევდა, სიამოვნებით მიდიოდა ერთი კვირით სასამართლოში. მართალია, ბევრს არაფერს ეკითხებოდნენ, მაგრამ რენომეს, ღირსების საკითხი იყო.

მინდია უგრეხელიძე:

აბსოლუტურად დარწმუნებული ვარ, რომ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი ვერ ამოქმედდება, ისევე, როგორც ვერ ამოქმედდება სხვა კონტინენტურ ქვეყნებში და დარჩება მკვდრადმოხილ დოგმად

ტორიტეტი, როგორც ვან პრადელია: „დღეს ნაპლავად გამოიყენება სასამართლო არაპროფესიონალი მონაწილეობით... მივხარებ, რომ სასამართლო ინსტიტუტი უნდა იყოს პროფესიონალი, რომელიც უნდა იყოს მსაჯულთა სასამართლოში მონაწილეობის უფლებიანი“.

მიაქციეთ ყურადღება: XIX საუკუნიდან იწყება მისი ჭკნობის ხანა! ერთი პერიოდი აყვავდა, ინგლისიდან წავიდა, გაიფურჩქნა ავსტრალიაში, ახალ ზელანდიაში — ინგლისის კოლონიურ ქვეყნებში, ამერიკაში. მაგრამ შემდგომ დაიწყო მისი დაკნინება და უკუგდება: „შიშის შემოღება მარცხით და-

დღეს, როცა სოციალიზმიდან ველურ კაპიტალიზმში გადავქცევით, როცა ადამიანები თავიანთი პირადი მუხრნობითა და ბიზნესით არიან დაკავებული, რაც მთავარია, ვერ არიან ისე კარგად მოწყობილები, როგორც სურთ, რადგან ჩვენთან ბიზნესის დანაშაულები კი არის ადვილი, მაგრამ განვითარება შეუძლებელი, ყოველი წუთი მათ ძალიან ძვირად უღირთ. ამიტომ მათთვის სასამართლოში სარული არაფერი ბედენაა, არავითარი ინტერესი არ აქვთ და, რომც ჰქონდეთ, სხვა, მათთვის უფრო მნიშვნელოვანი ინტერესი გადასძლევს.

სრულიად არ არის გამოირცხვლი, რომ ცო-

ტის განჩინებას, რომელიც ხელმეორედ განიხილავს ამ საქმეს და, თუ დაძლიეს ბელგისა და სხვა ქვეყნების წინააღმდეგობა, სადაც ეს ინსტიტუტი მეტ-ნაკლებად ბოგინობს, მაშინ ვალდებული ვიქნებით გუშინდელი შედეგების კანონი გავაქვით.

რაზე მეცინება და რაზე მწყდება გული, იცით? ეს ადამიანები, რომლებსაც ამხელა საქმე აბარია და მართლმსაჯულების საჭესთან არიან, ან თუნდაც იუსტიციისა და სამართლის დარგის სხვა წარმომადგენლები ისე წიკიპადა აუვლიან გვერდს ამ საკითხებს, თითქოს არც არსებობს.

— დაიტოვონ, ვინ უშლით, ასეთი შეილი.

— ცოტა ხანს, რა თქმა უნდა, ეყოლება, მაგრამ ხანგრძლივად, ნელ-ნელა ავიწროებენ ამ ინსტიტუტის გამოყენების სფეროს, რათა სკანდალურ რეალობად არ იქცეს ერთბაშად მასზე უარის თქმა.

საქმეს ის არის, რომ ამერიკის ბევრი ჰყავს დაუსაქმებელი ხალხი, რომელსაც ამ ინსტიტუტში ერთგვარად ასაქმებენ. აგერ ამდენი „ინგლისურის მასწავლებლის“ საქართველოში ჩამოსვლაც ამის დამადასტურებელია. ეს „ინგლისურის მასწავლებლები“, როგორც გვეუბნებიან, მომავალში ჩვენი დასაყრდენი

ინგლისურ-ამერიკული სასამართლოს სისტემის უდიდესი ავტორიტი აბობნან, რომ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი შეასრულა თავისი როლი, გააკრავს დღისთვის უკვე ანაქრონიზმად იქცა ანაქრონიზმად იქცა

თავრად“ (იგივე პრადელი). „საერთო სამართლის ქვეყნები დღეს ნაფიც მსაჯულთა უპასუხოდ განსტომნად რჩება“, — ამას ამბობს ფრანგი ავტორი. მკვდრად მოხილ ნორმად დარჩა ეს ინსტიტუტი ესპანეთში. ამ დასკვნის ავტორი გერმანელი მეცნიერი, ბატონი ვეკია.

(ბატონი მინდია იმომწებს სახელმწიფო ინგლისელი ავტორის დევიდ უეკერის, პროფესორის, ინგლისის დედოფლის პირადი მრჩევლის პოზიციას, ამერიკელების სახელმწიფო „ცვენა“, ვინც კრიტიკულად არის განწყობილი ამ ინსტიტუტის მიმართ. სამწუხაროდ, გაზეთის ფორმატი ვრცლად ამის წარმოდგენის საშუალებას

თავრად“ (იგივე პრადელი). „საერთო სამართლის ქვეყნები დღეს ნაფიც მსაჯულთა უპასუხოდ განსტომნად რჩება“, — ამას ამბობს ფრანგი ავტორი.

— იმიტომ, რომ ცოტა ხანს დინამიკური სტრატეგიის სასამართლო პალატამ გამოიკვირნა დინამიკური და ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო გამოაცხადა ერთობ საეჭვო საფუძველზე მოქმედებს, რომელიც არაფერს არ ასაბუთებს და ჯერდება ლიტონ განცხადებას, არის თუ არ არის დამნაშავე განსასჯელი?!

მე ველოდები დიდი პალატის განჩინებას, რომელიც დადგენილია ამის თაობაზე. — ჩვენები რად ირვებიან ასე მონდომებით, თუ ფუჭია მათი ჩანაფიქრი? — როგორც გითხარით, თვით ინგლისურ-ამერიკული სამართლის სისტემის უდიდესი ავტორები ამბობენ, რომ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტმა შეასრულა თავისი როლი, მაგრამ დღისთვის უკვე ანაქრონიზმად იქცა. თუ თავის დროზე იგი მიმართული იყო ბიუროკრატის მისი ასალაგმად, დღეს ეს დაბრკოლება მოხსნილია: თავიანთი დანუწებულ პირმშოს ჩვენ გვაბარებენ. რატომ უნდა ვიშვილოთ? ჩემთვის ეს აბსოლუტურად გაუგებარია და მიუღებელი.

ნომბერში ან დეკემბერში იქნება დიდი პალატის გადაწყვეტილება ამის თაობაზე.

— ჩვენები რად ირვებიან ასე მონდომებით, თუ ფუჭია მათი ჩანაფიქრი? — როგორც გითხარით, თვით ინგლისურ-ამერიკული სამართლის სისტემის უდიდესი ავტორები ამბობენ, რომ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტმა შეასრულა თავისი როლი, მაგრამ დღისთვის უკვე ანაქრონიზმად იქცა. თუ თავის დროზე იგი მიმართული იყო ბიუროკრატის მისი ასალაგმად, დღეს ეს დაბრკოლება მოხსნილია: თავიანთი დანუწებულ პირმშოს ჩვენ გვაბარებენ. რატომ უნდა ვიშვილოთ? ჩემთვის ეს აბსოლუტურად გაუგებარია და მიუღებელი.

ნი უნდა გახდეს შტატებში, ისევე, როგორც ეს ხდებოდა საბჭოთა კავშირის დროს, მაგალითად, აფრიკის ქვეყნებთან დაკავშირებით. ჩვენი ხომ უნდა ჩვენგანთ ამერიკაში ჩვენით მადლიერი ხალხი, ვისაც ნაგემი ექნება ხატა-პური და ხნიკალი? (ელიმება).

მაგრამ, ვთქვათ, რომელიმეს, ვისაც შესთავაზებენ საქართველოში მივლინებას, სულაც არ იტაცებს უცხო ქვეყანაში, გაურკვეველ ვითარებაში ჩასვლა. მას ამშვიდებენ და ეუბნებიან, რომ, ოღონდ კისერზე ნუ დაგვანებენ, წადი და იქაც (საქართველოშიც) ისევე ცხოვრება დაგვხდება, როგორც აქაა: ნარნერები — ინგლისურად, სასამართლოში — ისეთივე სისტემა, როგორც ჩვენთანაა და ა.შ.

მათი ინტერესი გასაგებია. ახლა ჩვენი ინტერესების შესახებ. ესანი ამ წუთში თუ მიიღებენ რაღაც დინამიკურ, ან წუთში თუ სხვას მოაწონებენ თავს, სხვადღედ და ზეგინდელ სიტუაციას რა მნიშვნელობა აქვს? ბატონი მინდია უგრეხელიძე.

შეგელი ერთგან ამბობს: როცა ფანჯარას გამოვალ და იქ ყველა დახვდება, თუ ეს გამოვალდა ორჯერ, ოცჯერ, ოცდამეერთედ, რა გასაკვირია, რომ ისევ ყველის იქ ყოფნის მოლოდინი მქონდეს.

ჩვენთანაც ასეა: ყველისა და მისი ყრანტალის მოლოდინი ერთ მარად და მარად.

— თუ შეიძლება, დავეხუტოთ, ბატონო მინდია, ჩვენს მკითხველებს: ისინი გვთავაზობენ, თუ ჩვენი თავგამოდება?

— ჯერ ერთი, როცა იცი, რომ ვილაცას ეს ეამება, რატომ არ გაუფრებ? პრესაში ამოვიკითხე ამ დღეებში, რომ საქართველოში ჩამოსვლია ვინმე მოსამართლე კარტერი, რომელსაც მოხსნის ჩვენების ინციტატივა. მაგრამ მისი ამერიკელობა არაფერი დიდი არ გუგუნტია. კარგი ბიჭები ხართ, რომ უთქვამს კარტერს, რატომ ვითომ ეს ნათქვამი შეუვალი ჭეშმარიტება? ჩვენ, საზოგადოებრივი კომისია სხვას ვამბობთ, რათა ვართ ნაკლები? საიმოვნებით შეგვვდებოდა ბატონ კარტერს საჯარო დებატებში.

ჩვენ რომ არგუმენტირებულად ვინუნებთ ამ „სიახლეს“ და ვამბობთ, არ ვარგო, ვინამე გვიკითხა, რატომ არ ვარგა? არა. არ აინტერესებთ. ეტყობა, იმდენად მონადინებული არიან სამსახურის გასანეგად, იმდენად ჩქარობენ, რომ ამჯერად ვინებენ, თავიდან აიცილონ ყოველგვარი კამათი ამ საკითხზე.

— თქვენი არგუმენტები, თუ შეიძლება.

— საკითხის ისტორიის გაგრძელება ნარმოუდგენელია ობიექტური დასკვნის გამოტანა. დაიწყო იმით, რომ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი სათავეს იღებს XII საუკუნის ინგლისში და, სანამ დღევანდელ სახეს მიიღებდა, უამრავი ცვლილება და მოდიფიკაცია განიცადა.

ბატონი კუბლაშვილი ჩემი სტუდენტი იყო, კარგი ნიგინც აქვს დანერობა, გერმანიაში განაგრძო სწავლა, ჰანოვერში. იქაც შესანიშნავად მუშაობდა, მაგრამ ამ ნამუშევრის შედეგი ხომ უნდა მიიღოს ქართველმა ხალხმა, ხომ უნდა ჩადგეს ერის სამსახურში? მაგრამ ისეთ რამეს ამბობს ახლა, რომ, კიდევ კარგი, აკაკის „გამზრდელის“ პერსონაჟი არ ვარ (ელიმება). საქვენებელი თითი, როგორც რევოლუციის ლულა, საფუთქელთან მი-აქვს). კუბლაშვილი ამბობს: საკანონმდებლო ხელისუფლება ხომ არისო ხალხის მონაწილეობით და კომპრომიტებული? პრეზი-

საქართველო

საერთო, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

დენტიც ასევე არჩეული? დიხ, არის. სასამართლო ხელისუფლება კი დაიჩაგრა ამ თვალსაზრისით. ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს შემოღება მიზნად ისახავს ხალხის ჩართულობასა და მონაწილეობას ამ საქმეში.

— და ახლა ასწორებენ ამ შეცდომას?

— ასწორებენ, აბა, როგორ! სხვანაირად როგორ იქნება! (ელიშვილი).

უბედურება ისაა, რომ, როგორც ვთქვი, აქ მუდამდებია საკითხის ისტორიის უცოდინარობა. არადა, ცნობილია, რომ ფეოდალიზმის შემდეგ ჩამოყალიბდა ხელისუფლების ორი შტო — საკანონმდებლო და აღმასრულებელი. წარმოიშვა კონფლიქტი ამ ორ ხელისუფლებას შორის. მათ ზემოთ ლემერთია, მაგრამ აქ, დედამიწაზე, ხომ უნდა გადაწყდეს აღნიშნული კონფლიქტი? უნდა გადაწყდეს. იფიქრებს და მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ საჭიროა ვინმე მეტამის მოწვევა, რომელიც ან მორაგებებს, ან გააზავებს, ან განსჯის.

— ანუ იქმს სამართალს?

— დიხ, მაგრამ ვინ უნდა იყოს იგი? ეს მისაზრდებელი იყოს ან ორი სხვა სხვადასხვა მიზნის მიერ შარჩაშული ვიღაც, ვინც მიმართავს მათ თანაბარი წილად მიღებას.

— ესე იგი, შერჩეული იქნება არა ხალხის მიერ, არამედ ამ ორი ხელისუფლების მიერ.

— რა თქმა უნდა! რაც არ გამოირჩევა ხალხის მონაწილეობას, რადგან ეს ორი ხელისუფლება არჩეულია ხალხის მიერ, გაშუალებული, ანუ წარმომადგენლობითი დემოკრატიის მეშვეობით. ეს ახალი, მესამე ხელისუფლება პროფესიული ნიშნით უნდა დაკომპლექტდეს, მცოდნე და გამოცდილი ადამიანებით, რომლებიც პოლიტიკური შთაბეჭდილებების ქვეშ კი არ იქნებიან, არამედ — მეცნიერული ცოდნით შეიარაღებული და გამსჭვალული.

კარგი იქნებოდა, ისტორიას ჩაღრმავებოდნენ, გარკვეული იყვნენ და მაშინ მიხედვებოდნენ, რომ მათი არგუმენტი არის ბლევნი.

სალხის ჩართულობა, ანუ დემოკრატიულობის მართლმართლობის მიზანი. მისი მიზანი სწორად, სამართლიანად განსჯა. რასაც ნაფიცი მსაჯულთა, თავიანთი არაკომპლიქსიონის გამო, ვერ უზრუნველყოფენ, ისევე, როგორც წინააღმდეგობას ამ სასამართლოს მიმართ.

ჩემს სახალხო სასამართლოში, რომელიც არაოფიციალური ორგანო და აზრის თავისუფლად გამოხატვის ადგილია, გადაწყვიტე, რომ ჩემი კრიტიკული პათოსი ნაფიც მსაჯულთა მიმართ შემოწმდებინა — ვაითუ ვცდები? ამასთან, დაეხმარებოდნენ ჩვენს ხელისუფლებას, რათა სახიერად წარმოედგინა, რა შედეგს გამოიღებს ასეთი სასამართლო.

კადრი ფილმიდან „12 ბანარისხეობული მამაკაცი“

მე მგონი, კარგადაც წარმოჩნდა. მაგრამ ეს ცალკე საუბრის თემაა.

თუმცა ისიც სათქმელია, რომ ცოტა გამომარგვლავ დამჭირდა (ელიშვილი): ხალხის წარმომადგენლები სასამართლოში ხშირად განიცდიან პოლიტიკურ ქართა ქროლვას.

— მოგონებთ, ბატონო მინდია, ჩემი მომდევნო შეკითხვა „გამომარგვლოთ“: ხომ არ სურს ხელისუფლებას, ხალხის ჩართვით სამართლის აღსრულებაში გაიმყაროს საკუთარი შერყეული წილი ხალხის თვალში?

— ჩანაფიქრი გაცილებით უფრო მზაკერულია: თუ ხალხი ყოყინას დასცემს სასამართლოს წინააღმდეგ, მიმართულებას შეუცვლიან და უკმაყოფილებას ნაფიცი მსაჯულთაგან გადამისამართებენ: აგერ თქვენი წარმომადგენლები და თქვენი პრეტენზიები მათ ნაუყენეთო.

მაგრამ სად და ვის უნდა ეჩხუბო? გაფანტული არიან ხალხში. სასამართლო პროცესში მონაწილეობის შემდეგ 12 ნაფიცი მსაჯული ხალხის მასში გაუჩინარდება.

მიდი და სდიე! მარტივი მანევრია.

— ნინო ინტერვიუში თქვენ ბრძანებთ „საქართველო და მსოფლიო“ №36, მორალის, ზნეობის პრიორიტეტულობის შესახებ. თუ მცდარი ვერდიქტი გამოვიტანე მე, ნაფიცმა მსაჯულმა, ჩემი ცოდვა თან წამყვება და დამთავრდება ამით ყველაფერი?

— ინგლისში, სადაც დაიბადა ეს ინსტიტუტი, თავიდანვე გაითვალისწინეს, რომ „შეცდომა ადამიანის თანართლია“ და შემოიღეს ასეთი რამ: თუ ნაფიცი მსაჯულები წინასწარი შეცნობით მცდარ და მრუდე განაჩენს გამოიტანდებიან ან საამისო ეჭვი გაჩნდებოდა, 24 მსაჯული განიხილავდა ამ საქმეს. თუ დაადას-

სასამართლოს თავმჯდომარე და მისი პირველი მოადგილე გვეუბნებიან, მართალია, ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს მნიშვნელობა მცირდება, მაგრამ არა იმიტომ, რომ შემცირების ტენდენცია ობიექტურად არსებობს, არამედ... არსებობს მხოლოდ მათი სიტყვა.

— „პირველად იყო სიტყვა“.

— (ელიშვილი). ასე რატომ ხდება, იცით? იმიტომ, რომ საქმეების 95 პროცენტი მორიგებით საპროცესო შეთანხმება რომ არის, იმით მთავრდება, არაფერი აღარ რჩება, ამიტომაც შემცირდებოდა, აბა, რას იზამდაო. ეს არგუმენტი მართლაც გამოდგებოდა, შემცირებისა და შევიწროების პროცესი რომ დაწყებულიყო, მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მორიგების ინსტიტუტი შემოვიდა. ეს ინსტიტუტი საქართველოში შემოიღეს ახლახან, თორემ სხვა ქვეყნებში რასხანია არსებობს.

თუ ხალხი ყოყინას დასჯავს სასამართლოს წინააღმდეგ, მიმართულებას შეუცვლიან და უკმაყოფილებას ნაფიცი მსაჯულთაგან გადამისამართებენ: აგერ თქვენი წარმომადგენლები და თქვენი პრეტენზიები მათ ნაუყენეთო

— ბევრი უფიქრიათ!

— არც იმდენად ბევრი. ვერდიქტი ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე გამოაქვთ ნაფიც მსაჯულებს, რომელიც არ ექვემდებარება არანაირ მორიგეობას პროფესიონალი მოსამართლის მიერ. მოსამართლე აქ, შეიძლება ითქვას, კონფერანსიეს როლშია. თუმცა შემდეგ ჩართვება და სასჯელის განსაზღვრის საკითხში მონაწილეობს. რთული თემაა.

ეს არის ორი სასამართლო ერთ სასამართლოში.

საქართველოში ნაფიც მსაჯულთა იდეის სულისჩამდგმელები ამბობენ; არ მოგწონთ ჩვენი სასამართლო, გვიჩვივით, სამდურავს გამოთქვამთ? აგერ, ბატონო, თქვენი ხალხი განსჯის, იმათ მოჰკითხეთ და ეჩხუბეთო.

ტურებდნენ, რომ მათი წინამორბედი ცუდად მოიქცნენ, ძალიან მკაცრი სასჯელები იყო გათვალისწინებული.

ჩვენთან სახალხო მსაჯულზე გავრცელებული ყველა ის პასუხისმგებლობა, რომელიც დადგენილია მოსამართლისთვის, ვისაც ანდობენ სხვა ადამიანის ბედს. აქ წორების მთელი იერარქიაა.

— ბატონო მინდია, ეგებ, უთხრათ ჩვენს მკითხველებს, რატომ ხდება მაინცდამაინც ჩვენთან დასწრე უფიცი, დეკლარაციის გზაზე დამდგარი იდეის აღორძინება?

— საქართველოს უზენაესი

როგორ უნდა მიიღოს მათი ასეთი მოსაზრება ლოგიკურად მოაზროვნე ადამიანმა?

დიპლომატი ვერ შედეგება, ყველამ თავისი თუ იძახა. საერთო კონტექსტში უნდა იქნას პრობლემა დანახული და მაშინ ყველაფერი ნათელი გახდება.

— რაც ნაკლებად მოსალოდნელია, და გამოდის, რომ საშველი არ არის?

— არის. სტრასბურგმა თუ ისე გადაწყვიტა, როგორც ჩვენი საუბრის დასაწყისში აღვნიშნე, ნაშველი იქნებოდა.

ესაუბრა არამაზ სანაბლიქა

P.S. მოიხმარეს ევროპასა და ამერიკაში ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო, როცა ახალი იყო და ვარგოდა, მაშინ. გაცვდა და ახლა იაფად და იორღად გვასაღებენ „მეორად ევროპულ ტანსაცმელს“ საქმეში გასული ბიჭები. იყიდეთ, იაფია!

გაეროვნული

ვიტორ იანუკოვიჩი, უკრაინის პრეზიდენტი:

ვინაიდან ევროკავშირი უკრაინის წევრობის განხილვისთვისაც კი არაა მზად, ჩვენ თავად ავირჩევთ ინტეგრაციის სიჩქარეს, ფორმებსა და მეთოდებს ჩვენი ნაციონალური ინტერესების შესაბამისად.

რგ.რუ

სერგეი მარკოვი, რფ-ის დუმის დეპუტატი:

ამერიკის ხელისუფლება ბედნიერი იქნებოდა, საქართველოში ლიდერი რომ შეცვლილიყო. ამერიკის ახლანდელი ადმინისტრაციის მრავალი წარმომადგენლის აზრით, ახლანდელი არაადეკვატური, პათოლოგიურად მატყუარა პრეზიდენტის ადგილზე ვიღაც მეტად შერაცხადი უნდა მოვიდეს. ცხადია, ამერიკელები სააკაშვილს თავად არ ჩამოაგდებენ. ამიტომაც მუდმივად მიანიშნებენ ქვეყნის სხვადასხვა პოლიტიკურ ძალებს შესაძლო მხარდაჭერაზე. ამავე დროს აშშ-ს სააკაშვილი ძალზე მკაცრი კონტროლის ქვეშ ჰყავს. კერძოდ, უმკაცრესადაა აკრძალული რაიმე საბრძოლო მოქმედებების წამოწყება აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში. თუ საქართველოს ხელისუფლება მსგავს ქმედებებზე წავა, დანაშაული მთლიანად სააკაშვილს დააწვება.

osinform.ru

კონსტანტინე კოსაროვი, რფ-ის დუმის დეპუტატი:

ჰილარი კლინტონის განცხადებით იმედგაცრუებული ვარ. როგორც ჩანს, აშშ-ის ადმინისტრაციამ 2008 წლის აგვისტოს ტრაგიკული მოვლენებიდან დასკვნა ვერ გამოიტანა. მიხეილ სააკაშვილმა აშშ-ის ადმინისტრაციის მხარდაჭერას არასწორი ინტერპრეტაცია მისცა და ჩათვალა, რომ საომარი მოქმედებები უნდა დაეწყო. კლინტონის განცხადებები საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებს ვერ შეცვლის, თუმცა შეიძლება, აშშ-ისა და რუსეთის ურთიერთობებზე იქონიოს გავლენა.

„პირველი“

რუსლან კადიროვი, ჩეჩნეთის რესპუბლიკის მეთაური:

ჩვენმა რესპუბლიკამ რთული წლები გადაიტანა. დღეს, დიდება ზეციერს, გროზნი და მთლიანად ჩეჩნეთის რესპუბლიკა შეიცვალა. დედაქალაქის ცენტრში ევროპაში ყველაზე დიდი მეჩეთი აშენდა, ყოველდღიურად ახალი შენობები იხსნება. საომარი მოქმედებების ნაკვეთი უკვე აღარ არსებობს. დღეს ჩვენ ახალ შადრევანს ვხსნით, რომელიც დარწმუნებული ვარ, ხალხის განწყობისთვის კიდევ ერთი მიზეზი იქნება... პუტინის მორსმჭვრეტელობისა და გონიერების წყალობით, ჩეჩნეთში მშვიდობა და სტაბილურობა სუფევს.

news.mail.ru

იულია ტიმოშენკო, უკრაინის ყოფილი პრემიერ-მინისტრი, პარტია „ბატკივინას“ ლიდერი:

კიევის მერის არჩევნებში მონაწილეობა მან უნდა მიიღოს, ვინც მზადაა, კიეველებს მთელი ძალა, შესაძლებლობა, ცოდნა და გამოცდილება შეალოოს, ვისთვისაც ასეთი მნიშვნელოვანი ქალაქის მართვა ცხოვრების საქმე იქნება. მე სრულიად უკრაინის პარტიას ვმართავ, ოპოზიციის მნიშვნელოვან ნაწილს ვხელმძღვანელობ და საკუთარ ძალებს ამ ორი მიმართულებით ვერ გადავანანილებ.

zn.ua

როზა მოტშენაკოვა, ყირგიზეთის პრეზიდენტი:

ჩვენს ქვეყანაში და საზღვარგარეთ ყველა არ გამოხატავს ოპტიმიზმსა და ჩვენდამი რწმენას, რომ ყირგიზ ხალხს შეუძლია საკუთარი სახელმწიფოს მართვა... ჩვენ შეგვიძლია ვაღიარებულნი ვართ, დავამტკიცეთ ჩვენი ეროვნული სიმნიფე, ჩვენი მზაობა და უნარი, ვიცხოვროთ არა სხვების მითითებებითა და ინსტრუქციებით, არამედ როგორც თავად გვსურს.

rian.ru

ხალხის ჩართულობა, ანუ დემოკრატიულობის მართლმართლობის მიზანი. მისი მიზანი სწორად, სამართლიანად განსჯა. რასაც ნაფიცი მსაჯულთა, თავიანთი არაკომპლიქსიონის გამო, ვერ უზრუნველყოფენ, ისევე, როგორც წინააღმდეგობას ამ სასამართლოს მიმართ

გზურთ, გაგზიონაროთ თქვენი მოსახლეობაზე დაგზიონაროთ: 34-32-95, ან მოგზიონაროთ: info@geworld.net

საქართველო

რუბენ ფულსენსიო ბატისტა-ი-სალდივარი

იგი ლატაკ ოჯახში დაიბადა და საკუთარი ხალხის ძარცვით მსოფლიო მლიარდებზე მეტი ქონება დააგროვა. მისი მმართველობის წლებში კუბა უზარმაზარ ციხედ იქცა, სადაც ყველა მოქალაქეს ყელზე სამართლებელი ჰქონდა მიბჯენილი; სადაც ქუჩებში მთავრობის ნებართვით ნანამები ადამიანების გვამები ეყარა; სადაც რეპრესიები და დახვეწა მმართველობის ფორმად იქცა.

რუბენ ფულსენსიო ბატისტა-ი-სალდივარი 1901 წლის 16 იანვარს კუბის პროვინცია ორინტეს ჩრდილოეთით მდებარე ვეგეტასში დაიბადა. წარმოშობით მულატი (პაპის-გან ჩინური სისხლიც ერია) მომავალი დიქტატორი ლატაკი ოჯახის ოჯახში იზრდებოდა და ამიტომ ბავშვობიდანვე უწევდა შაქრის ლერწმის პლანტაციებში მუშაობას, 14 წლისამ კი რკინიგზაზე დაინიშნა მუშაობა. 1921 წელს ჰავანის გარეუბანში განლაგებულ ქვეითთა მე-4 პოლკის ყაზარმებში მოხვდა. მალე ბატისტას მონდომება ხელმძღვანელობამ შენიშნა, სტენოგრაფიის ცოდნაც დაუფლდა და 1928 წლიდან ფორტ ლა კაბანიას სამხედრო სასამართლოს სტენოგრაფისტად დაინიშნა მუშაობა.

სერჟანტ პაპლო როდრიგესთან ერთად ბატისტა საბრძოლო ელჩად კონსტიტუციურ მრავალპარტიულ კამპიონს, რომელიც „საბრძოლო ელჩად“ 1933 წელს კუბა პარტიის მარჯვენა დიქტატორისგან გათავისუფლდა.

პუტრის შემდეგ ქვეყანას საბრძოლო დროებითი პრეზიდენტი, აშშ-ის პროტექტორი, მანუელ ლე სესპედესი ჩაუდგა. აგვისტოს ბოლოს სესპედესის ახალი რეჟიმი ახალი აფეთქების წინაშე აღმოჩნდა. „კუბა კუბალებისთვის!“ — ეს იყო იმ ბავშვულთა მოლოცვა, რომელთათვის სროლაზეც ჯარმა უარი განაცხადა.

ამ დროს ბატისტა რამდენიმე სერჟანტთან ერთად უკვე ამზადებდა ახალი პრეზიდენტის დამხობის გეგმას. 5 სექტემბერი თენდებოდა, როდესაც მან და რამდენიმე ორატორმა სამხედრო ქალაქის კლუბში ამერიკის მხრანებლობა და დასუსტების მარკეტული ხელისუფლება დაგმეს. შეთქმულებმა პრეზიდენტის სასახლისა და სამთავრობო შენობების დაცვა შეეცადეს და რამდენიმე ქვეყნის უსუსური ბავშვებისგან თავისუფალი, პატრიოტიზმის პრინციპებზე დაფუძნებული რევოლუციის „გამარჯვება“.

ხუნტამ პირველივე დღეს უარყო ბავშვული ელჩის ხეობის კომუნისტურ-საბრძოლო მხარის უფროსი, სერჟანტი ბატისტა კი განარაგებული მხარის უფროსად დაინიშნა.

დროებით პრეზიდენტად ჰავანის უნივერსიტეტის პროფესორი, გრაუ სან-მარტინი დაინიშნა. მაგრამ მით ქვეყანაში მდგომარეობა ოდნავაც არ შეცვლილა, არეულობებსა და მიტინგებს ბოლო არ უჩანდა. 14 იანვარს ბატისტამ გრაუ სან-მარტინი დაპატიმრების მუქარით აიძულა, გადაეხდინათ. ყველა სამთავრობო დახვეწებულება, პოლი-

ცია, ელექტრო და რადიოსადგურები ჯარის დაქვემდებარებაში გადავიდა.

18 იანვარს პარტია „ნაციონალური საბჭოს“ ლიდერი, გაზეთისა და შაქრის ქარხნის მფლობელი, ამერიკულ კაპიტალთან დაკავშირებული კარ-

1940 წლის 24 ოქტომბერს კონსტიტუციით არჩეული კუბელი დიქტატორი ფულსენსიო ბატისტა-ი-სალდივარი თავის ოფისში ფიცს დასვს

ლოს მენუეტა-ი-მონტეფურის დროებითი პრეზიდენტად დაინიშნა. აშშ-მა დროებითი მთავრობა 23 იანვარს აღიარა, მაგრამ მუშათა უკმაყოფილება კვლავ არ ცხრებოდა, 1934 წლის მარტში კვლავ იფეთქა საყოველთაო გაფიცვამ, რის შედეგადაც ბატისტამ საომარი მდგომარეობა გამოაცხადა და თავად მთავრობაში მთავარ ფიგურად იქცა. ქვეყნის რეალური მმართველი აშშ-ის ახალი ელჩი, ბატისტას მემორანდი და მხარხმაველი კავშირი გახდა. კუბელები მათ სიამის ტყუპებს შორის აღიარეს. 1935 წლის მარტში კვლავ დაიწყო მდგომარეობა. ამჟამად ბავშვების 700000 აღადგინა მონაწილეობა, მაგრამ ბატისტამ ბავშვების დახვეწის ნებართვა განაცხადა.

1936 წლის დასაწყისში კუბაში, როგორც იქნა, ჩატარდა კონგრესისა და პრეზიდენტის არჩევნების გადადებული არჩევნები, სადაც, ცხადია, ბატისტასა და კეფერის კანდიდატმა გომესმა გაიმარჯვა. მაგრამ შტაბის უფროსი ბატისტა ამ დროს უკვე თავად უმინებდა პრეზიდენტის სავარძელს და მომავალი არჩევნებისთვის ემზადებოდა. ვაშინგტონმა ამ ჩანაფიქრს მხარი დაუჭირა.

1939 წლის 6 დეკემბერს ბატისტა შტაბის უფროსის თანამდებობიდან გადადგა და საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობისთვის საკუთარი კანდიდატურა წამოაყენა. 1940 წლის ივლისში გამართულ საპრეზიდენტო არჩევნებზე მან სოციალურ საკითხებზე ორიენტირებული წინასაარჩევნო კამპანიის წყალობით გაიმარჯვა და 10 ოქტომბერს, როგორც ქვეყნის პრეზიდენტმა, ფიცი დადო. იმავე დღეს შევიდა ძალში კუბის ახალი კონსტიტუ-

1940 წლის 24 ოქტომბერს კონსტიტუციით არჩეული კუბელი დიქტატორი ფულსენსიო ბატისტა-ი-სალდივარი თავის ოფისში ფიცს დასვს

მისი ქვეყანა ჰკავდა «უზარმაზარ ხიხინს, სადაც ყველა მოქალაქეს დანა ჰქონდა ყელზე მიჯკანილი»

ცია, რომელიც იმ დროისთვის მთელ დასავლეთ ნახევარსფეროში ყველაზე პროგრესულ დოქტრინად ითვლებოდა.

1941 წელს კუბამ ჯერ იაპონიას, შემდეგ კი გერმანიასა და იტალიასაც ომი გამოუცხადა. ომის წლებში კუნძულის ეკონომიკამ წამოინაჩა, რადგან აშშ-ში ექსპორტირებდა პროდუქციას კვლავ გაუქმდა. ბატისტამ ქვეყანაში მეტ-ნაკლები გასაქმების მისცა დემოკრატიულ სანქციებს. მეორეს მხრივ კი, საკუთარ თავს თავადვე უბოძა გენერლობა. მომდევნო არჩევნებში კენჭისყრის უფლება ბატისტას კონსტიტუციის მიხედვით არ ჰქონდა, ამიტომ კუბიდან წასვლა და მუდმივად ეროვნულ ფლორიდაში ცხოვრება ამჯობინა.

ბატისტა აშშ-ის კონგრესში გამოსვლისას, 1952 წ.

1948 წელს ბატისტა კუბის სენატში ლიბერალური პარტიის სიით შევიდა და კუბაში დაბრუნდა. ამ დროს კუბაში ეკონომიკა ისევ სულს ღაფავდა და მოსახლეობა ისევ შიმშილის პირას იყო. მთავრობა კი რეპრესიებს განაგრძობდა. ვინაიდან მდგომარეობა ისევ დაძაბული იყო და მას კი არჩევნებში მონაწილეობა უნებურად აღარ ჰქონდა, გენერალი ახალი გადატრიალებისთვის მზადებას შეუდგა. მოქმედმა ხელისუფლებამ რაღაც ზომების მიღება კი სცადა, მაგრამ უშედეგოდ — 1952 წლის 9 მარტს, ღამით,

ბატისტას კი არაფერი აღარ დებდა. ვისაც დემოკრატიული უმკლავდებოდა, რეპრესიებით ამარცხებდა. ბატისტამ დიქტატორის კონტინუულობის ლიდერებს კი 30 წლით აუკრძალა კუბის პოლიტიკურ ცხოვრებაში მონაწილეობის მიღება.

1953 წლის არჩევნები გაურკვეველი ვადით გადაიდო. სამაგიეროდ, გამოქვეყნდა 1940 წლის კონსტიტუციის შემცველი დოკუმენტი, რომლის მიხედვითაც ადამიანთა უფ-

ჩრჩხარ ნიქსონი და ბატისტა 1954 წელს ნიქსონის კუბაში ვიზიტისას

სამხედრო ძალა კომუნისტებისგან განდევნა, რომელიც ბატისტა გადმოვიდა და სამხედროებს „პოლიტიკანებისა და თაღლითებისგან სამხედრო ბათივის უფლებების განაწილება“ მოუწოდებდა. ბატისტამ კვლავ არჩევნების მიღებას უარყოფდა. 1953 წელს, ახალგაზრდა რევოლუციონერებმა შეიარაღებული აჯანყება გახდეს, მაგრამ ორსაათიანი ბრძოლის შედეგად მათი უმეტესობა მკვდარი იყო, ცოცხლად გადარჩენილები კი დააპატიმრეს. ბატისტამ კი დააპატიმრეს. ბატისტამ თითო მკვდარი ჯარისკაცის სანაცვლოდ 10 პატიმრის დახვეწა ბრძანა. რევოლუციონერებს მხრებამდე ცოცხლად მარხავდნენ და სამიზნეებად იყენებდნენ, მაღალი შენობების სახურავებიდან ყრიდნენ, ვენებში ჰაერს უშვებდნენ, ასახიჩრებდნენ, ორგანოებს აჭრიდნენ.

ქვეყანაში რეპრესიების ახალი, დაუნდობელი, ეტაპი დაიწყო, მაგრამ ბატისტას ეს მოდა, რომ დაუყოვნებლივ უნდა დაემყარებინა მოჩვენებითი კანონიერება მაინც, ამიტომ 1954 წლის 1 ნოემბრისთვის არჩევნები დაინიშნა. ყველა საარჩევნო უბანს სამხედროები აკონტროლებდნენ. ქვეყანა სამთავრობო ტერორის რეჟიმში გადავიდა. საბოლოოდ ბატისტას ერთადერთმა კონკურენტმა არჩევნების წინასაპირადად დატოვა მოსხანა. არჩევ-

ნების მოსახლეობის 30%-მა მიიღო მონაწილეობა. მიუხედავად ამისა, ამარჩევნებში არჩეულნი სამართლიანად გამოაცხადდა ბატისტას გამარჯვება მიულოცა.

კუბაში პოლიტიკური მკვლელობა ყოველდღიურობად იქცა. ძირითადად, კვლავ კომუნისტები იდევნებოდნენ. ქუჩებში ნანამები ადამიანების გვამები ეყარა. ყოველდღიურად ათასობით „არაკეთილსამიერ“ თანამშრომელს სამსახურიდან აგდებდნენ. 1955 წელს შაქრის ქარხნებში გაფიცვა დაიწყო, გაფიცვას თუთუნის საწარმოებისა და რკინიგზის მუშები, მათგან ბატისტა და წვრილი მოვაჭრეებიც შეუერთდნენ. პოლიცია ისევ დაუნდობლად ხოცავდა გაფიცულებს. მიუხედავად ამისა, რეჟიმის მონაწილეობის რიგები დღითიდღე იზრდებოდა.

ამ დროს ბატისტა, ისევე, როგორც ომის დროს, საკუთარ ჯიბეზე ფიქრობდა. ყველას, ვისაც რამის გაკეთება სურდა ქვეყანაში, მისთვის აქციების პაკეტი და დამატებით თანხა უნდა მიეცა. ერთი სატელეფონო კომპანიისგან ტარიფის მომატებისთვის 3 მილიონი დოლარი და ოქროსგან ჩამოსხმული ტელეფონის აპარატი მიიღო ძველად, მეორისგან — ვერცხლის ღამის ქოთანს. ყველა ბარბატიდან პროცენტის მის სეიფებში მიიღო. ნარკავად მიეღიანებოდა. დიქტატორი იმდენად მიიღიანებოდა, რომ მასთან სტუმრად მყოფი მილიონებიც კი თავს უხერხულად გრძობდნენ.

მისი ქონების შესახებ ზუსტი მონაცემები ამ დრომდე უცნობია. სამაგიეროდ, როგორც ერთი გაზეთი წერდა, მისი ქვეყანა ჰკავდა «უზარმაზარ ხიხინს, სადაც ყველა მოქალაქეს დანა ჰქონდა ყელზე მიჯკანილი».

საკვდელი ნანამებთან რაოდენობა 20 000-ს აჭარბებდა. ამასობაში ფიდელ კასტროს რაზმები ნამდვილ პარტიზანულ არმიად ჩამოყალიბდა. ბატისტას საწინააღმდეგო მოძრაობები უკვე იმდენად მასშტაბური და ინტენსიური გახდა, რომ დიქტატორმა არასასურველი აღსასრულის მოახლოება დაიფიქრა და 1958 წლის 3 ნოემბრისთვის „დემოკრატიული“ არჩევნები დაინიშნა. ამჯერად კანდიდატი მისი ყურმორჩილი მონა, პრემიერ-მინისტრი ანდრეს რივერო იყო. მისი გამარჯვების შემთხვევაში რეალურ მმართველად, ცხადია, კვლავ ბატისტა დარჩებოდა, მაგრამ ხალხი არჩევნებზე არ წავიდა. რივერა მაინც გამოცხადდა პრეზიდენტად, თუმცა ამას მნიშვნელობა აღარ ჰქონდა.

მალე ამბოხებულებმა ყველა ფრონტზე გადამწყვეტი შეტევების გადამწყვეტილება მიიღეს. ამერიკული იარაღის მიწოდებას, ბატისტა ამბოხებულებს მხრებამდე ცოცხლად მარხავდნენ და სამიზნეებად იყენებდნენ, მაღალი შენობების სახურავებიდან ყრიდნენ, ვენებში ჰაერს უშვებდნენ, ასახიჩრებდნენ, ორგანოებს აჭრიდნენ.

ქვეყანაში რეპრესიების ახალი, დაუნდობელი, ეტაპი დაიწყო, მაგრამ ბატისტას ეს მოდა, რომ დაუყოვნებლივ უნდა დაემყარებინა მოჩვენებითი კანონიერება მაინც, ამიტომ 1954 წლის 1 ნოემბრისთვის არჩევნები დაინიშნა. ყველა საარჩევნო უბანს სამხედროები აკონტროლებდნენ. ქვეყანა სამთავრობო ტერორის რეჟიმში გადავიდა. საბოლოოდ ბატისტას ერთადერთმა კონკურენტმა არჩევნების წინასაპირადად დატოვა მოსხანა. არჩევ-

ნების მოსახლეობის 30%-მა მიიღო მონაწილეობა. მიუხედავად ამისა, ამარჩევნებში არჩეულნი სამართლიანად გამოაცხადდა ბატისტას გამარჯვება მიულოცა.

კუბაში პოლიტიკური მკვლელობა ყოველდღიურობად იქცა. ძირითადად, კვლავ კომუნისტები იდევნებოდნენ. ქუჩებში ნანამები ადამიანების გვამები ეყარა. ყოველდღიურად ათასობით „არაკეთილსამიერ“ თანამშრომელს სამსახურიდან აგდებდნენ. 1955 წელს შაქრის ქარხნებში გაფიცვა დაიწყო, გაფიცვას თუთუნის საწარმოებისა და რკინიგზის მუშები, მათგან ბატისტა და წვრილი მოვაჭრეებიც შეუერთდნენ. პოლიცია ისევ დაუნდობლად ხოცავდა გაფიცულებს. მიუხედავად ამისა, რეჟიმის მონაწილეობის რიგები დღითიდღე იზრდებოდა.

ამ დროს ბატისტა, ისევე, როგორც ომის დროს, საკუთარ ჯიბეზე ფიქრობდა. ყველას, ვისაც რამის გაკეთება სურდა ქვეყანაში, მისთვის აქციების პაკეტი და დამატებით თანხა უნდა მიეცა. ერთი სატელეფონო კომპანიისგან ტარიფის მომატებისთვის 3 მილიონი დოლარი და ოქროსგან ჩამოსხმული ტელეფონის აპარატი მიიღო ძველად, მეორისგან — ვერცხლის ღამის ქოთანს. ყველა ბარბატიდან პროცენტის მის სეიფებში მიიღო. ნარკავად მიეღიანებოდა. დიქტატორი იმდენად მიიღიანებოდა, რომ მასთან სტუმრად მყოფი მილიონებიც კი თავს უხერხულად გრძობდნენ.

მისი ქონების შესახებ ზუსტი მონაცემები ამ დრომდე უცნობია. სამაგიეროდ, როგორც ერთი გაზეთი წერდა, მისი ქვეყანა ჰკავდა «უზარმაზარ ხიხინს, სადაც ყველა მოქალაქეს დანა ჰქონდა ყელზე მიჯკანილი».

საკვდელი ნანამებთან რაოდენობა 20 000-ს აჭარბებდა. ამასობაში ფიდელ კასტროს რაზმები ნამდვილ პარტიზანულ არმიად ჩამოყალიბდა. ბატისტას საწინააღმდეგო მოძრაობები უკვე იმდენად მასშტაბური და ინტენსიური გახდა, რომ დიქტატორმა არასასურველი აღსასრულის მოახლოება დაიფიქრა და 1958 წლის 3 ნოემბრისთვის „დემოკრატიული“ არჩევნები დაინიშნა. ამჯერად კანდიდატი მისი ყურმორჩილი მონა, პრემიერ-მინისტრი ანდრეს რივერო იყო. მისი გამარჯვების შემთხვევაში რეალურ მმართველად, ცხადია, კვლავ ბატისტა დარჩებოდა, მაგრამ ხალხი არჩევნებზე არ წავიდა. რივერა მაინც გამოცხადდა პრეზიდენტად, თუმცა ამას მნიშვნელობა აღარ ჰქონდა.

მალე ამბოხებულებმა ყველა ფრონტზე გადამწყვეტი შეტევების გადამწყვეტილება მიიღეს. ამერიკული იარაღის მიწოდებას, ბატისტა ამბოხებულებს მხრებამდე ცოცხლად მარხავდნენ და სამიზნეებად იყენებდნენ, მაღალი შენობების სახურავებიდან ყრიდნენ, ვენებში ჰაერს უშვებდნენ, ასახიჩრებდნენ, ორგანოებს აჭრიდნენ.

ქვეყანაში რეპრესიების ახალი, დაუნდობელი, ეტაპი დაიწყო, მაგრამ ბატისტას ეს მოდა, რომ დაუყოვნებლივ უნდა დაემყარებინა მოჩვენებითი კანონიერება მაინც, ამიტომ 1954 წლის 1 ნოემბრისთვის არჩევნები დაინიშნა. ყველა საარჩევნო უბანს სამხედროები აკონტროლებდნენ. ქვეყანა სამთავრობო ტერორის რეჟიმში გადავიდა. საბოლოოდ ბატისტას ერთადერთმა კონკურენტმა არჩევნების წინასაპირადად დატოვა მოსხანა. არჩევ-

აიგან ალ-ზავაჰირი — ალ ქაიდას გონება

ექსპერტები ირწმუნებიან, რომ 2007 წლიდან იგი ალ ქაიდას ლიდერი გახდა, ბენ ლადენი კი მხოლოდ ორგანიზაციის სიმბოლოს წარმოდგენდა. მანამდე მშობლიურ ეგვიპტეში ტერორისტულ დაჯგუფება „ისლამურ ჯიჰადს“ ედგა სათავეში და უამრავი ტერორისტული აქტის განხორციელებისთვის სამშობლოში სასიკვდილო განაჩენიც გამოუტანეს. გეგმავდა რა ყველა ტერორისტულ ოპერაციას, მათ შორის 2001 წლის 11 სექტემბერისასაც, მას ალ ქაიდას გონება უნოდეს.

აიგან მუჰამედ რაბაიე ალ-ზავაჰირი 1951 წლის 19 ივნისს ეგვიპტის ქალაქ გიზაში დაიბადა. მისი მშობლები რაბი ალ-ზავაჰირი და უმამია აზ-ზამი ეგვიპტის ცნობილი გვარების შთამომავლები იყვნენ. აიგანის პაპა (დედის მხრიდან) აბდ ალ-ვაჰაბ აზ-ზამი ქაიროს უნივერსიტეტს ედგა სათავეში, იყო ეგვიპტის ელჩი პაკისტანში, საუდის არაბეთსა და იემენში, მოგვიანებით კი მეფე საუდის უნივერსიტეტი დააარსა. აიგანის მამის ოჯახში კი, ძირითადად, მედიცინის დარგის წარმომადგენლები იყვნენ, თავად რაბი ალ-ზავაჰირი ქაიროს უნივერსიტეტის სამედიცინო სკოლაში ასწავლიდა. მამის მხრიდანვე აიგანი შიხ ალ-ახმად ალ-ზავაჰირის, ქაიროს უმთავრესი მამი-თის ალ-ზავაჰირის იმამის შვილიშვილი გახლდათ.

სამშალო განათლების მიღების შემდეგ აიგანი სამედიცინო სკოლაში და ქაიროს უნივერსიტეტში ქირურგიის პროფესიას დაეუფლა და სამედიცინო განხილვებში სამხედრო ექიმად მუშაობდა; მოგვიანებით საკუთარი სამედიცინო კლინიკაც გახსნა. 1978 წელს ალ-ზავაჰირი ქირურგიის მაგისტრის დიპლომს მიიღო. იგი ჯერ კიდევ 14-15 წლის ასაკში შეუერთდა ისლამურ დაჯგუფებას, რომლის მიზანი გამაღ აბდ ალ-ნასირის ხელისუფლების დახრება იყო. 1974 წელს ეს ორგანიზაცია 40-მდე ადამიანს ითვლიდა, 1975 წელს კი ალ-ზავაჰირი მისი მეთაური გახდა. 1978 წელს ალ-ზავაჰირმა ცოლად შეირთო ურისტიანი ოჯახის წარმომადგენელი, ფილოსოფოსი და რელიგიოზოზოგიტი მამი აზ-ზავაჰირი.

70-იანი წლების დასასრულს ალ-ზავაჰირის დაჯგუფება სხვებთან ერთად შეუერთდა 1974 წელს შექმნილ ორგანიზაციას „ისლამურ ჯიჰადს“ და ამით მეორე ძლიერ დაჯგუფებას „ალ-გამა ალ-ისლამიას“ დაუპირისპირდა. „ისლამური ჯიჰადის“ მიზანი იყო ელიტური მთავრების თემოკრატის დახრება, რაც მომავალში არაბული სამყაროს მოედლებად გამოგვარდებოდა. რაც შეეხება მიზნის მიღწევის საშუალებებს, ალ-ზავაჰირი რაც შეიძლება ნაკლები სისხლისღვრის მომხრე იყო. 1980 წელს, ავღანეთში საბჭოთა ჯარის შესვლიდან ცოტა ხნის შემდეგ, ალ-ზავაჰირს პაკისტანში წასვლა და ავღანელი ლტოლვილების დახმარება შესთავაზეს. დათანხმდა, როგორც მოგვიანებით თავად ამბობდა, ძირითადად იმის გამო, რომ ეგვიპტის უდაბნოები პარტიზანული ომისთვის მეტად მოუხერხებელი იყო. პაკისტანში ოთხი თვე იმუშავა ნიუტონის ნახევარმთვარის საზოგადოებაში და ამ პერიოდში რამდენჯერმე ეწვია ავღანეთში მოჯაჰედების ბანაკებს. ამ დროს ალ-ზავაჰირი უკვე აცხადებდა, რომ მისი მიზანი იყო ისლამური ომის დასაწყისი და ავღანეთში მოჯაჰედების დახმარება.

2001 წელს ალ ქაიდას ლიდერების ხელში ჩასაგდებად ჩატარებული ნარკოტიკული საფორსირების შედეგად აშშ-ში დახრებული ალ-ზავაჰირის ცოლი და სამი შვილი დახოცეს

1990-იანი წლების დასაწყისში ალ-ზავაჰირი, სავარაუდოდ, ევროპაში, შვეიცარიაში, ცხოვრობდა და აშშ-შიც ჩაღწეულია. 1991 წელს მან ეგვიპტეში გაემგზავრა ნიგერი, მხარე მოსამართლე, რომელიც მისი უნდადამტკიცებელი იყო. შემდეგ მან პრეზიდენტმა პოსტზე მუშაობა დაიწყო და დააპატიმრა, როგორც მეთქმულე ბაში ექვმიტანის. იცოდა რა ინგლისური ენა, იარაღის უკანონო შენახვისა და ტერორისტთა საწვრთნელი ბანაკების ორგანიზებისთვის ბრალდებას ალ-ზავაჰირმა დააკვეთა სახელით სასამართლოზე წარსულიდან გამომდინარე. მამინე მანამდე მისი უნდადამტკიცებელი იყო. შემდეგ მან პრეზიდენტმა პოსტზე მუშაობა დაიწყო და დააპატიმრა, როგორც მეთქმულე ბაში ექვმიტანის. იცოდა რა ინგლისური ენა, იარაღის უკანონო შენახვისა და ტერორისტთა საწვრთნელი ბანაკების ორგანიზებისთვის ბრალდებას ალ-ზავაჰირმა დააკვეთა სახელით სასამართლოზე წარსულიდან გამომდინარე.

1990-იანი წლების პირველ ნახევარში ალ-ზავაჰირი ბევრს მოგზაურობდა. სწორედ ამ მოგზაურობის პერიოდში ბანაკებში ტერორისტთა საწვრთნელი ბანაკების სისტემა ჩამოყალიბდა, მასობრივი განადგურების იარაღის წარმოება დაიწყო და გაკვირა გზები ნარკოტიკების და ფულის მოძრაობისთვის. ამის შემდეგ სამი საწვრთნელი ბანაკი მოსამართლე იქმნებოდა. შემდეგ ბენ ლადენთან ერთად სუდანში დასახლდა და „ისლამური ჯიჰადის“ რეორგანიზაციას შეუდგა. მიუხედავად იმისა, რომ ალ-ზავაჰირი ბენ ლადენისთვის იდეოლოგიური საყრდენი იყო, „ალ-გამა ალ-ისლამიას“ დამფუძნებლის გამოც უკანასკნელი „ისლამური ჯიჰადის“ დაფინანსებას არ ჩქარობდა. ორგანიზაცია, რომლის მეთაურიც სალარუს ნაბარცვიტი შიხაბუდინ კატაგორიული წინააღმდეგობა აცხადებდა, მისი მხარე არ იყო. ორგანიზაციის მეთაურიც სალარუს ნაბარცვიტი შიხაბუდინ კატაგორიული წინააღმდეგობა აცხადებდა, მისი მხარე არ იყო.

სის, ლიბანის, ფილიპინების, ტაჯიკეთის, აზერბაიჯანის, ბანგლადეშის, ჩეჩნეთის, ქაშმირისა და პალესტინის ისლამისტურ ორგანიზაციებს „საერთაშორისო ისლამურ ფრონტში“ ჯიჰადი ებრძოდა. მისი მიზანი იყო ისლამური ომის დასაწყისი და ავღანეთში მოჯაჰედების დახმარება. იგივე ორგანიზაციის მეთაურიც იყო ალ-ზავაჰირი. მისი მიზანი იყო ისლამური ომის დასაწყისი და ავღანეთში მოჯაჰედების დახმარება. იგივე ორგანიზაციის მეთაურიც იყო ალ-ზავაჰირი.

90-იანი წლების პირველ ნახევარში ალ-ზავაჰირი ბევრს მოგზაურობდა. სწორედ ამ მოგზაურობის პერიოდში ბანაკებში ტერორისტთა საწვრთნელი ბანაკების სისტემა ჩამოყალიბდა, მასობრივი განადგურების იარაღის წარმოება დაიწყო და გაკვირა გზები ნარკოტიკების და ფულის მოძრაობისთვის. ამის შემდეგ სამი საწვრთნელი ბანაკი მოსამართლე იქმნებოდა. შემდეგ ბენ ლადენთან ერთად სუდანში დასახლდა და „ისლამური ჯიჰადის“ რეორგანიზაციას შეუდგა. მიუხედავად იმისა, რომ ალ-ზავაჰირი ბენ ლადენისთვის იდეოლოგიური საყრდენი იყო, „ალ-გამა ალ-ისლამიას“ დამფუძნებლის გამოც უკანასკნელი „ისლამური ჯიჰადის“ დაფინანსებას არ ჩქარობდა. ორგანიზაცია, რომლის მეთაურიც სალარუს ნაბარცვიტი შიხაბუდინ კატაგორიული წინააღმდეგობა აცხადებდა, მისი მხარე არ იყო. ორგანიზაციის მეთაურიც სალარუს ნაბარცვიტი შიხაბუდინ კატაგორიული წინააღმდეგობა აცხადებდა, მისი მხარე არ იყო.

1995 წელს „ისლამური ჯიჰადი“ ეთიოპიაში ვიზიტის დროს ეგვიპტის პრეზიდენტ მუბარაკს დაესხა თავს, რამაც ეგვიპტეში მასობრივი რეპრესიები გამოიწვია. 60 ათასამდე ისლამისტი ამ რეპრესიების მსხვერპლი გახდა, პასუხად „ისლამურმა ჯიჰადმა“ პაკისტანში ეგვიპტის საელჩო ააფეთქა და 16 ადამიანი იმსხვერპლა. 1996 წლის 1 დეკემბერს ალ-ზავაჰირი სამ დახრების შემთხვევაში დააპატიმრა. მასზე ალ-ზავაჰირის სხვა დახრების 26 შემთხვევის ლიდერი გამოცხადდა.

1998 წელს ალ-ზავაჰირი ერაყში ჩავიდა და ვიცე-პრეზიდენტისგან ჯიჰადისთვის 300 ათასი დოლარი მიიღო. ამავე პერიოდში იგი „ისლამური ჯიჰადის“ მიზნებისთვის ქიმიური და ბიოლოგიური იარაღის შექმნაზე მუშაობდა. პარალელურად ბევრს მოგზაურობდა და ფინანსების მოძიების მიზნით სხვადასხვა ისლამისტურ დაჯგუფებებთან კავშირებსაც ამყარებდა. 2000 წლის ზაფხულში საუდის არაბეთის, კუვეითისა და ბრიტანეთის გამოქონალი ისლამისტიკური ავღანეთში გადსავლისკენ მოუწოდებდა. 2000 წლის ოქტომბერში იემენის ადენის პორტში ამერიკული „კოულის“ აფეთქება ალ-ზავაჰირის ჩაურევლად არ მომხდარა. ამ პერიოდში იგი უკვე მეორე კაცი იყო ალ ქაიდას მეთაური. 2001 წელს ბენ ლადენის დახრების ქორწინების შემდეგ ალ-ზავაჰირი „ისლამური ჯიჰადის“ და ალ ქაიდას ფორმალურად დახრების მეთაურიც გახდა, ალ-ზავაჰირი კი განსვლდა ამ ბაჰაჰის მეთაურის „გონება“, რომელიც უკლებლივ ყველა

1988 წელს ალ-ზავაჰირი ავღანეთის ომის ვეტერანების გაერთიანებით ალ ქაიდას შექმნაში მონაწილეობდა. მისი ავღანური სახელი აბდელ მუიზი იყო.

1993 წელს „ისლამურმა ჯიჰადმა“ ეგვიპტეში ორი ტერაქტი განახორციელა — თავს დაესხნენ შინაგან საქმეთა მინისტრ ჰასან ალფის და პრემიერ-მინისტრ ატფუ სედკის. მეორე თავდასხმა 12 წლის გოგონა ემსხვერპლა და, როგორც ცნობილია, ალ-ზავაჰირი მოგვიანებით მის ოჯახს ფინანსურ ანაზღაურებას სთავაზობდა. ამავე პერიოდში ეგვიპტის მთავრობამ ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზას დაიწყო და მისი 300 წევრი გაასამართლეს. უნდა აღინიშნოს, რომ „ისლამური ჯიჰადის“ არის ერთ-ერთი პირველი ორგანიზაციის მეთაურიც იყო ალ-ზავაჰირი. მისი მიზანი იყო ისლამური ომის დასაწყისი და ავღანეთში მოჯაჰედების დახმარება. იგივე ორგანიზაციის მეთაურიც იყო ალ-ზავაჰირი.

1998 წელს ალ-ზავაჰირი ერაყში ჩავიდა და ვიცე-პრეზიდენტისგან ჯიჰადისთვის 300 ათასი დოლარი მიიღო. ამავე პერიოდში იგი „ისლამური ჯიჰადის“ მიზნებისთვის ქიმიური და ბიოლოგიური იარაღის შექმნაზე მუშაობდა. პარალელურად ბევრს მოგზაურობდა და ფინანსების მოძიების მიზნით სხვადასხვა ისლამისტურ დაჯგუფებებთან კავშირებსაც ამყარებდა. 2000 წლის ზაფხულში საუდის არაბეთის, კუვეითისა და ბრიტანეთის გამოქონალი ისლამისტიკური ავღანეთში გადსავლისკენ მოუწოდებდა. 2000 წლის ოქტომბერში იემენის ადენის პორტში ამერიკული „კოულის“ აფეთქება ალ-ზავაჰირის ჩაურევლად არ მომხდარა. ამ პერიოდში იგი უკვე მეორე კაცი იყო ალ ქაიდას მეთაური. 2001 წელს ბენ ლადენის დახრების ქორწინების შემდეგ ალ-ზავაჰირი „ისლამური ჯიჰადის“ და ალ ქაიდას ფორმალურად დახრების მეთაურიც გახდა, ალ-ზავაჰირი კი განსვლდა ამ ბაჰაჰის მეთაურის „გონება“, რომელიც უკლებლივ ყველა

ალ-ზავაჰირის დახრების შემდეგ მის ადგილსამყოფელზე მხოლოდ ლეგენდები ისმის. ამბობდნენ, რომ იგი ბენ ლადენის პირადი ექიმი, ალ ქაიდას ფინანსურ ოპერაციებს ხელმძღვანელობს და სადაც ავღანეთ-პაკისტანის საზღვარზე იმალდება. მუდმივად ავ ზავნიდა აუდიოჩანაწერებს მასმედიისთვის სხვადასხვა მონოდეკლებით. ერთ-ერთ ასეთ ჩანაწერში ისლამისტიკის ავღანეთსა და ერაყში აშშ-ის დამარცხებაზე მოულოცა. საგარეოდ, ალ-ზავაჰირი იდგა 2007 წელს ცნობილი პაკისტანელი პოლიტიკოსის ბენაზირ ბჰუტოს მკვლელობის უკან. ამერიკის სპეცსამსახურის დახრების მეთაურიც იყო ალ-ზავაჰირი. მისი მიზანი იყო ისლამური ომის დასაწყისი და ავღანეთში მოჯაჰედების დახმარება. იგივე ორგანიზაციის მეთაურიც იყო ალ-ზავაჰირი.

2000 წლის ოქტომბერში იემენის ადენის პორტში ამერიკული „კოულის“ აფეთქება ალ-ზავაჰირის ჩაურევლად არ მომხდარა. ამ პერიოდში იგი უკვე მეორე კაცი იყო ალ ქაიდას მეთაური. 2001 წელს ბენ ლადენის დახრების ქორწინების შემდეგ ალ-ზავაჰირი „ისლამური ჯიჰადის“ და ალ ქაიდას ფორმალურად დახრების მეთაურიც გახდა, ალ-ზავაჰირი კი განსვლდა ამ ბაჰაჰის მეთაურის „გონება“, რომელიც უკლებლივ ყველა

ორი ქვული — ორი სხვა

მას შემდეგ, რაც გოხნარიდან შემოვედით თრიალეთში, კარგი იქნება, თუ ალგეთის სათავეებიდანაც გადმოვალთ ამ მხარეში, რომელსაც კლდეკარი იცავს. აღსანიშნავია, რომ აქვე შემოდის თემის სათავეებიდან, ანუ შიდა ქართლიდან, რკონზე გამოშვებული გზაც. კლდეკარიდან სამხრეთით პირველი სოფელი ჩოლმანია, მომდევნო კი — ლივადი, რომელსაც ძველად ახოტი უნდა რქმეოდა. ახლა აქ, XIX საუკუნეში ჩამოსახლებულ ურუმ-ბერძენთა გვერდით, სვანეთიდან მოსული ქართველობაც დამკვიდრდა. სოფლის თავში, ბორცვზე, წამომართულია ურუმთა მიერ გადაწყობილი ძველი ქართული ტაძარი (ნაგებია რუხი ტუფის ქვით).

იმერის ეკლესიისა არ იყოს, ურუმებს აქაც სამნავიანად უქცევიათ დარბაზული ეკლესია და აღმოსავლეთიდან ნახევარწრიული აფსიდი მიუდგამთ. ურუმებს ცდა არ დაუკლიათ ქართული კვალის გასაქრობად. კედლების გადნეობას ვინ ჩივის, მთლიანადაა შეცვლილი სარკმლები და პორტალები, რომლებზეც, ქართული ტრადიციის მიხედვით, აუცილებლად იქნებოდა ქტიტორული, დათარიღებული წარწერა. ჩვენი წინაპრების ნაღვანი, ისევე როგორც ურუმთა მიერ თრიალეთში გადაკეთებულ ბევრ სხვა ეკლესიაში, აქა-იქ უაზროდ გაფანტულ წარწერათა ფრაგმენტებიდან გამოკრთის. ლივადის ტაძრის მთავარი წარწერა იქა თავედავირია ჩადგმული სამხრეთ სარკმლის სიახლოვეს: **„წმიდაო თევდორე, შეიწყალე ვარდა — ძე მონისა ზვიადისაი — ერისთავთ-ერისთავისაი“**.

ეს ძალიან საინტერესო და ფასეული წარწერა ისტორიისათვის. საქმე ის არის, რომ ზვიადის სახელით ჩვენში ცნობილია ის ერისთავთ-ერისთავი, რომელიც ბაგრატ III-მ დააწინაურა. ეს გახლავთ ამირსპასალარი ზვიად მარუშისაი, ანუ მარუშის ძე. იგი, ჩვენი ვარაუდით, საქართველოს გაერთიანების მთავარი ინიციატორის, ქართლის დიდი ერისთავის, იოანე მარუშისძის, შვილი უნდა იყოს. სწორედ ერისთავთ-ერისთავმა ზვიადმა მიაბარა ბედიის მონასტერს თავისი აღმზრდელის, გაერთიანებული საქართველოს მეფის ბაგრატ III-ის ნუშტი. ამის შემდეგ ზვიად მარუშისაი, გიორგი პირველის მხარდამხარ, ებრძვის ბიზანტიელებს, მაგრამ 1022 წელს, ნაგებული ომის დროს, ტყვეობაში მოხვდება.

მიზეზი უცნობია, მაგრამ 1023 წელს გიორგი პირველს რომ შეუპყრია ზვიად ერის-

თავი, ამას გომარეთის „კუხის ღვთისმშობლის“ ტაძრის წარწერა ადასტურებს. ჩნდება შეკითხვა: როგორ მოხდა, რომ კლდეკარის ერისთავთა სამართავ ქვეყანაში სხვა ერისთავის შვილის — ვარდა ზვიადის ძის — დღეგრძელობისა თუ მოხსენიების მიზნით აიგო ეკლესია? საგარაუდოა, რომ, ეს ამბავი უნდა მომხდარიყო 989 და 1014 წლებს შორის, გიორგი I-ის გამეფებამდე, როცა კლდეკარის საერისთავო დროებით ჩამოერთვათ ბაღვაშებს. აი, რამდენ რამეს გვეუბნება ლივადის ტაძრის ეს 2-სტრიქონიანი მოკლე წარწერა!..

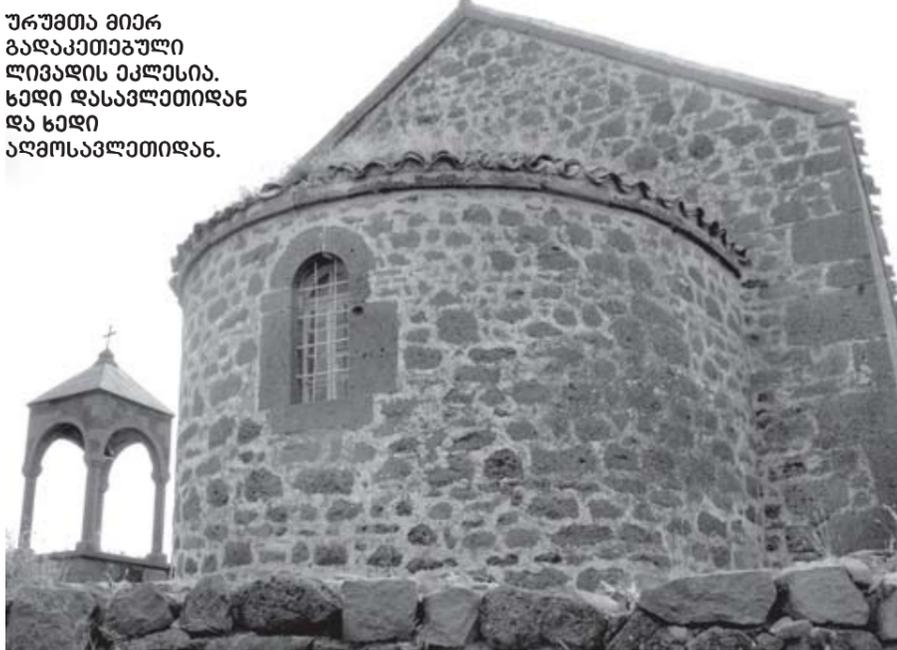
ლივადს ქვევით სოფელი არჯევან-სარვანია, რომელსაც ეს სახელწოდება არჯევანის მთის გამო მიუღია. ადრე ლივადს, ვახუშტი ბატონიშვილის რუკის მიხედვით, მგონი, „ლურჯი საყდარი“ უნდა რქმეოდა. სოფელში თავდაპირველად ის ნაეკლესიარი ვნახეთ და გადავიდეთ, რომლისგანაც მხოლოდ კედლების ქვედა, თლილი, გიგანტური ლოდებია გადარჩენილი.

მეორე ეკლესია ოდნავ ზევით დგას და ახალი აღდგენილია. იგი არასდროს და არავის გადაუკეთებია (ამის მიზეზს ქვევით შევითვალთ). ტაძარი რუხი, მოლურჯო ქვითაა ნაგები და სიგრძეში 9 მეტრს ოდნავ აღემატება. სოფელში დამონებული რამდენიმე ძველი ნატაძრალის ფაქტი და თვით ამ საყდრის უნიკალურად გათლილი პერანგი იმას გვეუბნება, რომ ლურჯი მონასტერი დიდი ქრისტიანული ტრადიციების მქონე სოფელი ყოფილა.

ვეება კვადრებით აგებული ეკლესიის აღმოსავლეთ ფასადზე (მოჩუქურთმებული სარკმლის მარცხნივ) არსებული წარწერა გვეუბნება: **„სახელითა ღმრთისაითა და მეოხებითა წმიდისა ღმრ-**

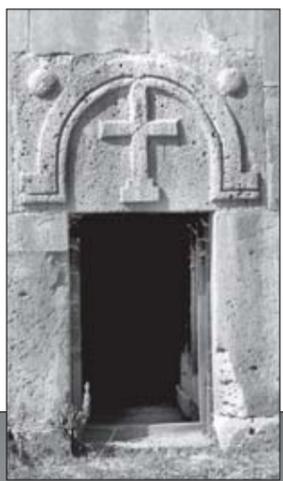

ურუმთა მიერ გადაკეთებული ლივადის ეკლესია. წიდი დასავლეთიდან და ხაღი აღმოსავლეთიდან.

თისმშობლისაითა აღვაშენე ეს წმიდაი ეკლესიაი მე მექარვე და შვილთა მისთა, სიგლახაკითა ჩუენით, გიორგი მეფეთა მეფობასა შიგან, სალოცველად მეფობისა მათისა“.

წარწერაში პირის ნიშნები არეული კია, მაგრამ ეს დათარიღებაში ხელს არ გვიშლის. ტექსტში, რომელშიც პირველად გვხვდება კაუნიკალურად გათლილი პერანგის სახელი მექარვე, ნათქვამია, რომ ტაძარი მეფეთ-მეფეთა გიორგის ზეობაში აშენებულია. ერთიან საქართველოს 5 მეფე გიორგი ჰყავდა. ვინ

არჯევან-სარვანის დაზარალებული და გადარჩენილი ეკლესიები

ფელში უმეტესად თურქმანულენოვანი მოსახლეობაა. როდის გამოჩნდა იგი აქ? ამ შეკითხვაზე ზუსტ პასუხს იძლევა სოფლის მკვიდრი, ასაკოვანი და საკმაოდ დაკვირვებული კაცი ორუჩალ იბრაგიმ-ოლი ალაგეზოვი:

— წინაპართან დატოვებული გადმოცემა ზუსტად გვეუბნება, რომ ჩვენ ყველანი აქ 1724-1725 წლებში გადმოვსახლდით დღევანდელი მარნეულის რაიონის ტერიტორიიდან. მაშინ აქ კაცის ჭაჭანება არ იყო და მხოლოდ ტაძრები დაგვხვდა. ქართველები აქედან დასავლეთით, მაღალი მთის ორ სოფელში რეხასა და ხანდოში ცხოვრობდნენ. მათ ახლანდელ ბორჯომის რაიონთან და იქაურ ბატონებთან უფრო ჰქონდათ ურთიერთობა, ვიდრე თრიალეთთან. ეს იმიტომ, რომ ორივე სოფელი გუჯარეთს ემეზობლება.

სომხები და ურუმები, ანუ ბერძენები, როგორც საკუთარ თავს უწოდებენ ისინი რატომღაც, აქ 180 წლის წინათ ჩამოსახლან რუსების გენერალმა პასკევიჩმა. ძალიან ვწუხვარ, რომ ქართულად ვერ ვსაუბრობ, მაგრამ თქვენი ლაპარაკი კარგად მესმის. აი, ჩემი შვილი ახმედი კი ქართულადც ისევე საუბრობს, როგორც აზერბაიჯანულად, თბილისში დაამთავრა უმაღლესი და ქართულ სახელმწიფოს ერთგულად ემსახურება. შეიძლება გაგიკვირდეთ, მაგრამ ჩვენ დიდ პატივს ვცემთ თქვენს ეკლესიებს. მე რა, რომ სხვა რწმენა გვაქვს. თქვენი ეკლესია, ისევე როგორც ჩვენი მეჩეთი, ღმერთის სახლია. წყულომც იყოს ის მუსულმანი, რომელიც ამ საყდრებიდან თუნდაც ერთ კენჭს გამოიტანს, ანდა საქონელს მიუშვებს სიახლოვეს...
ალაგეზოვის ნაუბარი ასე ვრცლად და ზუსტად იმიტომ მოვიტანეთ, რომ იგი სიმართლეა. ბორჩალოელები უამრავი მომხვედურისაგან, ბოლოს კი ლეკთა თარეშისაგან დაცლილ თრიალეთში მაშინ დასახლეს, როცა აქედან ქართველობა აყრილი იყო. ვინ-ვინ და, ბორჩალოელები ამაში უდანამაულონი არიან.

არჯევან-სარვანიდან გზა სამხრეთ-დასავლეთით მიემართება და 3-4 კილომეტრში სოფელი ბაშკოი იწყება, რომელსაც სულ ახლახან ძველი ქართული სახელი — ბარეთი ალუდგინეს. იგი ბარეთის ტბის დასავლეთითაა. კიდევ უფრო ქვევით დიდი სოფელი ბეშთაშენია, რომელსაც ვახუშტი ბატონიშვილის დროს ბეშქენაშენი ერქვა. ამავე სახელწოდებისა ყოფილა მთელი ის ხეობა, რომელსაც ამ მოგზაურობისას მოვუყვებოდი ჩრდილოეთიდან. ბეშთაშენიდან მეზობელ ერან-თურანში გადადის გზა, მაგრამ ყველაფერი ეს მომდევნო მოგზაურობათა თემაა.

ბაშკოიის ავტორის ფოტოები

ასალქაქი და სერთვისი

გაბრიელა. დასაწყისი №36

პასკევიჩმა მოითხოვა ყველა წერილმანი რეზერვის მასთან გაგზავნა ყულაისა და ქარავან-სარაის უღელტეხილის გავლით, მათთან შეხვედრა მას ახალციხის ოლქში ჰქონდა გათვლილი. ყარსსა და ახალციხეს შორის ორი გზა არსებობდა: ერთი არდალანის, მეორე ახალქალაქის გავლით. რუსეთის საზღვართან და რეზერვ ქალებთან ახლოს რომ ყოფილიყო, პასკევიჩმა მეორე გზა აირჩია. ამასთან, ამ გზას ერთი მხრიდან ჩაღდირის ტბა იფარავდა და მცირერიცხოვან რუსთა ჯარს ფლანგებიდან შეტევის შიშის გარეშე შეეძლოთ წინსვლა. ახალქალაქის დამხობა სტრატეგიული თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი იყო, რამეთუ ციხესიმაგრე ორი გზის (საქართველოსა და ახალციხისაკენ მიმავალი) შესაყარზე იდგა.

მონინალმდეგისათვის რომ დაემალა განზრახვა, 12 ივლისს პასკევიჩმა თავისი მოქმედი კორპუსი ერთი გადასასვლელით წინ წასწია არზრუმის გზაზე და დადგა სოფელ თექმესთან. რუსების გამოჩენამ ისე შეაშფოთა თურქთა მეთაური კიოს მუჰამედ-ფაშა, რომ კვლავ არზრუმისაკენ დაიხია. დატოვა რა პოზიციებზე თავისი ჯარის ნაწილები, პასკევიჩი უკან დაბრუნდა. რუსული კორპუსის მთელი შემადგენლობა 17 ივლისსათვის ახალქალაქის გზას დაადგა. გამოსვლის წინ ყარსის მოსახლეობის დეპუტაციამ რუსის ჯარების მეთაურს გულთბილი მადლობა გადაუხადა მოსახლეობისადმი მშვიდობიანი დამოკიდებულებისათვის.

კიდევ ომის დასაწყისში რამდენიმე დონის კაზაკი გუზრებში გაგზავნეს. გზად ფაფახიანებს გადაეყარნენ. სროლის შედეგად მხოლოდ ორი კაზაკი გადაარჩა. ისინი ტყვედ წაიყვანეს და ყარსში 4 მანეთად მიჰყიდეს ვილაჯ აჭარელ ბეგს. ტყვეები არც ისე ცუდად ცხოვრობდნენ თავიანთი პატრონის ხელში, მაგრამ როგორც კი შესაძლებლობა მიეცათ, გამოიპარნენ. დღისით იმალეობდნენ, ღამით გაურკვეველი მიმართულებით მიდიოდნენ. ამგვარად აღმოჩნდნენ ჩაღდირის ტბასთან (რაც ძალამ მოიყვანა ისინი რუს ჯარისკაცებთან). პასკევიჩმა ბრძანა, კაზაკებისათვის მიეცათ ცხენები, იარაღი და უხვად დაასაჩუქრა ფულითაც.

მთიდან დაშვების შემდეგ რაზმმა სოფელ გენდარში გაათია ღამე. მონინალმდეგე არ ჩანდა, მხოლოდ თათართა ოთხსაკაცინამა ცხენოსანმა რაზმმა გააიარა სიმაღლის შემოგარენში, რომელიც აქ რუსთა კორპუსზე სათვალთვლოდ დარჩენილიყო. ღამემ მშვიდად ჩაიარა. 23 ივლისს, სანამ მდინარე გენდერ-სუზე გადადიოდნენ, პასკევიჩმა ავანგარდის ნაწილთან ერთად პირადად მოახდინა ციხესიმაგრის დაზვერვა. მას გარშემოვლებული ჰქონდა ქვის მაღალი გალავანი საბრძოლო ქონებებითა და კოშკებით, მაგრამ არ ჰქონდა თხრილები. ციხესიმაგრის სამი ჭიშკარი გადიოდა სამხრეთით, ჩრდილოეთით და დასავლეთით. ისინი ფლანგების დაცვის ფუნქციას ასრულებდა და ორივე მხრიდან ჩახერგილი იყო უზარმაზარი ქვებით. ფაქტობრივად, ციხიდან გასასვლელი აღარ არსებობდა, იერთი კი მიტოვებულს ჰგავდა. საათზე მეტხანს დადიოდნენ რუსი პატრულები გალავნის შორიხალოს, მაგრამ ამოდ, ციხეში კაცის ჭაჭანეთუ არ იყო. მაგრამ წამოვიდა თუ არა რუსული კოლონები, ბასტიონის ერთ-ერთ კუთხეში თურქეთის დროშა აღიმართა, ქვემეხებთან კი ადამიანები გამოჩნდნენ. ისინი უფრო მშვიდობიან მოსახლეებს ჰგავდნენ, ვიდრე მეომრებს.

თან ოთხმა თურქმა გამართა მათთან მოლაპარაკება. რამდენიმე წუთში უკან დაბრუნდა პასკევიჩის ხალხი და თურქების მოულოდნელი პასუხი მოუტანა: მოჰკმეძებით, მაგრამ არ დაგნებდებით. ჩვენ არ ვბაპართ არც ერევის და არც ჭარის მცხოვრებლებსო. ადრეც დადიოდა ხმა, რომ ახალქალაქში ათასი თავზე ხელაღებული თურქია, რომლებიც ციხესიმაგრეში მოსვლას არ აპირებენ და სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლისთვის მზად არიანო. ეს ჭორი გამართდა. პასკევიჩმა გადაწყვიტა, შტურმის ნაცვლად სიმაგრე ალყაში მოექცია და დაეგომბა.

მდინარე გენდარ-სუს მხრიდან გუდოვიჩი უტევდა. იქვე სამხაზევი ვერსის მოპოვებით — გრაფ პასკევიჩის კორპუსი. დაღამდა თუ არა, გენერალ კოროლიკოვის კოლონა მიუახლოვდა ციხესიმაგრეს. რუსთა ჯარის მის გარშემო პოზიციებს იმავრებდა. ეს შეუმჩნეველი არ დარჩენიათ თურქებს. უკვე განთიადზე მყუდროება მოლას ხმამ დაარღვია. თურქებს თეთრი ტანსაცმელი ეცვათ ნიშნად იმისა, რომ სიკვდილზე მიდიოდნენ. მათი ერთსაათიანი ლოცვისთვის ხელი არავის შეუშლია. დაასრულეს რა თავიანთი საქმე, თურქებმა ცეცხლი გახსნეს — პირველი ბომბე-

პოლკოვნიკმა ბოროდინმა კიდევ ერთხელ გაგზავნა ჯარისკაცები დანებების მოთხოვნით და კიდევ ერთხელ შეწყდა ცეცხლი. მოულოდნელად ამ დროს მოედანზე გამოჩნდა ფარხატ-ბეგი, გარნიზონის უფროსი და თურქებს თავიანთი მოვალეობა და დადებული ფიცი შეასხენა. ეს იყო უკანასკნელი ძალების მოკრება თურქთა მხრიდან, მაგრამ ქალაქის თავზე ტყეების ნვიმამ შეაშინა მისი დამცველები. გარნიზონის ნაწილი გარბოდა — მაღალი კედლებიდან თოკებით ეშვებოდა მდინარე ტობოვანის ხეობაში. ორი ასეული ფეხდაფეხ მიჰყვა გაქცეულებს. დანარჩენები შეტევაზე გადასვლისთვის მოემზადნენ. თურქე იმ მომენტში, როცა ჯარისკაცები (რომელთაც არ ჰქონდათ სპეციალური კიბეები კედლებზე ასასვლელად) შეჩერდნენ, ერთმა მედოლმა შეამჩნია ჩამოშვებული თოკები, რომელთა საშუალებით თვითონ თურქები გაიქცნენ და თავს უშველეს. ამ თოკებით ბარონ ოსტან-კასენი, პოლკოვნიკი ბოროდინი და მათთან ერთად შირვანთა ორი ასეული სწრაფად აცოცდა სიმაგრეში. მონინალმდეგემ იარაღი დადო. ციხესიმაგრის კომენდანტი ფარხატ-ბეგი იქ აღარ დახვდათ. ისიც სხვებთან ერთად გაქცეულიყო. ტყვედ ჩაბარდა მუთა-ბეგი (ახალქალაქის ოლქის უფროსი), თექმესტი ოფიცერი, ათი მედროში და სამასამდე დაბალი რიხის ჯარისკაცი.

გაქცეულთაგან თითქმის არავინ გადარჩენილა. რუსთა მხარეს კი, მოკლული ობუზოვის გარდა, დაჭრილი იყო პორუჩიკი მელინიკოვი და ცამეტი კაცი. აიღეს თუ არა ციხესიმაგრე, არდალანის მხრიდან მონინალმდეგის ცხენოსნები გამოჩნდნენ. მოგვიანებით გაიგეს, რომ ისინი კიოს-ფაშას გამოეგზავნა ნახევარათასიანი ლაზთა ჯარის გასაძლიერებლად, რომელიც ახალქალაქის გარნიზონთან შესაერთებლად მოემართებოდა და უკვე უახლოვდებოდა ციხესიმაგრეს. მის წინააღმდეგ სასწრაფოდ გაიგზავნა კავალერიისტა ნანილი, მაგრამ თურქებმა შეიტყვეს თუ არა, ციხესიმაგრე რომ დაეცა, სასწრაფოდ დაიშინდნენ მთებში.

დასასრული იძნება

20 რიცხვში, განთიადზე, კორპუსი დაიძრა. ჩაღდირის ქედზე გადასვლა ძალიან ძნელი იყო. ზოგან გზის გაფართოების მიზნით კლდეებს აფეთქებდნენ, ზოგან ჭაობის თავზე თოკებით დაწნული ხიდების გადება უხდებოდათ. ამისთვის თან უნდა ერთი უზარმაზარი ბაგინები და ფიცრები. გაჩერება თითქმის ყოველ ნაბიჯზე უნებდათ, მაგრამ, ასე თუ ისე, ჯარები მაინც წინ მიიწევდნენ და უკვე 21 ივლისს ჩაღდირის მთის უმაღლეს მწვერვალზე — გეკ დაგაზე ავიდნენ. აქ ჯერ ისევ ზამთარი იყო. სქელი ნისლის გამორგვლივ არაფერი ჩანდა. ცეცხლს ვერ ანთებდნენ და სიცივისგან კანკალებდნენ. როგორც კი გათენდა და მზე ამოვიდა, ნისლი გაიფანტა და ვაკეზე ახალქალაქის ციხესიმაგრე გამოჩნდა.

დიპლომატიური ნაწილის ჩინოვიკი სახნო-უსტინოვიჩი და მაიორი ბერენსი პასკევიჩის ბრძანებით გამართნენ ციხესიმაგრის კომენდანტთან დანებების მოთხოვნით. გალავნის კედელ-

დაღამდა თუ არა, გენერალ კოროლიკოვის კოლონა მიუახლოვდა ციხესიმაგრეს. რუსთა ჯარის მის გარშემო პოზიციებს იმავრებდა. ეს შეუმჩნეველი არ დარჩენიათ თურქებს. უკვე განთიადზე მყუდროება მოლას ხმამ დაარღვია. თურქებს თეთრი ტანსაცმელი ეცვათ ნიშნად იმისა, რომ სიკვდილზე მიდიოდნენ. მათი ერთსაათიანი ლოცვისთვის ხელი არავის შეუშლია. დაასრულეს რა თავიანთი საქმე, თურქებმა ცეცხლი გახსნეს — პირველი ბომბე-

დაღამდა თუ არა, გენერალ კოროლიკოვის კოლონა მიუახლოვდა ციხესიმაგრეს. რუსთა ჯარის მის გარშემო პოზიციებს იმავრებდა. ეს შეუმჩნეველი არ დარჩენიათ თურქებს. უკვე განთიადზე მყუდროება მოლას ხმამ დაარღვია. თურქებს თეთრი ტანსაცმელი ეცვათ ნიშნად იმისა, რომ სიკვდილზე მიდიოდნენ. მათი ერთსაათიანი ლოცვისთვის ხელი არავის შეუშლია. დაასრულეს რა თავიანთი საქმე, თურქებმა ცეცხლი გახსნეს — პირველი ბომბე-

გაეოვიდა
საეხსიარო-პოპულარული
ჟურნალის
«ისტორიული მემკვიდრეობა»
მეათე ნომერი
ჟურნალი დღევანდლობის აქტუალურ საკითხებსაც ეხმიანება და ქვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსაც ვრცლად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც «ისტორიული მემკვიდრეობის» ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევა მკითხველთა ყურადღებას, რადგან «ისტორიული მემკვიდრეობა» საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. ჟურნალის რედაქტორია თამარ ქორიძე.

არასამთავრობო ორგანიზაცია — «ისტორიული მემკვიდრეობა» — გამოსცა ისტორიული ღოკუმატაბის კრებულითა სერიის, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებს ეხება. კრებულები გამიცხულია აკრძალულია ფართო წარსულთა, რამეთუ პოლიტიკური კონსენსუსის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებსა და დასაბუთებულ დასაბუთებულ სინამდვილას. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ფაქტებით მანიპულირების მზარდ და საშიშ ტენდენციას, გამოსცა ფრიად დროული და აქტუალური. მსურველებს კრებულების შეკვეთა შეუძლიათ ნიგინს მაღაზიაში. დაგზავნითი ინფორმაციისათვის დაგვიკავშირეთ: 34-32-95.

შნობელი — 2010

აშშ-ში, ჰარვარდის უნივერსიტეტში შნობელის პრემიის ყოველწლიური, რიგით მე-20 ცერემონია, გაიმართა. როგორც ცნობილია, ეს ღონისძიება ნობელის პრემიის ლაურეატთა გამოვლენამდე იმართება ხოლმე და მასში იმარჯვებენ ადამიანები, რომელთა სამეცნიერო გამოგონებები სასაბუნებისმეტყველო და დამაფიქრებელიც. ღონისძიება ყოველთვის ძალზე ხალისიანია და არც ამჯერად ყოფილა სხვაგვარი. სამეცნიერო აღმოჩენებსა და მიღწევებს შორის აღმოჩნდა ფეხსაცმელზე წინდების ჩამოცმის რეკომენდაცია, ამერიკული გორაკებით მკურნალობის მეთოდი, ანესთეზიის ნაცვლად ჩხუბის გამოყენების პრაქტიკა და ა.შ. გამარჯვებულები 5000-ზე მეტი კონკურენტიდან შეირჩა. ანტინობელისტებს პრიზები ნამდვილი ნობელის პრემიის ლაურეატებმა გადასცეს.

შნობელი ფიზიკის ღირსების ღირსები

2010 წლის შნობელის მფლობელი ფიზიკის დარგში ახალი ზეღვანის ოტაგოს უნივერსიტეტის „აღმოჩენამ“ დაიმსახურა. ამ უნივერსიტეტის წარმომადგენლებმა დაამტკიცეს, რომ, წინდებს ფეხსაცმლის შიგნით კი არა, გარედან თუ ჩავიცვამთ, ყინულზე ფეხი აღარ გაგვიცურდება.

შნობელი ტრანსპორტის პროექტირების ღირსები

ამ ნომინაციაში საუკეთესოდ ის წინადადება მიიჩნევა, რომლის თანახმადაც სარკინიგზო გზების გაყვანის ყველაზე ოპტიმალური მარშრუტებისა და ტრაექტორიების შესარჩევად ლორწოვანი ორგანიზმები უნდა გამოიყენონ. წინადადების ავტორთა ჯგუფი შვიდი იაპონელი და ორი ინგლისელი მეცნიერისგან შედგება. შვიდი იაპონელი შორის კი სამმა 2008 წელს უკვე მიიღეს შნობელი. მაშინ მათ დაამტკიცეს, რომ ამგვარი ორგანიზმების თავსატეხების ამოხსნაში ეხმარებოდნენ.

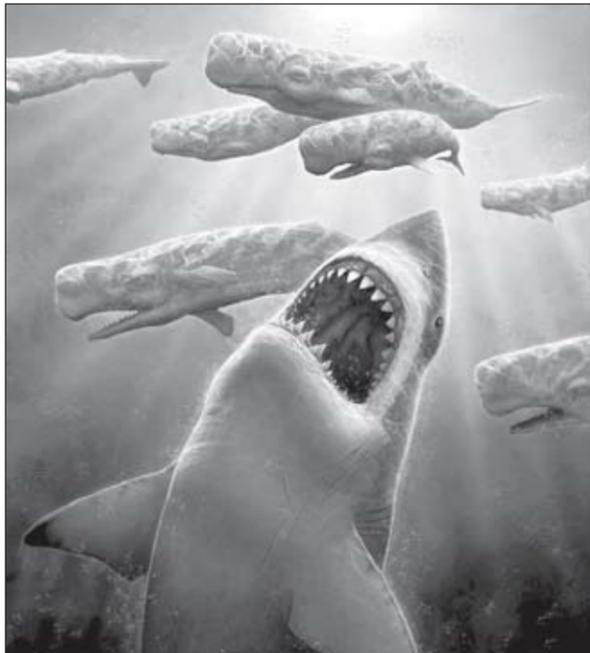
შნობელი ქიმიის ღირსები

საბატიო ჯილდოს მფლობელებმა დაამტკიცეს, რომ აქამდე გამოფენული აზრის მიუხედავად, წყალი და ნავთობი ერთმანეთს ერევა. შნობელი მასაჩუსეტსის ტექნოლოგიების ინსტიტუტის წარმომადგენელმა ერიკ ადამსმა, ტეხასის უნივერსიტეტ „A&M“-ის წარმომადგენელმა სკოტ სოკოლოფსკიმ, ჰავაის უნივერსიტეტის წარმომადგენელმა სტეფან მასუტანიმ და ნავთობის დიდ სიღრმეზე გაყონვისას კვლევისთვის თავად „British Petroleum“-მაც მიიღო.

შნობელი მედიცინის ღირსები

მედიცინის დარგში ამ საბატიო ჯილდოს მფლობელი წელს ჰოლანდიელები გახდნენ. მათი კვლევების საფუძველზე დადგინდა, რომ ასთმის უეზური წამალი ამერიკული გორაკებია. უნდა აღინიშნოს, რომ ამ სფეროში პირველობის მინიჭება საკმაოდ გართულდა, იმიტომ, რომ არანაკლებ „სასარგებლო“ აღმოჩენა წარმოადგინეს ბრიტანელმა მეცნიერებმაც. კელის უნივერსიტეტის წარმომადგენლებმა დაამტკიცეს, რომ ჩხუბი, გინება და წყველა ტკივილის შეგრძნებას აქვეითებს. ამიტომ, გამორიცხული არაა, მალე ბრიტანეთში ანესთეზიოლოგებმა ნარკოზის ნაცვლად მრავალსართულიანი გინებით გააბრუნონ პაციენტები.

შნობელი საინჟინრო ხელოვნების ღირსები

ამ ნომინაციაში ლონდონის ზოოლოგიური საზოგადოების წარმომადგენელ კარინა აცევედო-უაიტჰაუსს და მექსიკის ნაციონალური პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თანამშრომელს დაიენ გენდრონს არავინ შესცილებია. მათ დისტანციური მართვის ვერტმფრენის დახმარებით გაციებული ვეშაპების ცხვირიდან გამონადენის მოგროვების მეთოდი დახვეწეს. ამ ღვაწლდაუდებელ შრომას „ახალი უტრამფო მეთოდი თავისუფლად მცურავი ვეშაპების დაავადებებზე დაკვირვებისთვის და მისი გამოყენება ბუნების დაცვის პროგრამებში“. ცერემონიას მეთოდის ორივე შემქმნელი ესწრებოდა.

შნობელი ჯანდაცვის ღირსები

ანტინობელი ჯანდაცვის სფეროში წელს ამერიკელების საკუთრებაა — ჟიურის, უბრალოდ, გულმა ვერ გაუძლო, სათანადოდ არ დაეფასებინა მერილენდის შტატის ქალაქ ფორტ დეტრიკის ნარკოზის ჯანდაცვისა და უსაფრთხოების დეპარტამენტის ღვაწლი. ამ უწყების თანამშრომლებმა დაამტკიცეს, რომ მიკრობები მეცნიერ-მიკრობიოლოგების წვერ-ულვაშს „ენებება“ ლაბორატორიებში მუშაობისას. დიდი რაოდენობით წყლითა და საპნით დაბანის შემთხვევაში მიკრობების ძირითადი ნაწილი კი კვდება, მიუხედავად ამისა, წვერ-ულვაშიანი მიკრობიოლოგი მანც საშიშია გარემომცემოვთათვის. კვლევა ტარდებოდა ნატურალური თმისგან გაკეთებული წვერი გალამაზებულ მანეკენებზე.

შნობელი ეკონომიკის ღირსები

წელს ეკონომიკის დარგში ანტინობელის ლაურეატები გახდნენ ფინანსური და სადაზღვევო გიგანტების „Goldman Sachs“-ის, „AIG“-ის, „Lehman Brothers“-ის, „Bear Stearns“-ის, „Merrill Lynch“-ის და „Magnetar“-ის ტომ-მენეჯერები. ამ ადამიანებმა შემოსავლების მაქსიმალიზაციისა და ფინანსური რისკების მინიმალიზაციის მიზნით უნიკალური მეთოდი გამოიგონეს და გაავრცელეს. მათი ღვაწლის წყალობით, მსოფლიო ეკონომიკის აყვავებასა და წინსვლას ველარაფერი შეაჩერეს. მაგრამ ეს ერთადერთი ნომინაციაა, რომელიც შნობელზეც კი არ ინვესტა სიცილს, ვინაიდან სწორედ ამ გამოტრეხულმა, შემდეგ კი გადასახადების გადამხდელთა ფულით გამოსყიდულ-გადარჩენილმა კომპანიებმა დაუდეს დასაბამი მსოფლიო ფინანსურ კრიზისს.

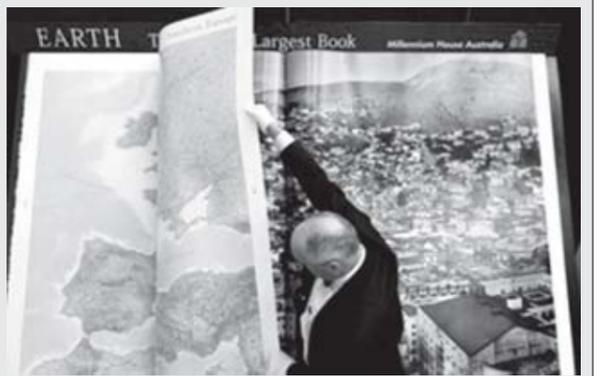

შნობელი მენეჯმენტის ღირსები

ამ მიმართულებით ყველაზე მნიშვნელოვანი აღმოჩენა სამმა იტალიელმა მეცნიერმა გააკეთა. მათ მათემატიკური გამოთვლებით დაამტკიცეს, რომ ორგანიზაციის მუშაობა ბევრად უფრო ეფექტური ხდება, თუ მისი თანამშრომლები შემთხვევითი არჩევის წესით ექვემდებარებიან დანიშნულებას.

ყველაზე დიდი წიგნი მსოფლიოში

მაინის ფრანკფურტის წიგნის ბაზარზე მსოფლიოში ყველაზე დიდი წიგნი წარადგინეს. ამ უზარმაზარ ტომს სახელად „Earth“ (დედამიწა) შექვია. მისი ფურცლების სიმაღლე 2,74 მეტრია, ხოლო სიგანე — 1,83 მეტრი. წიგნი 100 000 დოლარი ღირს. უნდა აღინიშნოს, რომ „დედამიწა“ მნიშვნელოვნად აღემატება თავის წინამორბედ რეკორდმსმენს — 1660 წელს გამოცემულ კლერის ატლასს, რომელიც სპეციალურად ინგლისის მეფის კარლ II-ისთვის გამოიცა. XVII საუკუნის გიგანტის ფურცლების ზომები 1,75 მეტრისიგანისა და 1,9 მეტრი სიმაღლისაა. „Earth“ გორდონ ჩირსის კერძო ავსტრალიურმა საგამომცემლო კომპანიამ „Millennium House“-მა გამოსცა. ამასთან, ჩირსი აცხადებს, რომ გამომცემლობა სულ 31 ტომის გამოცემას აპირებს და ყველა მათგანი 100 000 დოლარად გაიყიდება. წიგნის პირველი ორი ეგზემპლარი უკვე შეიძინა არაბეთის გაერთიანებული საემიროების მუზეუმმა. „დედამიწა“ შეიცავს მსოფლიოს ქვეყნების რუკებს და დედამიწის სხვადასხვა კუთხეში გაბნეული ღირსშესანიშნაობების კოლაჟებს. სამწუხაროდ, წიგნში გვერდების რაოდენობისა და მისი ნონის

თაობაზე ინფორმაცია არ გავრცელებულა. სამაგიეროდ, ცნობილია, რომ ამ გამომცემლობის მიერ დაბეჭდილი ერთი წიგნი 500-ზე მეტ გვერდს მოიცავდა და დაახლოებით 35 კილოგრამს იწონიდა.

ყველაზე უხნაური სახელმწიფო

დედამინაზე ყველაზე უცნაურ სახელმწიფოს სილენდი ჰქვია. სახელმწიფო წყობილება იქ კონსტიტუციური მონარქიაა, სახელმწიფოს მეთაური — თავადი როი I ბეიტსი და მისი მეუღლე ჯონი ბეიტსი. 1999 წლიდან სახელმწიფოს უმუალო მმართველი პრინცი მაიკლ I-ია. 1995 წელს მიღებულ კონსტიტუციაში მხოლოდ 7 თავია, იურიდიული სისტემა კი ბრიტანულ სამართალს ეფუძნება. აღმასრულებელი ხელისუფლების სტრუქტურა სამი სამინისტროსგან შედგება — შინაგან საქმეთა, საგარეო საქმეთა და ტელეკომუნიკაციებისა და ტექნოლოგიების. სახელმწიფო ვალუტა — სილენდური დოლარი, მუდმივი მოსახლეობა — 5 ადამიანი (მოქალაქეობა 300-მდე ადამიანს აქვს), დედაქალაქი — სილენდი, სახელმწიფო ტერიტორია — 550 კვადრატული მეტრი.

თავადი როი I ბეიტსი და მისი მეუღლე ჯონი ბეიტსი

სილენდის ტერიტორია ფიზიკურად მეორე მსოფლიო ომის შედეგად გაჩნდა. 1942 წელს ბრიტანეთის სამხედრო საზღვაო ძალებმა სანაპიროსთან ახლოს პლატფორმების სერია ააგეს. ომის დროს იქ საზენიტო იარაღს ათავსებდნენ და 200-სულიანი გარნიზონს აყენებდნენ. ომის შემდეგ კომპლექსის უმეტესობა მწყობრიდან გამოვიდა, დარჩა ერთადერთი რაფს-ტაუერი, რომელიც ბრიტანეთის ტერიტორიული წყლების მიღმა აღმოჩნდა.

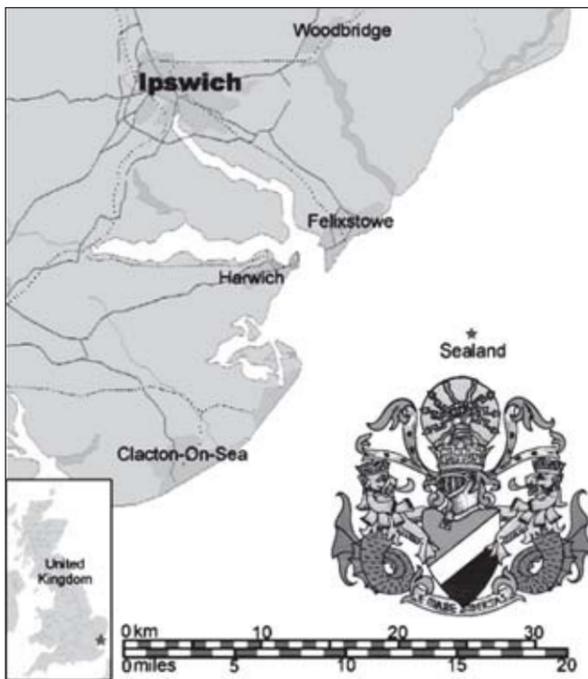
1966 წელს ბრიტანეთის არმიის გადამდგარმა მაიორმა პედი როი ბეიტსმა თავისი პირატული რადიოსადგურ „Britains Better Music Station“-ის განსათავსებლად სწორედ ეს ადგილი აირჩია და, სასამართლო დევნისთვის თავის ასარიდებლად, პლატფორმა სუვერენულ სახელმწიფოდ გამოაცხადა, საკუთარ თავს კი თავადი პედი I უწოდა. სილენდი სახელმწიფოდ 1967 წლის 2 სექტემბერს გამოცხადდა, ამიტომ ეს დღე სახელმწიფოში უმთავრესი დღესასწაულად ითვლება.

1968 წელს ბრიტანეთის ხელისუფლება ახალგაზრდა სახელმწიფოს ოკუპირებას შეეცადა. პლატფორმას საპატრულო კატერები მიუახ-

ლოვდა, მაგრამ თავადის ოჯახმა გამაფრთხილებელი გასროლებით ანიშნა, რომ უბრძოლველად არ დანებდებოდა. სისხლისღვრამდე საქმე არ მისულა, მაგრამ თავადი როის, როგორც ბრიტანეთის მოქალაქის, წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა. 1968 წლის 2 სექტემბერს მოსამართლემ ისტორიული გადაწყვეტილება გამოიტანა — მან აღიარა, რომ საქმე ბრიტანეთის იურისდიქციას არ განეკუთვნებოდა.

1972 წლიდან სილენდში მონეტების მოჭრა დაიწყო, 1975 წელს კი ქალაქი შევიდა პირველი კონსტიტუცია.

1978 წელს ქვეყანაში პუტჩი მოხდა. თავადს მისი უახლოესი გარემოცვის წევრი, პრემიერ-მინისტრი გრაფი ალექსანდრე გოტფრიდ ახენბახი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის საკითხის გამო დაუპირისპირდა. მან ისარგებლა მომენტით, როდესაც თავადი ავსტრიაში იმყოფებოდა, ჰოლანდიელებთან ერთად გადავიდა კუნძულზე, ახალგაზრდა პრინცი მაიკლი დილეგში ჩაკეტა, შემდეგ კი საერთოდაც წაიყვანეს კუნძულიდან. მაიკლმა ტყვეობიდან გაქცევა

მოახერხა და მამასთან დაბრუნდა. ხალხის დახმარებით ჩამოგდებულმა ხელისუფლებამ უზურპატორები დაამარცხა და კვლავ დაბრუნდა სახელმწიფოს სათავეში. უნდა აღინიშნოს, რომ ამ პროცესში სილენდის ხელისუფლებას საერთაშორისო სამართლის ნორმების სრული დაცვით მოქმედებდა. დაქირა-

ვებული უცხოელი დამპყრობლები ტყვეობიდან ყენევის კონვენციის შესაბამისად მალევე გაათავისუფლეს. გადატრიალების ორგანიზატორი კი ყველა თანამდებობიდან გაათავისუფლეს და სახელმწიფო ლალატის ბრალდებით გაასამართლეს. ციხისგან გერმანიის მოქალაქეობამ იხსნა — მისი ბედით

სილენდური დოლარი

გერმანიის ხელისუფლება დაინტერესდა. ბრიტანეთის ხელისუფლებამ კი ამ საქმეში მონაწილეობაზე უარი განაცხადა და გერმანულ დიპლომატებს მოლაპარაკებების გამართვა უშუალოდ სილენდთან მოუხდათ. თავადმა როი გერმანიისგან მისი სახელმწიფოს აღიარება მოითხოვა, მაგრამ, ვინაიდან გადატრიალება უსისხლოდ დასრულდა, სიტყვიერ აღიარებას დაჯერდა და ახენბახი დიდსულოვნად გაათავისუფლა.

1987 წელს სილენდმა თავისი ტერიტორიალური წყლები 3-დან 12-კილომეტრამდე გაზარდა. 1990 წელს სილენდმა გააფრთხილა ტერიტორია სრულით შინაგან ბრიტანეთის გავლენის ქვეშე.

რიულ წყლებში გაუფრთხილებლად შვიდა.

სილენდი ნეიტრალურ წყლებში გაეროს 1982 წლის საზღვაო სამართლის კონვენციამდე შეიქმნა, ვინაიდან რაფს-ტაუერი ბრიტანეთის ადმირალიტეტმა სილენდთან აპოშა, 1966 წელს მისი დაკავება კოლონიზაციად ითვლებოდა. მასზე დასახლებულ ადამიანებს სრული უფლება ჰქონდათ, შეექმნათ სახელმწიფო, დაენესებინათ მმართველობის ფორმა და აღიარებაც მოეთხოვათ.

საერთაშორისო ნორმების მიხედვით, სახელმწიფოს ტერიტორიის სიმცირე მისი აღიარებისთვის დამაბრკოლებელ ფაქტორად ვერ იქცევა, სხვა მხრივ კი სილენდს სახელმწიფოსთვის საჭირო ყველა კრიტერიუმი მოთხოვნის დონეზე აქვს.

ყველაზე ხანგრძლივი დანაყრება

ინდოეთში იზრდება მცენარე, რომელსაც ხალხში „მოატყუე კუჭი“ შეარქვეს. სინამდვილეში ამ საოცრებას კარილ-კანდა ჰქვია და მისი ორი ფოთლის შეჭმაც საკმარისია, რომ მომდევნო ერთი კვირის მანძილზე თავს დანაყრებულად გრძობდე. ყველაზე საოცარი ისაა, რომ ეს ფოთლები რაიმე განსაკუთრებული კვებითი ღირებულების ნივთიერებებს არ შეიცავს. ამ მცენარის ფოთლები ხშირად გამოიყენება სპეციალური აბებისა და ნაყენების დასამზადებლად ადამიანებისთვის, რომელთაც ჭარბონიანობა აწუხებთ.

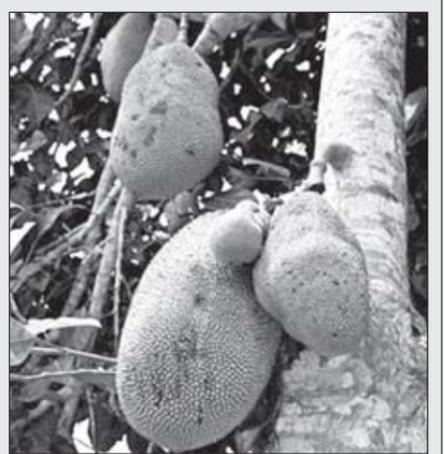
შაქარზე სამსჯერ ტკბილი

პარაგვაიში ხარობს მცენარე სახელად სტეფია, რომლის ფოთლებიც შაქარზე 300-ჯერ უფრო ტკბილია, მექსიკური შაქრის ბალახის ფოთლები კი — 1000-ჯერ უფრო ტკბილი. მაგრამ ეს კიდევ არაფერია: აფრიკულ საფანეში იზრდება მცენარე ტაუმატოკუს დანელი, რომლის ნითელი ნაყოფიც შაქარზე 2000-ჯერ უფრო ტკბილია, ნიგერისა და სხვა დასავლეთაფრიკული დიოსკორეფილიუმ კუმინისის ნაყოფი კი — 3000-ჯერ უფრო ტკბილი. დედამინაზე ყველაზე ტკბილ ბუნებრივ დასავლეთ აფრიკის კატემფი ითვლება. ის შეიცავს ნივთიერება ტოუმბატინს, რომელიც შაქარზე 100 000-ჯერ ტკბილია.

პურის ხე

ოკეანეთში, ქოქოსის პალმების გვერდით, ხარობს არაჩვეულებრივი მცენარე, რომელსაც პურის ხე უწოდებენ. მას 12 კილოგრამამდე წონის პურები ასხიათ. ოვალური ნაყოფის რბილობი სახამებლითაა სავსე და ეს სახამებელი ნაყოფის დამწვებისას ნამდვილ ცომად იქცევა. როგორც წესი, ამ ხის დამრგველი მომავალ თაობაზე ზრუნავს, ვინაიდან ის მხოლოდ 70-75 წლის შემდეგ იძლევა პირველ ნაყოფს. საბავარიოდ, ერთი ხე ყოველწლიურად 700-800 „პურს“ იხსამს. დაუმწვებელი ნაყოფი წვნიანია და მისგან სხვადასხვა სახის სასმელს ამზადებენ, მნივე ნაყოფს კი პურივით აცხობენ. ხეს ტოტეში საერთოდ არ აქვს, ვინაიდან ნაყოფი ძალიან მძიმე, იგი პირდაპირ მის ვარჯზე კიდია. თითო „პურის“ დიამეტრი 50 სანტიმეტრს აღემატება. მადაგასკარზე ახლაც

დგას ვეტერანი პურის ხე, რომლის სიმძლავრე 20 მეტრს აღემატება, ვარჯის გარშემოწერილობა კი 50 მეტრამდეა.

ყველაზე გავლენიანი ბრიტანელი ქალი

გამოცემა „National Magazine Company“ ბრიტანეთის 100 ყველაზე გავლენიანი ქალბატონი დაასახელა. რაოდენ საოცარიც არ უნდა იყოს, სიის სათავეში საპატრიო პირველი ადგილი მსოფლიო ბესტსელერის „ჰარი პოტერის“ ავტორი ჯონ რო-

ულინგმა დაიკავა. როულინგმა უკან ჩამოიტოვა ვიქტორია ბექჰემი, რომელიც მეორე ადგილზე აღმოჩნდა და თვით დიდი ბრიტანეთის დედოფალი ელისაბედ II, რომელიც ამჯერად ყველაზე გავლენიანთა სიაში მესამე ადგილს დაჯერდა.

მეფის მე-12 ხოლმე უკვლავ

ეს ამბავი სვაზილენდში მოხდა. ამ სამეფოს იუსტიციის მინისტრი მეფის მე-12 ცოლთან რომანის გაბმის გამო დააპატიმრეს, მოლაღატე კი გადაასახლეს. წყვილი სახელმწიფო უშიშროების აგენტებმა ჯერ კიდევ ერთი თვის წინათ დააპატიმრეს. შეყვარებულებს ქალაქ მბაბანში, სასახლის შორიანხლოს მდებარე სასტუმროს ნომერში, წაადგინეს თავზე. საგულისხმოა, რომ ოტელი, სადაც ადგილსტერს ჰქონდა ადგილი, თავად მეფე მსვლავი III-ის ეკუთვნის. შეყვარებულები იქ მაშინ მივიდნენ, როცა მეფის მმართველი ვიზიტად ტაივანში იმყოფებოდა.

პრესაში მოხვედრილ ფოტოებზე მინისტრი ნდუმისო მამბა სანოლის ლეიბიდან ძვრება. ეტყობა, საფრთხე იყნოსა, ლეიბი გაარღვია და შიგ შეძვრა, თუმცა, ამან ვერ იხსნა. ამჟამად ჩინოვნიკი „სხვა ადამიანის სახელში უკანონოდ შეჭრის“ გამო დააპატიმრებული. ამბობენ, რომ იგი, შესაძლოა, დახვრიტონ კიდევ სახელმწიფოს ლაღატისთვის. ორგული დედოფალი კი საშუალოდ გადაასახლეს თავის დედამთილთან.

უიღლო სიყვარულის გუჯაუვი

ხორვატიის დედაქალაქ ზაგრებში უიღლო სიყვარულის მუზეუმი გაიხსნა. ექსპოზიციის იდეა ორ ადგილობრივ მხატვარს ეკუთვნის. ეს წყვილი 2006 წელს დაშორდა და გადანუკიტეს, მოეგროვებინათ ნივთები, რომლებიც დაკარგულ სიყვარულს მოაგონებდათ.

როგორც ოლივია ვისტიცამ განაცხადა, მას შემდეგ, რაც მან და მისმა ყოფილმა შეყვარებულმა მთელი კოლექცია მოაგროვეს, მეგობრებს სთხოვეს, ძველ, ყოფილ შეყვარებულებთან დაკავშირებული ნივთები მოეძებნათ. რამდენიმე წლის შემდეგ ამგვარი ნივთებით მთელი ტრაილერი გაივსო. მუზეუმშიც ამვე ტრაილერში გაიხსნა. მთარულმა მუზეუმმა დიდი მოწონება დაიმსახურა და გადაწყდა, მისთვის მუდმივი შენობა შეერჩიათ. ახლადგახსნილ „დამსხვრეული გულები“ მუზეუმს ახლა 600-ზე მეტი ექსპონატი აქვს. ერთ-ერთი ექსპონატი ყოფილი შეყვარებულის ნაწიქარი ცულია, რომლითაც დაიღწა მათი სიყვარული.

480 კილომეტრი «უნელაოდ»

ამერიკელმა ფილ კომარმა გადაწყვიტა, თავისი მოტოციკლით ასეულობით კილომეტრი ისე გაეგლო, რომ მართვისას ხელები არ გამოეყენებინა. თავის „Harley-Davidson“-ით ფილი 480 კილომეტრის დაფარვას აპირებს.

ექსტრემის მოყვარული კომარი 61 წლისაა. იგი სტარტს მიჩიგანის შტატის მაკინაკის ხიდიდან აიღებს და ოჰაიოს შტატის საზღვრებამდე იქროლებს. მოტოციკლის მართვისთვის მხოლოდ ფეხებს და სხეულის მიხვრა-მოხვრას გამოიყენებს. კომარს მოტოციკლის მართვის 50-წლიანი გამოცდილების იმედი აქვს და ფიქრობს, რომ განსაკუთრებულ სიძნელეებს არ გადაანწყდება. ეს ლონისიძება, ისევე, როგორც სხვა მსგავსი მოვლენები, საქველმოქმედო ხასიათისაა. მისი მთავარი გმირი სამი ათასამდე დოლარის მოგროვებას გეგმავს, თანხა კი პარკინსონის დაავადების შესწავლას მიხმარდება.

ამბოხება ეკვადორში: სსს ჩავესის მომხრეებს დაერიც

სამხრეთამერიკულ ეკვადორში სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობა წარუმატებლად დასრულდა. ქვეყნის პრეზიდენტი რაფაელ კორეა, რომელიც აშშ-ის მკაცრი კრიტიკითა და ვენესუელის ლიდერ უგო ჩავესთან მეგობრობითაა ცნობილი, ლამის პოლიციის ამბოხს ემსხვერპლა.

საიდუმლო ოპერაციები ჩვეულებრივ მოვლენად ითვლებოდა. ბოლო დრომდე ყველა ამგვარი ოპერაცია ამერიკის წარმატებით სრულდებოდა, ერთადერთ გამონაკლისს მხოლოდ კუბა წარმოადგენდა. კასტროს რეჟიმს ვერაფერი დააკლეს მაშინაც კი, როდესაც კუ-

ყველაფერი იმით დაიწყო, რომ 29 სექტემბერს პოლიციისა და ჯარის გარკვეული ნაწილი საპროტესტო აქციით გამოვიდა. მათ არ მოეწონათ, რომ პრეზიდენტმა ძალისხმევა შეეცდინა და დაიწყო მისი სტრუქტურების შენახვა-გადაწყობა. ზუსტად ერთი დღის შემდეგ მოვლენები აბსოლუტურად უმართავი გახდა და საქმე სისხლისღვრამდე მივიდა.

ამბოხებულებმა ჯერ დაიპყრეს აეროპორტი და იკაპეს, შემდეგ აეროპორტიდან ძალა-ქისკან მიმავალი გზა გადაკეტეს, შემდეგ რამდენიმე საზღვარო პუნქტი მიიტაცეს და დაიპყრეს. მათი მიზანმიმართული დაპყრობის მიზანია, რომ დაიპყრონ მთელი ეკვადორი. ამის შემდეგ კი კიტოს ქუჩებში მებრუნე და რჩენილი ძალოვნებს შორის ნამდვილი ბრძოლა დაიწყო. პრეზიდენტი დაიქრდა და საპარტია-ყოფილი მოათავსა. მან მაშინვე შეაფასა მდგომარეობა და დაიწყო მისი მხარეების დახმარება და განაცხადა, რომ უკან არ დაიხევდა.

ეკვადორის საგარეო პოლიტიკური კურსის მიზანი ერთიანი სამხრეთამერიკული ბლოკის შექმნა და აშშ-ის კავშირების დასრულება

ლი. ძნელი დასაჯერებელია, ვაშინგტონი ბულნარულად სიკაითის მოსურნე იყოს ჩავესის იმ მიმდევარის მიმართ, რომელიც სიტყვით ან ძვირით ხანდახან თანამდებარეობს უგოს უგოს უგოს.

თავისი მმართველობის (2007 წლის იანვრიდან) პერიოდში კორეამ სიტყვითაც და საქმითაც აშშ-ის დაუძინებელ მტრად გაითქვა სახელი. მან მანამდე ამერიკული კომპანიების კუთვნილი ნავთობ-მომპოვებელი სფეროს მთელი რიგი ობიექტების ნაციონალიზაცია განახორციელა, შემდეგ კი რიხიანად განაცხადა, რომ ეკვადორის საგარეო პოლიტიკური კურსის მიზანი ერთიანი სამხრეთამერიკული ბლოკის შექმნა და აშშ-ის კავშირების დასრულებაა. უფრო მეტიც, მან არაერთხელ უმკაცრესად გააკრიტიკა ამერიკელი ლიდერები, ჯორჯ ბუშ უმცროსს „შევიწოდებ შტაირ“ ადა-მინიცი კი უწოდა.

ბას საბჭოთა კავშირის დახმარებაც შეუწყდა. 1999 წელს კი ვენესუელის ხელისუფლებაში უგო ჩავესი მოვიდა და ამ დრომდე რჩება რეგიონში სიმშვიდის მთავარ ხელისშემწევლად.

2002 წლის 18 აპრილს პუტინსტემა ლამის მოახერხეს უგო ჩავესის ჩამოგდება. მხარეობდა პირდაპირი კავშირები იყვნენ ამერიკულ კაუბთან და ეს ამერიკის ყოფილმა პრეზიდენტმა ალიარა. მისი განცხადების თანახმად, ვაშინგტონმა იცოდა და მონაწილეობდა მისი დახმარებაში.

განსაკუთრებული პოპულარობით უგო სპეცრაზმელებსა და მედესანტებს შორის სარგებლობდა, ვინაიდან თავდაც მრავალი წელი მსახურობდა მათ რიგებში. სწორედ სადესანტო და სპეცნაუნისშულებს რაზმებმა წაუყენეს ულტიმატუმი გენერლებს და პრეზიდენტი კარაკასში დააბრუნეს.

მაგრამ მხოლოდ სიტყვიერი კრიტიკა მისი საქმე არაა. მოვიდა თუ არა ხალხის უფლებები, უარი განაცხადა აშშ-სთან ერთიანი სამხრეთამერიკული ბლოკის შექმნა და აშშ-ის კავშირების დასრულება.

ამბოხებულებმა პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშ უმცროსს მამომხდართან ვაშინგტონის კავშირი არ ალიარა, მაგრამ ჩავესს ურჩია, თავს გადახდენილიდან ჭკუა ესწავლა. შეგახსენებთ, მაშინ პუტინსტემა მოახერხეს, უგო ჩავესი ორი დღით ჩამოეშორებინათ ხელისუფლებისთვის, აშშ დროზე აღრა მინალა და დაატრიალდა, მამომხდართან ერთიანი სამხრეთამერიკული ბლოკის შექმნა და აშშ-ის კავშირების დასრულება. პრეზიდენტობის პირველ წლებში უგომ ნაციონალური ქონება ლატაკთა სასარგებლოდ გადაანაწილა; განსაცდელის უამს კი ეს ხალხი ქუჩაში გამოვიდა „სახალხო პრეზიდენტის“ დაბრუნების მოთხოვნით.

რამდენიმე თვის შემდეგ უგო ჩავესმა ქვეყანაში ახალი პუტრის თავიდან აცილების შესახებ განაცხადა. ამჯერად მთავარი მუხომი ამერიკელებთან მჭიდროდ დაკავშირებული ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი ენრიკე ტენერა გახლდათ.

ვინაიდან მიხვდნენ, რომ ჩავესმა ჩამოგდება არც ისე იოლი საქმე იყო, ამერიკელებმა მის მომხრეებს შეუშინეს. 2009 წელს სამხედროებმა და მსხვილმა მენარმებმა პონიფიკაციის პრეზიდენტი მანუელ სელაიუ ჩამოაგდეს. და ეს ერთადერთი ფართომასშტაბიანი წარმატება იყო, რომელსაც ამერიკის სპეცსამხედროებმა რეგიონში უკანასკნელი 10 წლის მანძილზე მიაღწიეს. ბოლოში პრეზიდენტმა კომარამ და აშშ-ის რაზმის ლიდერ კორანს ნიტირალიზაციის ოპერაციები სრული კრახით დასრულდა.

ექსპერტები მიიჩნევენ, რომ საკვირველი არაფერია, თუ ამ ოპერაციების უკან ამერიკელები იდგნენ. ათი წარუმატებლობის მიზეზი კი ისაა, რომ რეგიონში მდგომარეობა შეიცვალა და ამერიკელებიც აღარ არიან ძველებურად ძლევამოსილი.

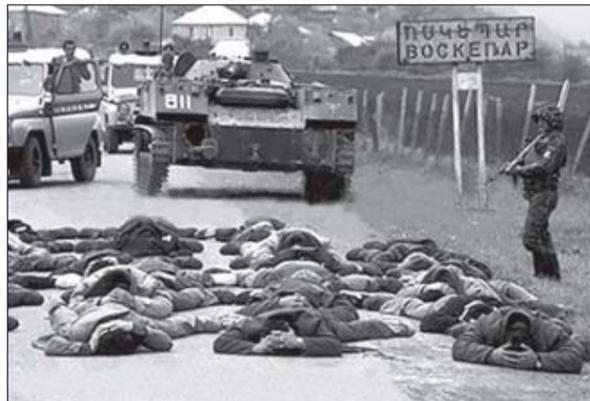
მეორეს მხრივ, იმავე ექსპერტთა აზრით, ამჟამად ამერიკისთვის მთავარი საფრთხე ის ახალი ძალები არიან, რომლებიც ბრაზილიანსა და პერუში მოვიდნენ ხალხისუფლებში. მათი ლიდერები შორს დგანან ჩავესისეული დემოკრატიისგან და საკუთარი დროშის პრაქტიკულ შედეგებს არიან ჩვეულები.

აშშ ყარაბაღზე შეტევისთვის ემზადება

ყარაბაღი დიდ გეოპოლიტიკურ პრობლემად რჩება. კავკასიის მჭიდრო ნასკეში მსოფლიო და რეგიონალური ზესახელმწიფოების ინტერესები იხლარება. ეს კი არაღიარებულ რესპუბლიკას ერთდროულად ხელს უშლის და ეხმარება.

თურქულ-სომხური მოლაპარაკებები, რომლებიც აზერბაიჯანის გარეშე გაიმართა, ანკარის მიერ მთიანი ყარაბაღის რესპუბლიკის აღიარების საკითხსაც მოიცავდა. მაგრამ, გარდა დიპლომატიური სირთულეებისა, რეგიონის ომის სამიშრობაც დგას. აზერბაიჯანის პრეზიდენტმა ილჰამ ალიევმა ყარაბაღის კონტექსტში არაერთხელ ახსენა საბრძოლო მოქმედებები. და თუ ეს მართლაც მოხდება, უკანასკნელ პერიოდში რუსეთს შემომწყრალი ირანი, ცხადია, სომხეთის მხარეს დაიჭრის.

საინტერესოა, რომ თურქეთსაც და აზერბაიჯანსაც აშშ-ისგან ჯერ მხოლოდ ელჩები მიიღეს. მეთიუ ბრაიზი, რომელიც ჯერ კიდევ კონდოლიზა რაისის დროიდან „უყურებს“ კავკასიას, ბაქოში ელჩობისთვის ემზადება. ბრაიზა ცნობილია თავისი ანტიყარაბაღული შეხედულებებით და აუცილებლად გაატარებს მისი დამოუკიდებ-

ლობის გამანადგურებელ პოლიტიკას. საფრთხით შესაძლებელია, ეს აზერბაიჯანის მოთმინების ფიალისთვის უკანასკნელ წვეთად იქცეს. **კავკასიაში კონფლიქტის გაჩაღება ყველაზე მეტად აშშ-ს ანაზღაურებს. ამ კონფლიქტში რუმორც ირანისა და რუსეთის, ასევე თურქეთისა და აზერბაიჯანის ჩართვით ის ერთდროულად რამდენიმე სტრატეგიულ პრობლემას გადაჭრის.** მთავარი „სიკეთე“ ის იქნება, რომ ამერიკისთვის მდგომარეობით სარგებლობა და ირანზე თავდასხმა გახდება შესაძლებელი; მეორეს მხრივ კი, კონფლიქტი რუსეთს სომხეთთანაც ნააჩხუბებს და აზერბაიჯანთანაც, რაც დიდ გეოპოლიტიკურ თამაშში მისთვის ხელეხის შეკვრას ნიშნავს. **ბარდა ანისა, თურქეთის მოთმინების დროც დადგა — ერთი-ორი მხარე დაეხმარება არ აწყინდეს. ანაპ-**

რას უნდა ახსოვდეს, ვინც დასახურობით აქვს რამდენიმე ლიდერის პრეტენზია. ცალკე საკითხია ნაბუკო — ჯერ კიდევ ნედლეულის გარეშე დარჩენილი გაზსადენი აუცილებლად მიიღებს ნაფთოს, როგორც კი ირანის ქაბურღილებს ვარსკვლავ-ზოლოვანი პლომბები დაედება. ეს მხოლოდ ნახევრადგამაურებული მოვლენების ძალზე ზედაპირული ანალიზის შედეგად გამოტანილი დასკვნებია, სინამდვილეში რამდენად სერიოზულია სიტუაცია, სულ მალე გაცხადდება. **საბაჟის კორპორაცია მითიუ გრაიზამ,** *segodnia.ru*

შვედებს 17 ათასი ნაწი გაეყვანა

შვედეთის სამხრეთით მდებარე ფერმიდან 17 ათასამდე ნაწი გაეყვანა. ვილაცამ მათთვის განკუთვნილი გალიის კარი ღია დატოვა. მომხდარის შესახებ პოლიციას იმ მოქალაქეებმა აცნობეს, რომლებმაც გარემოს მოდებული ცხოველები პირველგზა შენიშნეს. გამოძიება უმედეგოდ მიმდინარეობს — ბოროტმოქმედის შესახებ ჯერ რაიმე ინფორმაცია არ არსებობს. საქმე ისაა, რომ ფერმაში გაზრდილი ნაწიები ველურ ბუნებასთან ადაპტირებას და გადარჩენას ვერ შეძლებენ. ცალკე საკითხია ზარალი, რომელიც ფერმას მიადგა. დანაკარგმა მილიონ ამერიკულ დოლარს გადააჭარბა. მიუხედავად ცხოველთა დამცველების კატეგორიული მოთხოვნისა, წავს, ძირითადად, ბუნების გამო მინც აშენებენ. მისი ძვირფასი ბეჭვით, როგორც ცნობილია, ტანსაცმელი და აქსესუარები იკრება.

«შიშველ კოვზის» აშშ-ის პრეზიდენტობა უნდა

ქუჩის მუსიკოსმა რობერტ ბერკმა, რომელსაც მეტწილად „შიშველი კოვზის“ სახელით იცნობენ, გადამწყვიტა, აშშ-ის პრეზიდენტის არჩევნებისთვის საკუთარი კანდიდატურა წამოაყენოს. პირველად მუსიკოსმა ეს თავის საიტზე დაწერა, შემდეგ კი თაიმს-სკვერში გამართულ პრესკონფერენციაზე ოფიციალურად დაადასტურა. „ამერიკას სჭირდება პრეზიდენტი, რომელიც დაიცავს მის ენას, საზღვრებსა და კულტურას“, — ასე უფერს მოკლედ ბერკის წინასაარჩევნო პროგრამა. რობერტი კონსერვატიული შეხედულებების ერთგულია. იგი უკვე 12 წლის თაიმს-სკვერში ქანთის სტილის სიმღერებს ასრულებს, მაგრამ მისთვის შოუ-ბიზნესი არ დაინტერესებულა. სამაგიეროდ, „შიშველი კოვზი“ უდავოდ არის ნიუ იორკის ერთ-ერთი ცოცხალი ლირსმესანიშნაობა.

15 ტონა თოვლი ავსტრალიელი ბავშვებისთვის

ავსტრალიის კვინსლენდის შტატის სკოლის მოსწავლეებს 15 ტონა თოვლი ჩაუტანეს. ეს მთავარი პრიზი იყო იმ ლატარეაში, რომელსაც იოგურტის მწარმოებელი კომპანია ათამაშებდა. სკოლის დირექტორის თქმით, ბავშვებს მანამდე თოვლი არასდროს ენახათ და ამ უჩვეულო საჩუქრით უზომოდ გაიხარეს. მათ სკოლის ეზოში გუნდაობისა და თოვლში კორტილის შესაძლებლობა მიეცათ. ბავშვებთან ერთად გუნდაობდა ვანკუვერის 2010 წლის ოლიმპიადის ავსტრალიელი ჩემპიონი ლიდია ლასილაც. ავსტრალიის აღნიშნული რეგიონი ტროპიკულ ზონაში მდებარეობს; იქ მთელი წლის განმავლობაში ტემპერატურის ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი პლუს 20 გრადუსია.

ევროპა ბავშვებს კორონავირუსის ტუბად ბაზრების

ამსტერდამის მერმა ებერჰარდ ვან დერ ლანმა მოამზადა კანონპროექტი, რომლის თანახმადაც ჰოლანდიელ ბავშვებს ადრეული ასაკიდანვე უნდა ასწავლონ ჰომოსექსუალიზმის საფუძვლები. ცოტა ხნის წინათ მას უკვე ჰქონდა მცდელობა, ამგვარი სწავლება სკოლებში დამატებით საგნად დაენერგა, მაგრამ მადა მოემატა და გადაწყვიტა, უკლებლივ ყველა დაწყებით სკოლაში ერთსქესიანი სიყვარულის პროპაგანდას საფუძვლიანად მოკიდოს ხელი.

მერს აზრადაც არ მოსვლია, საკუთარი სექსუალური ორიენტაცია დამალა და ამავად განაცხადა, რომ თავდაც „ამ საქმის“ მიმდევარია. მისი ჰომოსექსუალური ლოგიკის თანახმად, დადგადრო, ბავშვებმა თავიდანვე ისწავლონ, ვინ არიან ეს ადამიანები, რას ნიშნავს ლესბოსელობა, ჰომოსექსუალიზმის რატომ ირჩევენ ერთსქესიან სიყვარულს და პატივი სცენ მათ არჩევანსა და მიდრეკილებებს. უფრო მარტივად რომ ითქვას, ებერჰარდი ბავშვებს და ლესბოსელების ურთიერთობათა პროპაგანდის დაწყებას 7-9 წლის ასაკის ბავშვებში აპირებს. ამ ასაკში, როგორც ცნობილია, ადამიანს ჯერ ბოლომდე არ აქვს ჩამოყალიბებული აზროვნება და სქესობრივი მომნიშვნის ეტაპიც ჯერ გასავლელია. **სწავლების მთავარი გზავთილი უნდა იყოს ბავშვებისთვის, პატივისცემა და ერთსქესი-**

ნი სიყვარულისადმი გაბაზით მოყვარობა. ამსტერდამის მერი მიიჩნევს, რომ ბავშვებს უფლება აქვთ, იცოდნენ, რომ ერთსქესიანი სიყვარული სულაც არაა ცუდი და მასში არაფერია არაბუნებრივი. ცხადია, უკლებლივ ყველა ჰოლანდიელს სურს, რომ მისი ქვეყანა ვან გოგთან ან რემბრანტთან ასოცირდებოდეს, მაგრამ რემბრანტის ქვეყანა ახლა ტურისტებს ყველაზე მეტად გაეზიანა და ლესბოსელების თავისუფალი თანხვედრით, მარისხუნას გორებით, ნიშნული ფანჯრების ქუჩებით, სატელეფონო ჯრივსა და ტურისტებისთვის მისთვის უფრო ადგილობრივი ვალაქებზე ერთსქესიანი წყვილების სიყვარულის დემონსტრირებით ამახსოვრებამთ. „ცოდვის ქალაქის“ მერი კი მაინც უკმაყოფილოა, მას სურს, რომ ჰოლანდიელები დაწყებითი კლასებშივე ჩამოყალიბდნენ ჰომოსექსუალ-

ბად. თავდაც ამბობს, ამ საკითხში ფანატიკოსი ვარო და მიიჩნევს, რომ საზოგადოებაში სექსუალური უმცირესობების მიმართ ტოლერანტობის ასამაღლებლად სწორედ ასეთი საგანმანათლებლო ზომების მიღება აუცილებელია. **ბავშვებისთვის, სადაც უნდა გაზარდოს ტოლერანტობა ქალაქში, სადაც მერიდან ბედნიერი სხელებით გამოდიან მამაკაცები, რომელთაც ვანსაველით, რომ ნიდერლანდებში მიღებულია, როდესაც ქუჩაში ხელჩაკიდული მამაკაცები დადიან, — ჯიუტად გაიძახის იმ ქალაქის ჰომოსექსუალი მერი, სა-**

დაც ტრადიციული სექსუალური ორიენტაცია ისედაც უკვე უმცირესობაშია. ერთსქესიანი მიმართულება დაახლოებით 30-35 წლის წინათ ამერიკაში ჩაიხსნა, იქიდან კი ევროპასაც მოაწყო. **ოქროს ბავშვებისთვისა და ცოდვის ნაცვლად ამ პროცესს მამის სექსუალური რეპროდუქცია ეწოდება.** ადამიანები ხმამაღალი ფრაზებით ცდილობდნენ უნესო სასიყვარულო ურთიერთობებით დაკავებულთა გამართლებას. არატრადიციული ორიენტაცია ძლიერი დაცვის ქვეშ აღმოჩნდა და, როგორც ჩანს, დაცვა ამ დრომდე ძლიერდება. *km.ru*

საინფორმაციო
ანალიტიკური
სააგენტო

უნივერსალური წყალი „ისიდა“

მათთვის, ვისთვისაც კვირფასია ჯანმრთელობა

სუფრის წყალი „ისიდა“ აკმაყოფილებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის („ჯანმო“) მოთხოვნებს. სერტიფიცირებულია და დღიური ნორმის ოდენობით შეიცავს ადამიანისთვის აუცილებელ და შეუცვლელ მიკროელემენტებს (J, F, Mn, Ca, K, Mg, Na, Zn).

ქ ი ო დ ი — ხელს უწყობს დედის ორგანიზმში ნაყოფის განვითარებას (დეფიციტი იწვევს კრეტინიზმს); მოქმედებს მოზარდის ნორმალურ განვითარებაზე; იცავს ადამიანს ჩივივისგან; მოქმედებს გულსისხლძარღვთა და ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე.

F ფ ტ ო რ ი — მინერალიზაციის პროცესების ბიოკატალიზატორია. მისი დეფიციტი იწვევს მინერალიზაციის დარღვევას, კბილის კარიესს.

Mn მ ა ნ გ ა ნ უ მ ი — მოქმედებს ჰორმონებსა და ფერმენტებზე. მისი დეფიციტი იწვევს ინსულიარული აპარატის მოშლას, პოტენციის დაქვეითებასა და პათოლოგიურ სიმსუქნეს.

Ca კ ა ლ ც ი უ მ ი — მონაწილეობს ძვლის უჯრედების წარმოქმნაში. მოქმედებს სისხლის შედეგებაზე, ნერვული იმპულსების გადაცემაზე, ფერმენტული პროცესების აქტივობაზე.

K კ ა ლ ი უ მ ი — უზრუნველყოფს გულის კუნთის მუშაობასა და მის ბუნებრივ აქტივობას, ხელს უწყობს მეხსიერების გაუმჯობესებას.

Mg მ ა გ ნ ი უ მ ი — ამაგრებს ჩონჩხის ძვლებს, კბილის მინაქარს. ხელს უწყობს თირკმელების, ღვიძლის, გულისა და ტვინის ნორმალურ ფუნქციონირებას.

Na ნ ა ტ რ ი უ მ ი — ფიზიოლოგიური (უჯრედგარეთ) სითხის ძირითადი შემადგენელი ნაწილია. არეგულირებს სისხლის წნევას და იცავს სისხლის ბუფერობას.

Zn ზ ი თ უ თ ი ა — შედის თითქმის ყველა უჯრედის შემადგენლობაში, არეგულირებს მოზარდი ორგანიზმის ნორმალურ განვითარებასა და სქესობრივ მომწიფებას.

საპარტო მინერალიზაცია შეადგენს 350 მგ/ლიტრზე, რაც უზრუნველყოფს გულის კუნთის ნორმალურ მუშაობას, ტვინის ქერქისა და ქერქქვეშა ცენტრების აქტივობას, თირკმლის ნორმალურ ფუნქციონირებას, ზრდის ღვიძლის დეტოქსიკაციურ ფუნქციას და ინარჩუნებს ძვლოვანი ქსოვილების ნორმალურ შემადგენლობას.

სასმელად გამოსადეგი არც ერთი სხვა წყალი (არც მდინარის, არც ტბის, არც ჭის და არც წყაროსი) არ შეიცავს ჩამოთვლილ მიკროელემენტებს ერთდროულად და საკმარისი რაოდენობით, ამიტომ მათი ყოველდღიური და ხანგრძლივი გამოყენება ორგანიზმში რომელიმე ელემენტის დეფიციტს იწვევს, შესაბამისად, — ფუნქციონალურ დარღვევებს, რასაც ეწოდება მიკროელემენტოზი. მას მიეკუთვნება ენდემური ჩივივი, კარიესი, ფსორიაზი, პათოლოგიური სიმსუქნე და სხვ.

„ისიდა“ გამიზნულია ოჯახური მოხმარებისთვის, ისხმება ხელის ტუმბოთი აღჭურვილ 20-ლიტრიან ბალონებში.

მსაკვეთებზე დაკავშირებული თბილისში: 899-16-30-21.

890-26-15-15 (ოფისი); რუსთაველი: 890-11-50-99; 895-91-24-14.

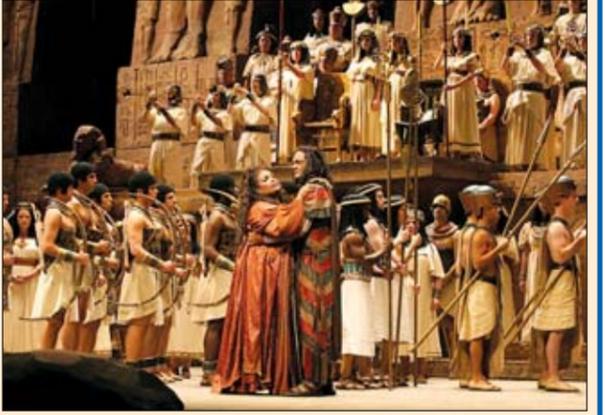
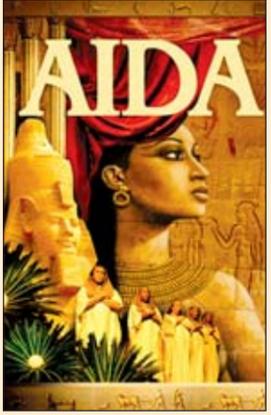
თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი

«აიდას» უსოეთში მოღვაწე ქართველი მომღერლები შეასრულებენ

თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი დედაქალაქის მერიის მხარდაჭერით 21 ოქტომბერს წარმოადგენს ჯუზეპე ვერდის ერთ-ერთ საუკეთესო ოპერა „აიდას“.

მთავარ პარტიებს შეასრულებენ უცხოეთში დიდი წარმატებით მოღვაწე ქართველი მომღერალი, ტენორი **გიორგი ონიანი** (რადამესი) და ოპერის აკადემიის სტაჟიორი, მეცოსოპრანო **ირინე ალექსიძე** (ამნერისი), თბილისის ოპერის თეატრის სოლისტები — **მაყვალა ასპანიძე** (აიდა), **სულხან გველესიანი** (ამონასრო), **კახაბერ თეთვაძე** (რამფისი), **გორბა დათუსანი-ჯილაური** (მეფე), **ნინო ჩაჩუა** (მლოცველი), **თამაზ საგინაძე** (მაცნე). თეატრის გუნდსა და ორკესტრს წარუძღვება ცნობილი იტალიელი დირიჟორი **ჯანლუკა მარჩიანო**. „აიდა“ შეასრულდება თბილისის ჯანსუფ კანსიმის სახელობის ბანასლეაულ მუსიკალურ-კულტურულ ცენტრში. დასაწყისი 19 საათზე.

წვიდა ანდრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსის საბაკლო

ს.ს „გაერთიანებული ტელეკომი“	602602
შპს „ახტალი“	700818
შპს „მათიკომი“	200320
შპს „ჯიოსელი“	700305
შპს „ბილიანი“	200333

ფოთისა და ხობის ეპარქიის განვითარების ფონდის საბანკო რეკვიზიტია:
ს.ს „თი ბი ბანკის“ ფოთის ფილიალი
ბანკის კოდი 220101937; ა/ა 63636080100001; ს/კ 215141246

თანხის ჩარიცხვა შეგიძლიათ სწრაფი გადახდის აპარატებით
იხ. მენიუში: სხვადასხვა — ძველმომქმედება —
წმ. ანდრია პირველწოდებულის
სამონასტრო კომპლექსი.

ინფორმაციისთვის მიმართეთ
ფონდის დირექტორს,
დეკანოზ თეოდორე ბასილიას:
ქ. ფოთი, ნ. ნიკოლაძის მოედანი №3,
ტელ.: 8(293) 70736, მობ.: (899)936563,
e-mail: eparqia-f@mail.ru

მედიაანიუსი
საინფორმაციო სააგენტო
<http://www.medianews.ge>

პირველი
საინფორმაციო სააგენტო
pirweli.com.ge

FACT
www.fact.ge
ACM Group

საქართველო
საინფორმაციო სააგენტო
ესტუბრით ჩვენს საიტს
<http://www.geworld.net>

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არამაზ სანაბლიძე, ზონდო მკინარაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანბურაშვილი
ვებრედაქტორი გორბა ხაჩიძე
რეალიზაციის მენეჯერი დავით ბუაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაძიძე,
გაზეთის ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 34-32-95; e-mail: info@geworld.net